[illegible] గ్రంథమండలి.

రామతీర్థస్వా[illegible]

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.

Volume I.

మూడవకూర్పు 1000 ప్రతులు.

సంపాదకులు:

ముదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రి,

తణుకు. పశ్చిమగోదావరి.

1933

వెల 0-10-0.

కాకినాడ:

కాకినాడముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడినది.

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

"మృత్యువు నాజీవితమను పడుగున నిరంతరము ముందు వెనుకలకు (పేక) నేయుచున్నది నేను నాశనము నొందజాలను; నే నెన్నడును పుట్టలేదు. కాని యప్రాంత జలరాశిమీఁది కెరటములవలె నా భౌతికశరీరము లనంతములు." "శరీరములెల్లఁబోయినను మట్టి మట్టిలో చేరును. నే ననంతగర్భమున నమరత్వకేళిని సల్పుదును; అన్ని చెవులును నా చెవులు, అన్ని కంఠములు నా కంఠము, అన్ని చేతులును నా చేతులు, అన్ని మనస్సులును నామనస్సులు నేను మృత్యువును మ్రింగివేసితిని, భిన్నత్వమును పానము చేసితిని"

అని గానము చేసిన పరమహంస రామతీర్థస్వామి పంజాబు దేశములోని గుజరనువాలా జిల్లాలో మురాలివాలా యను గ్రామమున 1873 సంవత్సర కార్తిక శుద్ధ పాడ్యమిరోజున భక్తశిఖామణియు, హిందీరామాయణామృతవృష్టిని కురిపించినవాఁడును నగు తులసీదాసు వంశమున నుదయించెను.

కొద్దిరోజులకే యితనితల్లి దివి కేగుటచే నితఁడు తన యన్నయగు గోసైను గురుదాసు పోషవర్గమున పెరిగి పెద్దవాఁడయ్యెను, పువ్వు పుట్టుటతోడనే వాసనవేయుననునట్లు యీశిశుపుష్పము సుగంధపరిమళముతో వికసింప నారంభిం

రామతీర్థస్వామి 27 వ యేట సన్యసించి మరియొక వత్సరము మాత్రము భౌతికశరీరమును ధరించి తరువాత యొకనాడు హఠాత్తుగా 1906 వ వత్సరమున గంగానదీ పుణ్యస్రోతస్సులలో నిరంతర జలసమాధి నేర్పరచుకొనెను. ఇట్లు జరుగుటకు కొన్ని నిముషములకు పూర్వ మత డిట్లు మృత్యుదేవత నాహ్వానించెను.

“ఓ మృత్యుదేవతా! రమ్ము! నా శరీరమును తీసికొని పొమ్ము. నాకేమియును జంకు లేదు! నాకేమియును కొదువ లేదు నేను ధరించుటకు నాకనేక శరీరములు కలవు. ఆవివ్యా రజిత తంతులను, సుధాకర కాంతులను నేను ధరించి నివసించగలను. పర్వత ఝరీరూపమును దాల్చి నేను దివ్యగానము చేయు దేవతవలె తిరుగాడగలను. నేను రాజకీటితో వీచు వాయువును; సుగంధముతో మత్తెక్కిన మలయమారుతమును. ఈ నా యన్నిరూపములును మార్పు నొందుచు దిమ్మరు రూపములు. నే నా పర్వతాగ్రములనుండి వచ్చి మృతినొందినవారిని లేవనెత్తితిని; నిద్రపోయినవారిని లేపితిని; కొందరి ముఖాంబుజ సౌందర్యమును విశదీకరించితిని; కొన్ని మంది బాష్పపూరితనయనముల ననునయించితిని. గులాబిని గుడ్లగూబను కూడ నేను చూచితిని. వాటితో నానందించితిని. నేను దీనిని స్పృశించితిని; దానిని స్పృశించితిని. నేను నాశిరోవేష్టనమును ధరించి వెళ్ళిపోవుచున్నాను. నే నిచ్చ

టకు పోయెదను; నే నచ్చటకు పోయెదను. నన్నెవరును కనుగొనలేరు. నాతో నే నేమియు నుంచుకొనను."

ఈవిధముగా 33 వత్సరములు నిండకముందే, ముక్కు పచ్చలారకముందే 20 వ శతాబ్దపు భారతభాగ్యరాశియు, యువకపురుషపుంగవుడు, బ్రహ్మాత్మతత్త్వవేత్తయునగు పరమహంస రామతీర్థస్వామియొక్క భౌతికశరీర మకాల కాలధర్మము నొందెను

కాని మహాత్ములు త్రికాలాతీతులు. వారు తమశరీరములతో జీవించునది కొలదికాలమే యైనను వారికెన్నటికిని చావనునదియే యుండదు. ఈ 33 వత్సరములలోను కూడ రామతీర్థస్వామి తన భౌతికశరీరముతో నెంతకాలము జీవించెనో చెప్పజాలము. కొంతమంది యమెరికను స్నేహితులు, రామతీర్థస్వామి యీశరీరముతో నెప్పుడును జీవించనే జీవించడు. అతడెప్పుడును దేవత్వములోనే నివసించును. ఎప్పుడును యుత్కృష్టమైన యాధ్యాత్మికచింతనములనే చేయుచు, వాటిలోనే రాత్రింబవళ్లు నివసించుచు, శరీరమనునది యొకటి కలదను భావమునే మరచియుండు స్వామిజీ వంటివారు భౌతికశరీరములలో చాలకాలముండజాలరని జ్యోతిషము చెప్పిరి. అతడు నిజముగా తనశరీరమునే మరచిపోయెను. లేదా మినుకుమినుకుమను కించిచ్ఛరీరజ్ఞానము కలిగి యుండెను. జీనసు శరీర మతని దేవత్వజీవితమున కొక రథమువంటిదని రామ

తీర్థస్వామి చెప్పెను. అట్లే యితని శరీరమును తన బ్రహ్మాత్మ జీవితమున కొక సాధనముగా నుపయోగించెను.

ఈ పరమహంసయొక్క భౌతికచ్ఛాయ లిట్లు యాచిర కాలములోనే ముగిసిపోయినను యితనియొక్క మానసిక, యాధ్యాత్మిక జీవితములు, బ్రహ్మజ్ఞాన రసాబ్ధి నోలలాడుటలు, విశ్వమానవప్రేమ, చేతనాచేతన వస్తుసంచయములతోడి ప్రేమ సంభాషణలు, అస్ఖలిత బ్రహ్మచర్యాంతాది యభిన్నభావము, యకుంఠిత దేశభక్తి, మతపరాయణత, విశ్వైకసంఘాపదేశత మొదలగు నమరత్వచిహ్నాలు కాలాంతమునరకు నట్లే నిలిచి యుండును. వేవే వత్సరముల నిట్లు కాలాంతముతో నైక్యముచేసిన యీమానవుని జీవితముండు నూతనతరోన దృష్టిని తన వైపున కెట్లాకర్షించుకొనక యుండజాలదు.

బాల్యమునుండియు నేకాంతసేవయు, చింతనశక్తియు నితడలవర్చుకొనుచుండె నని సూచింపబడెను. రావీతీరమున నితడనేకరాత్రులు యోగాభ్యాసమున నిమగ్నుడయియుండెను. అనేకరాత్రులు నయనబాష్పములతో నితని ప్రక్కబట్టలన్నియు తడసిపోవుచుండెను. చిన్నతనమున సనాతన ధర్మసభలలో భక్తిని గురించికాని కృష్ణలీలలను గురించి కాని యుపన్యసించునపుడితని నేత్రములు భక్తిరసావేశమున యశ్రుధారాపూరితము లగుచుండెను. ఈస్థితిలో నిత డనేకసారులు నల్లనివాడును, పద్మనయనంబుల వాడును, శిఖిపింఛమౌ

లివాడును, వేణీసుధామృతవృష్టిని వెదజల్లెడువాడును, కాళిం దీఫణిఫణాగ్రతాండవమూర్తియు నగు శ్రీకృష్ణవిగ్రహమును ప్రత్యక్షముగా దర్శించుచుంటి నని చెప్పుచుండెడివాడు. ఇది తన యాధ్యాత్మికాభివృద్ధిలో మనస్సుయొక్క యేకాగ్రతావస్థ యని యతఁడు తరువాత వ్యక్తపరచెను. జనసంకులమైన లాహోరుపట్టణ మతని యాత్మకేళి కతిసంకుచిత మగుటచే నతఁడు సమయము దొరకినప్పుడెల్లను హిమవత్పర్వతములకును, తత్ప్రాంతారణ్యములకును బోవుచు నుపనిషదర్థములను,

క్యరహస్యములను తత్త్వవిచారణచేయుచుండెను. ఇట్ల తఁడు హృషీకేశమునందును బ్రహ్మపురి యరణ్యములలో తన యాత్మను తెలిసికొనెను; భయరహితమును, యానందధామమైన యేకత్వస్థితినిపొందెను; విచారభ్రమలు తొలగిపోయెను. పరమాత్మయే తానను భావమెవనికి కలుగునో యట్టి వాని కీవిశ్వమంతయు శరీరమువలె సేవచేయునను సిద్ధాంతమున కాతఁడు రాఁగలిగెను. ఈమహాజ్ఞాని పట్టణములకంటెను రాజసౌధములకంటెను ప్రకృతివీథులగు హిమవన్నగాగ్రములందును, సాంద్రారణ్యములందును ప్రకృతిరాజ్యము నేలుచుండెడివాడు. మనుష్యులు చొరరాని ప్రదేశములందతఁడు యొంటరిగా నిశీథమందు పిట్టవలె సంచరించెడివాడు. మంచుకొండలు విరిగి మీదపడుచుండ కాలూనుటకు వీలులేనిపర్వతశిఖరముల కతఁ డవలీలగా నెగప్రాకి కైలాసము, మానస

సరోవరము, బ్రహ్మకపాలము మొదలగు ప్రకృతివిధులను తన వశము చేసికొనెను. ఒకచోట నితని కైదుపెద్దపులులుత్రోవ కడ్డము వచ్చెను. వారొకరినొకరు తేటిపాఱచూచుకొనిరి; పెద్దపులులు పలాయనమయ్యెను.

ఇక మానవలోకమున నితనిరాజ్య మవిచ్ఛిన్నముగా సాగెనని వేరుగ చెప్పనక్కఱలేదు. ఇకముందును సాగ నున్నది; విద్యుల్లతలవంటి యీతనిమందహాసము లితరులకు మిరుమిట్లు గొలుపుచు వారిలో నుత్సాహశక్తిని ప్రజ్వలింప జేసెడివి. ఇతడెప్పుడును బ్రహ్మానంద భరితుడై పృథ్వీపతుల రాజ్యవైభవముల నధఃకరించుచుండుటచే బాదుషాయని పిలువబడెడివాడు. "నేను రామబాదుషాను మీహృదయ ములే నాసింహాసనములు. నేను వేదములను బోధించినపుడు ను కురుక్షేత్రములో విద్యగఱపునపుడును, మెక్కా, జెరూ సెలములలో నుద్ఘోషించినపుడు నన్ను మీరు సరిగా గ్రహిం చజాలకపోయిరి. నేను తిరిగ నాకంఠము పాడుచున్నా ను. నీవు బ్రహ్మపదార్థమవు; నీకు కాన్పించు విశ్వమంతయు నీవు; దీని కెవ్వరును, యేశక్తియు నెట్టి యాటంకమును కలి గించజాలదు. రాజులుకాని, దేవతలుకాని, దయ్యములుకాని దీనిముందర నిలువజాలవు. సత్యపథ మమోఘము. భ్రమ జెందకుము; నాతలయే నీతలకావలెనన్న దీనినొక్కసారి త్రుం చి చూడుము; ఒకతలకు వేయితలలు బయలుదేరును." అని రామతీర్థస్వామి యొకసారి చాటెను.

ఇతడు వేదాంతులలో వేదాంతి; పండితులలో పండితుడు. కవులలో కవిసార్వభౌముడు. ఇతడు పరమపదించువరకును విసుగు లేకుండ రేయింబవలు లనేకశాస్త్రములను గ్రంథములను చదువుచు ప్రాచ్యపాశ్చాత్య వేదాంతములను సంపూర్ణముగా శోధించెను; శంకర, కపిల, కణాద, గౌతమ, పతంజలి, జైమిని, వ్యాస, క్రిష్ణ, కేంటు, హీజెలు, గెదీ, ఫిష్టి, స్పినోజా, కోమ్టి, స్పెన్సరు, డార్విను, హేకెల్, టిండాలు, హక్స్లి, స్టార్, జోర్డను, జేమ్సుల వేదాంతగ్రంథముల నవగతము చేసికొనెను; పర్షియను, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉరుదు, సంస్కృత భాష లితనికి కరతలామలకములు; ఇతడమెరికాదేశములో సంచారము చేసిన రెండు సంవత్సరములలోను వందలకొలది యుపన్యాసము లిచ్చుటకుతోడు యమెరికా సాహిత్యమునంతను పూర్తిచేసెనని చెప్పినచో నితని యసమానప్రజ్ఞ పాఠకులకే విశదము కాగలదు. ఈకవి ప్రకృతితో లీనమై ప్రకృతిసౌందర్యముల ననుభవించి గానముచేసెను. ఇతనికి సెలయేళ్ళు స్నేహితులు. పర్వతసానువులు పట్టుపాన్పులు. వృక్షచ్ఛాయలక్రింద నితడు ప్రకృతి రహస్యములను పక్షుల కుహూకుహూరవముల ద్వారా వినుచుండెను. ప్రకృతిగాన మితనికి వినబడుచుండెడిది. సముద్ర కెరటముల నృత్యములలోను, యరణ్యముల ఝంఝామారుతములలోను, నిశ్శబ్దసీమల శాంతిలోను, పర్వతరాజములందును, నితడు సౌభా

గ్యమును కనుగొనుచుండెను. ప్రకృతియొక్క యాత్మతో లీనమగుటయే నిజమైన వర్తనమని యితని యభిప్రాయము. ఈస్థితిలో మానవునొక్కనిని యొంటరిగా విడిచిపెట్టుము; మానవుని యాధ్యాత్మికాభివృద్ధియు నీతియు నిట్టిహానియుం దకుంఠితముగా దోహదము చేయబడును. ఇక్కడనే మానవుడు తయారగును గాని పాఠశాలఫ్యాక్టరీలలోను, పాండిత్యము లోను కాజాలడు! ఇచ్చటనుండి తననిజాత్మను తెలిసికొను నేని మానవు డచంచలమై యభేద్యమైన పర్వతము నధిష్ఠించినవాడగును. "నాకంటె యన్యమైన పర్వతమేదియు నాకప కారమును చేయజాలదు. ఆత్మజ్ఞానమే మతము. ఆత్మజ్ఞానమే యీవిశ్వమునంతను త్రిప్పుమహాశక్తి. ఆత్మజ్ఞానమే చేతనాచేతనములకు ప్రాణాధారము. అతిసామాన్య మానవునికూడ దివ్యతేజస్కునిజేసి మానవసాధ్యముగు యమానజయసంపదలను చేకూర్చగలుగున దీశక్తియే. అనుభవబ్రహ్మవిద్యాలయమున పూజలొనర్చువారే నిర్మలాంతఃకరణములను, ప్రసన్న వదనములను, సంతుష్టాంతరంగములను కలిగియుందురు. నా బ్రహ్మవిద్య యొక కేవల మెట్టసిద్ధాంతముగాని ధర్మపన్నము గాని కాదు; జీవితపాలసముద్రమును మథనము చేసి మహాజ్ఞానులు సంపాదించిన యవినాశియగు యనుభవఫలమైన నవనీత మీబ్రహ్మవిద్య; అమరత్వప్రసాదిని యీబ్రహ్మవిద్య!" అని యితడు చెప్పెను. ఈయోగిపుంగవుడు తనదివ్యజ్యోతిని

ప్రపంచమంతటకును గొంపోనెంచి యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ఈజిప్టు మొదలగు దేశములలో భారతవిజ్ఞాన శంఖ మును పూరించి పాశ్చాత్యదేశములను మైకమునుండి మేల్కొలిపెను. గంగానదీప్రవాహమువలె నితని జ్ఞానప్రవాహము ప్రసరించిన దేశములన్నియు పవిత్రములగుచుండెను. ఇత డమెరికా వీధులలో తిరుగుచుండ నీ 'హిమాలయయోగి' యెవరా యని యడుగనివా రెవరును లేరు. ఇత డమెరికా దేశములో దిగవలెనని జపానులో యోడనెక్కెను. ఓడ రేవు కు జేరెను. ఎవరికివా రతిత్వొందరతో గందరగోళపడుచు తమ సామానులను దింపుకొనుచుండ రామతీర్థ నిశ్చలముగా యూరక యానందించుచుండెను. ఒక యమెరికను దేశస్థు డీసంగ తినిచూచి యాశ్చర్యపడి యితని నిట్లు ప్రశ్న చేసెను. నీసామానెక్కడ ?

రాముడు తానెంతసామానుమోసికొని పోగలడో యంతసామానును మాత్రమే యుంచుకొనును.

నీవద్ద నేమైన సొమ్ముకలదా ?

లేదు. రాము డెప్పుడును ధనము నుంచుకొనడు.

నీ విక్కడనే దిగనెంచుచుంటివా ?

అవును.

నీకు సహాయమును చేయుటకు కొంతమంది స్నేహితు లుండవలెను.

అవును, నాకొకడున్నాడు.

ఎవరు ?

రాముడతని భుజమును తన చేతితో స్పృశించి 'నీవే' యనెను. ఈ 'నీవు' ఆయమెరికనుని సూదంటురాయివలె పట్టుకొని యతడానిమిషమునుండియు రామతీర్థస్వామికి సమస్తోపచారములను చేయుచు నమెరికాలోనున్నంత కాలమును యతనిని వీడజాలకపోయెను. ఆయమెరికనొకసారి యిట్లు చెప్పెను. "ఇతడు హిమాలయములనుండి వచ్చిన యొక జ్ఞాన జ్యోతి. ఇతనిని నిప్పు దహింపజాలదు; ఖడ్గము ఖండింపజాలదు; ఇతని నేత్రములు శాశ్వతముగ నానందామృతముచే దీపించుచుండును; ఇతని సందర్శనమే నూతనజీవితము నొసంగగలదు" మరియొకడు ప్రశ్నించగా రామతీర్థస్వామి యిట్లు జవాబు చెప్పెను. "నేను నాలోపలనున్న పురుషునితో సంభాషించుచుండును. నేనాకలిగొనినపుడాహారమును, దప్పిగొనినపుడు దాహమును నాకెవరో యిచ్చుచున్నట్లు నేను కనుగొంటిని. నాకింతకన్న వేరేదియు నవసరము లేదు. నాకెప్పుడును యెట్టికష్టమును కలుగలేదు" రామతీర్థస్వామి యొక్క యమెరికాదేశములో చేసిన యద్భుతములను తెలిసికొనుట కమెరికాదేశమును చూచినవానికే శక్యమగును అతడమెరికాలో నెవరిని సరకుగొనక యడవినుండి తనకట్టెలను తానే తెచ్చికొనుచు నిరాడంబరజీవితమును గడిపెను. రాకుమారులును,

ప్రభువులును, సార్వభౌములును యితనిని చూచుట కితని కుటీరమునకే పోయెడివారు. అమెరికాలో యితడు రోజు కొకటి రెండు యుపన్యాసముల నిచ్చుచు వారిని బ్రహ్మానందమున నోలలాడించి భారతదేశ నిజతత్త్వమును వారల కెరుకపరచెను. సేన్ఫ్రాన్సిస్కోలో యొకనా డితడు మహావేగముగా బోవుచుండగా 'భూమి నీదైనట్లు దానిమీదనుంచి నిర్లక్ష్యముగా నడచిపోవుచున్నాడవేమి,' అని యొక రడిగిరి. 'అవును భూమి నాదేను' అనియతడు బదులు చెప్పెను. ఇతడమెరికాలో నున్నపు డమెరికనుదేశస్థుడనియు, జపానులోనున్నపుడు జపానీయుడనియు, ఇప్పు డింగ్లాండులో నున్నపు డాదేశవాసియనియు వారుగర్వపడుచుండెడివారు. ఈదేశములలోని పత్రికలన్నియు తెల్లవారుసరికి రామతీర్థస్వామి పేరుతో నిండిపోయెడివి. మసీదులలోను క్రిస్టియను దేవాలయములలోను నత డనేక యుపన్యాసములనిచ్చెను. అతడు తన దిగ్విజయయాత్రను ముగించి భారతదేశమునకు వచ్చునపుడు త్రోవలో స్టీమరుమీదనుంచి తననుగురించి చేసిన స్తోత్రపాఠముల కట్టను సముద్రములో పారవేసెను. అతడు భారతదేశమున దిగుటతోడనే మధురలోని స్నేహితులందరును యతనినొక నూతనసంఘమును నూతనమతమును స్థాపించుమని కోరిరి. అతడు దాని కెంతమాత్రమును యొప్పుకొనక భారతదేశములో పనిచేయుచున్న సంఘములన్నియు

నాసంఘములే. నేను వాటిద్వారానే పనిచేసెదనని చెప్పి సంతోషమును పట్టజాలక, కండ్లుమూసికొని యానందబాష్పములు జలజలరాలుచుండ విశ్వమునంతను ప్రేమాలింగన మొనర్చువానివలె బాహులతలను రెంటిని జాపి "నా యిష్టదేవతయగు భారతభూమిలో జనించి యామె యన్నమును తినుటచే యామె నీటిని త్రాగుటచే యామె గాలినిపీల్చుటచే పెరిగిన శరీరములు, అవయవములు, కండరములు, నరములు, రక్తనాళములు, మనోబుద్ధ్యాదులు కలిగిన క్రైస్తవ, హిందూ, పార్సీ, ఆర్యసమాజ, సిక్కు, మహమ్మదీయులందరును నాసోదరులు; కాదు! నాఆత్మయే! నేను వారివాడనే యని చెప్పుదు! నే నందరను యాలింగనమొనర్చెదను. నే నెవరిని మినహాయించజాలను. నేను ప్రేమను. ప్రేమ జ్యోతివలె సర్వమును ప్రకాశింపజేయును. సర్వమును జ్యోతిర్మయము చేయును. నిశ్చయముగా నేను ప్రేమప్రవాహమును తప్ప మరొకటికాదు. నే నందరను సమముగా ప్రేమించుచున్నాను."

ఈమహాపురుషుని వేదాంత మద్భుతమైన యనుభవవేదాంతమని యతనియొక్క ప్రతిపలుకును, చేష్టయు చెప్పకనే చెప్పుచున్నవి. ఆతడు తన వేదాంతతత్త్వమును 'టూకీ'గా యిట్లు చెప్పెను.

చఱిచఱి ముందుకుపోవు పరిశ్రమ ప్రవాహముగాని పుచ్చి పురుగులోడు పంబులగుంట సోమరితనముగాదు. క్రీడవలె కర్మకలాపము ననుభవించుటగాని, గాడిదమోతవలె వెట్టిమూట నీడ్చుట గాదు; సంతుష్టమనస్సుగాని సంశయకీటకాస్పదము గాదు; నిర్మాణదక్షతగాని నాశనదేవతగాదు; సౌభాగ్యసంస్కారముగాని ఛాందసాచారము గాదు; యథార్థభావావేశముగాని నేతిబీరకాయ కబుర్లు కాదు; నాస్తవముల నెడు కవిత్వముగాని పుక్కిడిపురాణముగాదు; కార్యముల నెడు తర్కముగాని పురాతన గ్రంథప్రమాణముగాదు; ఆత్మజ్ఞానానుభవముగాని శ్లోకములను కంఠస్థము చేయుటగాదు--ఇదియే యనుభవవేదాంతమని యతఁడు చెప్పెను. విద్యుల్లతలవలె మహాత్ములప్పుడప్పు డవసరమునుబట్టి యుద్భవించి విజ్ఞానబీజములను వెదచల్లి యంతర్ధానమగుచుందురు. వాటిని కాపాడుకొని, పెంచి, తగుదోహదముచేసి తత్ఫలము ననుభవించవలసిన బాధ్యత మనది గాని వారిది గానేరదు. భారతవిజ్ఞానాకాశమున వెలుఁగొందు నక్షత్రరాశిలో రామతీర్థస్వామి 20 వ శతాబ్దమునకు చెందిన యసామాన్యనక్షత్రము. ఈ తేజస్సును పూర్తిగా తెలిసికొని దాని నితరులకు బోధింప నెంచుట సముద్రమును తెప్పతో దాటుటకు యత్నించుటవంటిది. ఈ కాంతి ననుగమించువారు ధన్యాత్ములు

కావలెను! కావలెను!!

సంస్కర్తలు,

ఇతరులను సంస్కరించు యోగులు కారు,
ఆత్మసంస్కారాన్వేషణా తత్పరులు!
విశ్వవిద్యాలయబిరుదములను
గెలుపొందినవారు కారు.
అహంకార మమకారవిజేతలు!
వయస్సు: బ్రహ్మానందయౌవనము
జీతము: బ్రహ్మత్వము
త్వరగా దరఖాస్తులనంపుడు
భౌతికప్రార్థనాప్రపత్తితో కాదు.
అధికారవినిశ్చయముతో
విశ్వైకనియంతకు.
మీ నిజాత్మకు.

ఓం! ఓం! ఓం! ఓం!

భారత దేశ సమస్య

[illegible] సందేశము.

ఐకమత్యము! ఐకమత్యము! ప్రతివాడును నైకమత్యమునే కోరుచున్నాడు. [illegible] నున్న విభిన్నశక్తులన్నియు [illegible] శూన్యమగుచున్నవి. [illegible] దేశము నెక్కడను [illegible]! [illegible] జాతులు, మతములును తమ [illegible] యీ జాతీయనావను [illegible] లేదు! మీమీ తెడ్లను యథాస్థానమునందే యుంచుకొనుడు. మీస్థానముల నలంకరింపుడు; చిందరవందర నొందకుడు; ఏకముఖముగా మాత్రము తెడ్లను వేసి నావను నడిపించుడు. సామరస్యమే, భిన్నత్వములో నేకత్వమే యభివృద్ధిని చేకూర్చగలవు. ఇట్లు మీమీస్థానములలో కూర్చొని పాడుకొనుచు ముందుకుపొండు! మీ జాతీయధర్మము దీనినే శాసించుచున్నది. శరీరమంతయు స్వస్థముగానున్నపుడే శరీరావయవములును స్వస్థతనొందును. ఇట్టిధర్మపన్నముల నెన్నియేని చెప్పవచ్చును. కాని మన భారతదేశములో చిరకాలమునుండి సామరస్యము,

నైకమత్యము యేల శూన్యమైపోయెను. దీనికి రెండు ప్రధానకారణము లున్నవి.

(1) అనుభవజ్ఞానశూన్యత.

(2) ప్రజాభివృద్ధి.

(1) అనుభవజ్ఞానశూన్యత:—

ఆల్బెరూని యనునతడు గొప్ప మహమ్మదీయ పండితుడు. వేదాంతి. అతడు సంస్కృతమును మనవేదములను పఠించెను. మహమ్మదీయుల పరిపాలనకు పూర్వమే యతడు మనదేశమంతటను సంచారముచేసి చాలవిషయములను గ్రంథస్థముచేసెను. హిందూ వేదాంతకవిత్వఖగోళశాస్త్రములపట్ల యతని కత్యధికగౌరవము కలదు. అతడు కలుసుకొనిన కొంత మంది పండితుల పాండిత్యము నెంతయు మెచ్చుకొనెను. కాని ప్రజాసామాన్యముయొక్కయు స్త్రీలయొక్కయు స్థితి మాత్రము చాలదుర్భరముగానుండెను. వారు శారీరకముగాను మానసికముగాను, నైతికముగాను, యాధ్యాత్మికముగాను కూడ యధఃపతితులై దిక్కులేనివారై సర్వవిధముల నధోగతికి తేబడిరి. సాంఘిక, రాజకీయ మతసంబంధమైన విద్వేషములతో దేశమంతయు నిర్వీర్యమై, వికలమనోబుద్ధులు కలవారై ప్రజలు మహమ్మదుగజినీ దండయాత్రలముందర శిక్షణలేని 'బేడిమూక'వలె వికావికలై ధూళిధూసరమువలె నెగిరిపోజొచ్చిరని యతడు వర్ణించెను. తరువాత బేబరుకూడ (1526),

ప్రజలు కళాకౌశలము లేనివారనియు, హస్తనైపుణ్యము లేనివారనియు, పారిశ్రామికజ్ఞానము లేనివారనియు శిల్పము, ఆరామములు, కాలువలు చివరకు తుపాకిమందునుకూడ నెరుగనివారనియు, వారిలో కలయిక లేదనియు నిరసించెను. మనుష్యులలోనుండు దృష్టిలోపములకై యింములో మనము కొంత కొట్టివేసినను యీస్థితి కడు శోచనీయము! మన యనుభవ జ్ఞానహీనత్వతయే భారతదేశ యధఃపతనమునకు ముఖ్యకారణము.

శారీరకష్టమును నిరసించుట, యసహజమైన శాఖోపశాఖలుగ జాతి, కులభేదములను పెంచుకొనుట, విదేశయాత్రను నిషేధించుట, శిశువివాహము, స్త్రీలను బలవంతముగా నజ్ఞానాంధకారమున బడద్రోయుట- వీటన్నిటికిని యనుభవ జ్ఞానహీనత్వతయే కారణము. ఈసాంఘిక దౌర్భాగ్యము, ఈసాంఘికమాంద్యము పోవుటెట్లు? దీనినెదుర్కొనుట విషసర్పముతో చెరలాటమువంటిది. ఆచారములను త్రోసిరాజనుట యతికష్టము. దానితో సంఘమంతయు మీాద పడుదురు. సంఘమును వీరు దూషించుట వీరిని సంఘము దూషించుట తప్పనిసరియగును. దీనిద్వారా మరల ద్వేషములు, కలహములు, దురభిప్రాయములు చెలరేగును. అట్లని మనమోక్షమునే చూచుకొనుచు మన మూరకయుండవలసినదేనా? అది మాత్ర మెట్లుసాధ్యమగును? అపవిత్రమైనసంఘములో నీవా

కృడవుమాత్రము పవిత్రుడవు కాగలవా? మునిగిపోవుచున్న సంఘము నిన్ను తేలనిచ్చునా? నీవును దానితో మునుగవలయును. లేదా తేలనలయును, శరీరమునుండి విడిపోయిన చేతికి బలమేమి చేకూరును?

కాని భారతదేశమున నిట్టివేదాంతశూన్యమైన భావమే చిరకాలమునుండి ప్రజలను సంఘమంతటంతకు క్షీణించి పోవుచున్నది. యువజనవిద్యార్థులారా! మీ రింకను బ్రతికి యున్నారు. భారతభావిస్థితియంతయు మీచేతులలోనే యున్నది; దానికి మీరే బాధ్యులు. [illegible] లేసల బహుసంఖ్యాకుల మాన్ద్యములచే [illegible] నాత్మచే నొక్కవ్యక్తి తానే ప్రజాస్వామ్యదయమునకు వారిభావములను పరిపాలన చేయుచుండును. నీకు విశ్వవిద్యాలయములు బి. యే. ఎమ్. యే. పట్టములు నీయవచ్చును. కాని నీవు పిరికిపందవు కానున్నావో లేక ధీరుడవు కానున్నావో నీవే నిశ్చయించుకొనవలెను. బాని[illegible]డవు కానున్నావో లేక జీవితసింహాసనము నధిష్ఠించు రాజకుమారుడవు కానున్నావో యది నీయధీనమునందే యున్నది. ధీరత్వముతో గూడిన పవిత్రజీవితమే చరిత్రను వన్నె దెచ్చును. దేనిమీద ప్రయోగింతుమో దానికి చలనము నిచ్చునదే శక్తియని న్యూటను చెప్పియున్నాడు. చిరకాలమునుండి మన దేశమున దురాచారపిశాచముపై నాధారపడి యనేక ద్వేషవిద్వేషము

లు చెలరేగి దానిని పాడుచేయుచున్నవి; చలనము లేకుండ చేయుచున్నవి. శీల, సంస్కారములనుసంపాదించినయోగాయగా వసులారా! మీరే యిట్టియసహ్యరములైన దుష్టశక్తుల నూడ బెరికి దేశములో జీవశక్తి నుద్దీపింపజేయవలెను; ఈపురాణ మాలిన్య పిశాచమును ([illegible]) దగ్ధముచేసి దేశము నెట్లు త్రిప్పవలెనో యట్లు త్రిప్పి మహాచలనమును గలుగజేయుడు! భూతకాలమునకు వర్తమానకాలమునకు సమ్మేళనము జేయుడు. పవి త్రమైన [illegible] వర్తమానమును భావిసంతతి కందజేయుడు. మానవ[illegible] త్రిమూర్తి[illegible]ములను కోల్పో జాలము. అట్లు కోల్పోయినచో జాతి శాశ్వతమునుండి నాశనము చెందును.

అప్రాచీన మొక్కయైనను దేశానర్థమే. అట్టిదేశము లోపలనుండి కుళ్ళనారంభించును. నీసత్యజీవితమువలన సంఘ ములో కలహములు తటస్థించునా! అట్లు నీవు తలచెదవా ? నీవొక్కడవైనను చెక్కుచెదరక ధైర్యముగా నీస్థానమున యుండుము. ఇదియే పౌరుషము. ఎప్పటికైనను ప్రవాహము నీవైపునకే వచ్చును. నీవు భూతకాలమునుజూచి మురియు చుండుగాక ! సత్యపథమును వీడకుండువేని భవిష్యత్తంతయు నీదే యగును! పవిత్రతను, ధర్మమును పెంపొందించని యొక మాత్యము జాతిని రక్షించగలదా ? ప్రజల నంధకారములో నుంచుటవలన నైకమత్యము చేకూరునా? మార్గ్గములకు,

ప్రమాదములకు గురియగు పరమదాస్యమా జాతీయసామ రస్యము నొసంగునది? నావికులందరును కలసి నావనొకవైపుకు సత్యమువైపుకు కాదు-దానికి వ్యతిరేకముగా నడుపుచున్నారనుకొనుడు. అది యాదరణీయమేనా ? అట్టిజాతీయ నావ వెంటనే యధోగతిపాలుకాక తప్పదు. సత్య, పవిత్రతలలోనే యైకమత్యము సాధ్యమగును. జాతియైక్యముఁగోరు మహాశయులారా! మొదట జాతిలోనున్న యనేక యమానుషదౌష్ట్యమును పారద్రోలుడు! సత్యముకొరకు, యభివృద్ధికొరకు, మానవకళ్యాణముకొరకు వీటికొరకు చేయు యత్నములలో నొకప్పుడు ప్రజలును, యొకప్పుడు పనిచేయు ప్రచారకులును బాధల ననుభవింపవలసినయెడల నదంతయు దేశ మాధ్యాత్మికముగా జీవించియున్నట్లు రుజువుచేయుటే యగును.

ఆదర్శమైన నడవడికలో బాధ ననుభవించుటే యుండదు. ఆబాధలో సంతోషముండును; ఆకష్టములో సౌఖ్యముండును! అదంతయు ప్రేమజ్యోతుల నంతటను వెదచల్లు శాంతియేయగును. అయినను జ్యోతిస్సందర్శనమే మహాబాధగా చూడబడు సంఘములో బాధలేనిశాంతి, ప్రబోధమును కలుగజేయునిజ్యోతి ఈరెండును కలసి యెట్లుండగలవు? అనేక కష్టపరంపరలుండినను యుండునుగాక! జాతీయోద్ధరణ కవియు నవసరమే. చిన్నయూహాలున్న గొప్పమనుష్యులుకారు

దేశమున కాధారము; గొప్పయూహాలున్న చిన్నమనుష్యులే దానికి పట్టుకొమ్మలు; ఆయువుపట్టులు. శాంతి? ఎట్టిశాంతి? పశునిద్రలో శాంతికలదు. శ్మశానములో శాంతికలదు. మన కట్టిప్రేతశాంతి యవసరము లేదు! మనకు సచేతనమైన శాంతియే కావలెను. ప్రజ లంధకారములోబడి మగ్గుచుండ నీ జ్యోతిని భద్రముగా రక్షించుకొనుటకన్న నీకది లేకపోవుటే వెయ్యిరెట్లు మంచిది. తన చేతగల జ్ఞానసహాయము నవసరమైన వారికొసంగనివాడు తనధర్మమును విడనాడిన మహాపరాధి; పాపి.

(2) ప్రజాభివృద్ధి:—ప్రజాభివృద్ధిని మనము పెంచు తోటలలోని చెట్లయభివృద్ధితో పోల్చవచ్చును. ఇచ్చట తోటమాలి పనికిరాని చెత్తనంతను తీసివేయును, చెట్లు దట్టమగుచో వాటిని స్థలాంతరమున పాతిపెట్టుచు, గుబురువగైరాలను కత్తిరించుచుండును. దీనివలన చెట్లలో వైరుధ్యమేమియు లేక సక్రమమైన యభివృద్ధి కలుగుచుండును. అడవులలోని చెట్ల యభివృద్ధియిట్లుండదు. అచ టెప్పుడును వాటిలో విరోధభావ మేర్పడి బలవంతమై చెట్లు పెరుగుచు యడవియెంతయు కీకారణ్యమై చెట్లతో క్రిక్కిరిసియుండును. చిట్టచివర కేదవానలమో యడవినంతను తగులబెట్టుచుండును. తోటలలో నిట్టిది సంభవించదు. కాని తోటమాలి ప్రమత్తుడై తనపనిని నిర్లక్ష్యముచేయుచో సర్వమును తారు

మాగును. అడవిచెట్లగతియే పీటికిని సంభవించును. ప్రజాభివృద్ధికూడ ఈతోటలలోని చెట్లవంటిదే. ఒకసంవత్సరములో ప్రజాభివృద్ధి మితిమీరి పెరిగిపోవుచుండగా కావలసినసంఖ్యకు మీరిన దానికేదో స్థలాంతరము కల్పింపబడకపోయినచో చావు తప్పదు

శాంతియుంతయు నశించును. మానవాభివృద్ధి క్రమము నశించి యడవిచెట్ల సాదృశ్యమువచ్చుటచే నైతికశాసనములన్నియు నశించి భగవద్విధులు భగ్నమగును. ఇట్టిసముదాయములందే జాతు లధఃకలితములై నీతిబాహ్యములగును. యవన రోమకాది యితరపట్టణముల యధోగతికి యమితప్రజాభివృద్ధియే యాంతరంగిక కారణము. భారతదేశమునకుగూడ నిట్టి విషమగతిపట్టి చాలకాలమైనను మన మింకను యాంతరిక మూలరోగమును నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నారము. ప్రపంచములో నేదేశమును ఇంతదరిద్రమునొంది యుండి యింత ప్రజాబాహుళ్యమును కలిగియుండలేదు. సామాన్య భారత కుటుంబములను చూడుడు! సంవత్సరాదాయ మతిస్వల్పము. ప్రతియేట కుటుంబము వృద్ధియగుచుండును. పైగ డొక్క మాడుచుండగ ప్రతియేట శుభాశుభ, శ్రాద్ధాదికములు మొదలగు యర్థరహిత తంతులకు తలకుమించిన ఖర్చు. ఈ స్థితియే ప్రస్తుత భారతదేశస్థితి. ఒకటి రెండు పశువులకే సరిపోవు తిండియున్న పశువులదొడ్డిలో లెక్కలేకుండ పశువులు

నుంచిన యని కొట్టకొని చచ్చును. ఇట్టి యుద్ధకారణమును విడిచిపెట్టి శాంతి శాంతి యను బోధలు చేయుట నిష్ప్రయోజనము. నా దేశస్థులు స్వభావసిద్ధముగా శాంతిపరులు. సౌమ్యులు. ఏమిలాభము! కడుపు కాలిపోవుచుండ ఈర్ష్యలు స్వార్థపరులై యెట్లు గణించ గలరు? ఈ ప్రజాభివృద్ధి సమస్యను త్వరలో పరిష్కరించనిచో వారలు జాతిమైక్యతను పరస్పరసహానుభూతిని కలిగించు బోధలన్నియు బూటకములగును. దీనిని బాగుగా పరిష్కరించుటకే నేను చెప్పుటకే తేలవలెను. దేశము చెట్టుపై వాలిన ప్రశ్నలు వెంగుచున్న పయోప్రేమగనము అభివృద్ధి కావలెనన్న యుక్తి కాని కేవలటువంటిది. ఒకవస్తువు యొక్క ప్రతిబింబము నోట వానికొకటి తగినంత దూరములోనుండి తనముద్దు కాని పెరుగుటకు కవరోధము లేక యున్నపుడే మనసున నాకలుకాపు (అంతరంగిక స్వాస్థ్యము) చేకూరునని సనాతన విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు చెప్పుదురు భారతదేశములోని ప్రజలెట్టిస్థితిలో నున్నారా? ఇతరులతో సంపూర్ణముగా యుక్కిరిబిక్కిరగుచుండ కాదు తనుచుండు స్వేచ్ఛను కలిగియున్నారా? ఒక్క తిండితినుచో పనిమంది పస్తుండవలసిన దేశస్వాస్థ్యమును వెంటనే చేకూర్చుటత్యవసరము కాదా? లేనిచో యడవిలోని చెట్లగతియే మనకును సంభవించుట తప్పదు. దానినే వసిష్ఠమహర్షి భూభారము మితిమీరినపుడు కలిపుర షభ్యుద్ధము, భూకంపము, దేశసంకటములు మొదలగు సాధ్వంసక

సన్నాహములను ప్రకృతియే సృష్టించుకొనునని చెప్పియు న్నాడు. ఇవి లేకుండ నీయనర్థము లెట్లునశించగలవు. వీటికే మైన మార్గములు కలవా? అనేకములున్నవి.

(1) విదేశయాత్ర కూపదను పిశాచము నూడబెరు కుము. అది స్వర్గమున కడ్డువచ్చునని తలంచుట యంధకార ము. ఎంతయుండి యీ దేశమున నివసించుట కిష్టపడకో యుం తయుండియు హాయిగ విదేశములకు బోవచ్చును. పొండు! బయలుదేరి దేశాంతరములకు వెళ్లుడు ఇక్కడే కూపస్థమం డూకములవలె కూర్చొనినచో లాభ మేమున్నది? అయ్యో! సౌందర్యరాశియైన భారతభూమి కలకత్తా చీకటికొట్టువలె తయారగుచుండుటను మీరు చూచుటలేదా?

(2) ఆర్యులీదేశము నాక్రమించినపుడు వారి కె క్కడ సంతానముండుట యాశీర్వాదముగ నుండెడిది. ఇప్పు డారోజులు పోయినవి. ఆస్థితి తారుమారైనది. జనసంఖ్య మితిలేక పెరుగుచుండుటయే దేశానర్థక మగుచున్నది. సం తానాభివృద్ధి లేనిచో చనిపోయిన తరువాత స్వర్గము చేకూ రదను పిచ్చివాడున్నచో కొంచెము కళ్లుతెరచి చూచుకొను చుడు! అతడు చనిపోకమునుపే యిక్కడే తనయిల్లు తిండి లేనిపిల్లలు మలమలమాడుచుండ మహానరకముగా తయార గుచుండుటను చూచుకొనుడు! భగవద్గీత రెండవ యధ్యా యము 42-45 శ్లో॥ లలో యర్జునునికి కలిగిన యీసంకటము

నుద్దేశించియే శ్రీకృష్ణుడు నిరసించి యున్నాడు. ఆశ్లోకము లను చదివి వాటి స్వతంత్రతత్వమును గ్రహింతుము! మనల నుబాధించుచున్న యీక్రింది దురాచార పిశాచమును నాశ నము కావించవలసియున్నది! వివాహమాడుట, సంతాన వృద్ధిని గావించుట యజ్ఞానాంధకారమున మునిగి నివసించు ట; దాస్యముతో చనిపోవుట! మనయజ్ఞానమునకు మనము మహమ్మదీయ పాలకులను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును హిం దూదేశములోని మతములను ప్రస్తుత విద్యావిధానమును కారణములని నిరసించవచ్చును. ఇది కొంతవరకు సత్యమై నను యీవద్భారత ప్రజాభివృద్ధికి కారణమగు, ప్రపంచము లో నన్నిటికంటెను యతిపవిత్రమగు వివాహసంబంధముల లోని యపవిత్రతయే మనలను కొట్టినది. పవిత్రతమమైన, యతిముఖ్యమైన యీసంస్థ నెంతయశాస్త్రీయముగా నెంత నిర్లక్ష్యముగా నెంతలజ్జాకరముగ చూచుచున్నారు! జాతక ములు చూపించుట, జ్యోతిషములు చెప్పించుట, శుభము హూర్తములను చూచుకొనుట, పవిత్రమైన వేదమంత్రముల నుచ్చరింపచేయుట ఇట్లెన్ని యున్ననేమి! మనవివాహము-లకాలములో నశుభప్రదముగా నపవిత్రముగా జరుపబడు చున్నవి. అహా! పచ్చికాయదెబ్బ పడవేయ ఫలమగునె! ముక్కుపచ్చలారని దంపతులకు వివాహములనుచేయుచుండ గ్రహములుమాత్రము తమ శుభస్థానముల నలంకరించుట

కెల్లు సాహసించును. ఈయమానుష దృశ్యమును- పశువులు కూడ నొల్లని యీదృశ్యమునుచూచి గ్రహతారకములు వడవడవణకి తమపదవులను వీడక యుండగలవా! తమ్ము పోషించుకొనజాలని శిశుదంపతుల దౌర్భాగ్యవివాహములను పవిత్రము చేయుటకు నూరుగ వేదమంత్రములు నాటితో తమ శక్తిసంపదను గోల్పోవునా! కోల్పోయినవి! పుణ్యచరిత్రులనుకలిపి యశస్విలైన, నిష్కామయోగులైన, తమకొంతను పరాక్రమము నాశించుసంతానముల ననంతముగా సృష్టి చేయు వైవాహిక దుర్గంధకలుషితమైన వేదమంత్రములను మును లెట్టినైనను శోభించకుండ నుండగలవా?

యువకులారా! ఈప్రవాహము నాపివేయుడు! ఆపివేయుడు! భావిభారతమునకు బాధ్యులగుయువకులారా! ఆపివేయుడు! నీతిపేరిట, భారతదేశముపేరిట, మీకొరకు మీసంతానముకొరకు యీయవివేకపూర్ణమైన యకాలమైన, యంధవివాహములను దేశములో జరుగకుండ చేయుడు! ప్రజలను పవిత్రముచేసి యిదికొంత ప్రజాభివృద్ధి నరికట్టగలదు.

నాసలహాలు యసహజములని భావింపకుడు మీరట్లు చేయవలెను. లేదా నిరంతరదానముచే కృశించుచు నిత్యమృత్యువు ననుభవించుట మనకు తప్పదు. ఇందులో నత్యుక్తియేమియు లేదు. శుద్ధసత్యము నామాటలలో మీకెరిగిం

నుచున్నావు శిశువివాహ, కన్యావైధవ్యములకన్న ప్రపంచ ములో నవసామాజము లేనైనదిలదా ? ఏనాగరికజాతిలోనైనను యిట్టివిశేషలదా ? నీలో మనుష్యత్వమన నేమాత్రమైన మిగిలి యున్నచో దీనినెంతకాలము సహింపగలవు ! అటనో ! వైధవ్యమునొందిన చిన్నబాలికలనేకులత రెట్టి యబుద్ధి పూర్వకముగనే [illegible] చేయబడుచున్నవో చూడుము ! నీ [illegible] ఇంతటి [illegible] యుంగు [illegible] స్త్రీ [illegible] కావింపబడుచు న్నవి. [illegible] యూరోప్ [illegible] యుసములతో నుండి [illegible] సమయములకొరకు చూచుచున్నది. ఎంతకాల మిట్లు సహింపబడును ? [illegible] రోదనములను [illegible] మీ [illegible] దును [illegible] యుండవా ? [illegible] గజగజలాడవలె ను ! శాంతి ! మీ చేతులలో మీరే తెచ్చిపెట్టుకొనుచు కని యున్నారు [illegible] చేకూర్చుచు; యూరపులో తక్కువజాతులలోనివారు త్వరగా వివాహములు చేసికొందు రు వారిలోని నికృష్టులుకూడ మనంతటి బుద్ధితక్కువపనిని చేయరు. పైతరగతులవా రెన్నటికిని 30 ఏండ్ల లోపున వివా హమాడరు. దీనివలన తక్కువపిల్లలు యెక్కువ యుక్తులైన వారు కలుగుదురు.

బ్రహ్మచర్యవ్రతమునుగూర్చి మన శాస్త్రములు వినుగులేకుండ నుద్ఘోషించియున్నవి పవిత్రతలోనున్నంత శరీరక, యాధ్యాత్మికబలములు మఱిదేనిలోను లేవు. సంభోగవాంఛను, సంభోగము మొదలగువాటియందు మనమువృథబుచ్చు శక్తిని నరికట్టి తిన్నగా నడిపితిమేని నది యోజస్సుగా మారి యనంతమైన యధ్యాత్మికశక్తియగును. మీరు మీతుచ్ఛవాంఛలను (సంభోగకోరికలను) నరికట్టవలెను. తుచ్ఛమైన భౌతికవాంఛల నరికట్టక యీపవిత్రసంబంధము నెనఘుత్కారించి బూడిదపాలుచేయుచుండునో వాడు తనకు ప్రాణాధారమగు శుక్లమును (తెల్లరక్తమును) చేతులార ధ్వంసము చేసికొనుచున్న మూర్ఖుడని యెరుగకున్నాడు. ఈదివ్యశక్తిని దుర్వినియోగము చేయుటే యన్నిరోగములకును మూలకారణము. ఈతుచ్ఛవాంఛలను పశువాంఛలనియు (animal passions) మనము పిలుతుము. కాని పశువులుకూడ మనంతయన్యాయముగ గొడిగట్టలేదు. అవి మనవలె కేవల వ్యసనములకు పాలగుటలేదు. వివేకవంతుడగుటచే తనయుద్రేకముల నరికట్టకొనగలవాడు కనుకనే మానవుడు పశువులకంటె యెక్కువగా తలంపబడుచున్నాడు. కాని పశువులవలె యవివేకముగా ప్రజాభివృద్ధిచేయుటలో యిరుపురును సమానమైనను వాటికంటె యధమముగా కేవల వ్యసనములకొరకే తుచ్ఛవాంఛలకు లోనగు మానవాధము నేమని పిలువదగును?

పవిత్రత ! పవిత్రత ! ఉరిసంభముపాలైననుసరే పవిత్రులుకండు ! అట్లుకాలేని ప్రకృతి మీపై పగదీర్చుకొనును. అడవిలోని వృక్షముల చ్ఛాయయే మీకును పట్టును. కష్టమైనను సుఖమైనను భారతదేశముకొరకు, మీశరీరములకొరకు, మీమతముకొరకు, మీమైహికాముష్మికములకొరకు—వీటన్నిటికొరకును మీరు పవిత్రులుకావలెను. అది లేని ధీరత్వము, అది లేని మైక్యము, అది లేని శాంతి గగనకుసుమములు. ఆకాశ సాధములు.

విద్య—మనవిశ్వవిద్యాలయములలోని పట్టభద్రులకంటె నింగ్లండు, అమెరికాలలోని చదువురానివారే యెక్కువ తెలివితేటలను కలిగియున్నారు. దీనికి కారణమేమి? అచ్చటనున్న ముద్రణసౌకర్యములే దీనికి కారణము. వారికి విజ్ఞానము దానిమూలమున తేలికగా సమకూర్పబడుచున్నది. ఇంగ్లండు, జపాను, అమెరికాలలో కళాశాలలకన్న వార్తాపత్రికలే యెక్కువగా జ్ఞానమును వెదచల్లుచుండును. మనదేశములో ప్రస్తుతమున్న విద్యాసంస్థ లతిస్వల్పము. వాటివల్ల జరుగుచున్న పనికూడ శూన్యమే. మనప్రజల యజ్ఞానమునకును మనస్త్రీల యంధకారస్థితికిని మనమెవరిని దూషించనక్కరలేదు. మనలనుమనమే దూషించుకొనవలెను సోమరితనములోను, చెడుకార్యములలోను వృధచేయబడుచున్న ప్రాణశక్తిని స్త్రీల నభివృద్ధిపరచుటకును, ప్రజాప్రబోధ

మును కలుగజేయుటకును, మీ యాత్మాభివృద్ధికిని వినియో
గించి దేశముయొక్క యున్నతిని చేకూర్చెదరుగాక! దీనికి
సులభమైనమార్గము, సూటియైనత్రోవ దేశీయప్రెస్సును బాగు
చేయుటయే. స్త్రీలకొరకును, ప్రజలకొరకును నిజముగా
నుపయోగించు వార్తాపత్రికలను దేశభాషలలో స్థాపింపవ
లెను. ఆంగ్లవిద్యలో మునిగిపోయిన యువకులు దేశభాష
లను చులకనగా చూచుట మంచిపనికాదు. ప్రతివాడును
తనమాతృభాషను తప్పక గౌరవింపవలెను చదువురాని తన
తల్లిదండ్రులను, అక్కలను, తమ్ములను, కూతులను, భార్యలను
యితరస్త్రీబంధువులను ప్రతివిద్యార్థియు తన విధాయికధర్మ
ముగ చదువుట వ్రాయుట నేర్చుకొనునట్లు కృషి సలుపవ
లెను. పాఠశాలలు మొదలగు సంస్థలకొరకు వేచియుండుట
నిష్ప్రయోజనము. ఈపవిత్రధర్మము మీ మీదనే యాధార
పడియున్నది. భారతదేశము జీవించియుండవలెనన్న స్త్రీవి
ద్యాప్రచారము బాగుగా సాగవలెను. ఒక్కబీదవాడుగాని
యొక్కస్త్రీగాని చదువురాకుండ నుండకూడదు. ఈయజ్ఞాన
తిమిరమును మీ రేయదంచి దేశక్షేమమును చూరగొనవలె
ను. నీపొరుగుననున్న పాకీస్త్రీకి విద్యనిచ్చుటకు సిగ్గుగాని,
భయముగాని యున్నచో నీనీతులు, నీవిజ్ఞానము నిష్ప్రయో
జనములు; నిరర్థకములు. అజ్ఞానులను, దరిద్రులను నీవు తల్లి
వలె లాలించి వారికి చదువు నేర్పవలెను. ఇంతకన్న దైవకా

ర్యము వేరొండు లేదు. వారికి మెల్లగా ఖగోళము, చరిత్ర, మనశ్శాస్త్రము, అర్థికశాస్త్రము మొదలైనవాటిని సుబోధక మగునట్లుగ చెప్పవచ్చును. బీదలను, స్త్రీలను విద్యావంతులను జేయుట మీకు పరమగమ్యము; దీనిని బాగుగ నిర్వహించిరేని మీరే దీనివలన చివరకు మీయాత్మోన్నతిని చేసికొందురు. ఇంతకన్నను కూడ ముఖ్యమైనదని మరియొకటి గలదని మీరు మరువరాదు. వ్యవసాయసంబంధమైన పరిశ్రమలను, శాస్త్రములును వాటితో యభివృద్ధిగాంచిన యితరదేశములలోనేర్చుకొని హిందూదేశములో వెదచల్లవలసిన యగత్యమెంతయో కలదు.

మతము:—గృహధర్మములు, సాంఘికధర్మములు, జాతీయధర్మములు, యివియే మీకర్మకాండలు. కాని ఏకర్మకాండయు, ఏయుత్కృష్టకార్యమును యజ్ఞానాంధకారములో నిర్వహింపబడజాలవు. చీకటిలో చేయుపనులు చీకటిపనులే. విశ్వాస మనుజ్యోతియు, జ్ఞానమను దివ్వెయు సదా నీలో వెలుగుచుండినగాని నీ వేపనిని చేయజాలవు; ముందుకొక్క యడుగైనను పోజాలవు. ప్రతినిత్యము మీరు చేయుబోధనలు, ధర్మోపదేశములు మొదలైన వివరములన్నియు మీదేహములవంటివి. ప్రాణములేనిచో శరీరము నిలువజాలదు. అట్లే యివియును విశ్వాస, జ్ఞానములు లేనిచో నిరర్థకములు. శూన్యవాదము, చార్వాకము, మిథ్యావాదము,

పాషండకాపాలికాది వాదములు మొదలగువాటి ప్రముఖులు కూడ తమలోనున్న ప్రచ్ఛన్నమతవిశ్వాసముచేతనే జయము నుగాంచగలిగిరి. కొన్ని సందర్భములలో వారుమతములో పండితులమనుకొనువారికంటె యెక్కువమతమునే కలిగియుండిరి. మనకు నిజమైన హృదయసంస్కారము, మనస్సంస్కారము లేక భగవత్పరివర్తనము కలిగిననేకాని మన మేగృహ, సాంఘిక, జాతీయధర్మములను నెరవేర్చజాలము. 'విశ్వాసము చాల మహాత్త్వకలది. అది ప్రాణము నీయగలదు' అని కార్లైలుకవి చెప్పియున్నాడు. తన విశ్వాసమునుబట్టియే జాతియొక్క చరిత్ర ఫలప్రదమును యాత్మాభివృద్ధిదమును నగుచున్నది. ఇసుకయెడారులలో నివసించు యరబ్బులు; మహమ్మదులు; ఒకశతాబ్దము; ఇది 'ఖాతరు' లేని యొక యంధకారయుతమైనయిసుకప్రపంచములో నొక్కజ్యోతిపడినట్లు లేదా! ఏమైనది ? నిర్వీర్యమైన యిసుకతిన్నెలు మందుగుండుసామానువలె విజృంభించి గ్రెనేడు మొదలు ఢిల్లీవరకును మిన్నంటెను. అంతయు నీశ్వరమహిమతప్ప మరేమియు లేదు.

మహాత్త్వమంతయు యవ్యక్తముగానున్న నీయంతరాత్మనుండియే యావిర్భవించవలెను. ఎవను పూర్తిగా దేవభావమునందే నివసించజాలడో లేక దానిలో కొంతవరకే నివసించుచు సంపూర్ణ దేవభావముకొరకు నిరంతరము కృషిసలుపడో వాడెట్టివాడైనను, యెంతటిశ్రీమంతుడైనను, వైభవ

ములతో తులతూగువాడైనను యగుగాక ! 'బోడిలింగము వంటివాడే; మృతకల్పుడే' స్పెన్సరుతన యంత్యగ్రంథములో నిట్లువ్రాసెను. 'మన చింతనశక్తిలో భావమాత్మగాను బుద్ధి శరీరముగాను యున్నది. మనస్సునుగురించి మాట్లాడునపుడు సాధారణముగామనము దేనిని నిర్లక్ష్యము చేయుదుమో యట్టి భావములే దానికి చాల ప్రాముఖ్యములు. భావములు యజమాని. బుద్ధి సేవకుడు. భావస్థానమైన హృదయము, మతవిశ్వాసముల కునికిపట్టు; కార్యములను పురికొల్పి దానిని ఘటించుటకు వలయుశక్తినికూడ సమకూర్చును. 'యజమానివృద్ధిని (హృదయమును) నిర్లక్ష్యముచేసి నౌకరును (బుద్ధిని) తెగపెంచుటవలన నెట్టిప్రయోజనమును లేదు ! అని స్పెన్సరు చెప్పుచున్నాడు. ఘనశాస్త్రపండితుడగు జేమ్సుగారుకూడ నిట్లు చెప్పెను. 'మతసంబంధమైన యనుభవములుకూడ తదితరప్రత్యక్షానుభవము లెంతవిశ్వసనీయములో యంతవిశ్వసనీయములే. అంతేకాదు అవి సాధారణముగా తర్కముచే స్థాపించబడిన ఫలితములకంటెకూడ నెన్నియోరెట్లు విశ్వసనీయములు' ఆడంబరభూయిష్టమైన నీ బాహ్యతత్త్వమును దాటి, నిజతత్త్వమునకు సుముఖుడవగుట; నీ నిజతత్త్వములోని గభీరతను తెలిసికొనుట; దానిని గుర్తించి, భావించి, యనుభవించి, నీ నిజతత్త్వములో నైక్యముపొంది ప్రకృతిత

త్వమును నదియేయనిమెరింగి 'తత్త్వమసి'యొక్క చేతన మూర్తివై వెలుగొందుట—ఇదియే నీధర్మము.

జీవితము బూడిదపాలుకొరకు కాదు.

ఒక సన్యాసివద్ద కొన్ని రాగినాణెము లుండెను. వాటి వాతడు కొంతమందిపిల్లల కిచ్చివేయవలె ననుకొనుచుండెను. అనేకమంది బీదబాలు రాతనివద్ద గుమిగూడిరి. అప్పుడు భద్రగజము నెక్కి యొకరా జామార్గమున పోవుచుండెను. యోగి యాడబ్బులను రాజు కూర్చొనిన యేనుగుమీది యంబారీలోపడునట్లు పైకివిసరెను. రాజు తెల్లబోయెను అవి కడుదరిద్రుడవైన నీకొరకే యని యాయోగి పలికెను. 'అదెట్లు' అని రాజు ప్రశ్నించెను. 'నీకు సర్వైశ్వర్యములు ను యు.న్నవి. కాని నీదాహముతీరుట లేదు. అవిచాలక నీవిం కను రాజ్యములకొరకు పరితపించుచున్నావు; నీవందరికన్నను దరిద్రుడవు' అనియోగి బదులుచెప్పెను.

ఒకడు యింపభోషాణములను డబ్బుతోనింపుచుం డెను. ఒకయోగి యామార్గమున బోవుచుండగా లోపలికా హ్వానింపబడెను. అదంతయుచూచి యోగి నీ వెందుకట్లుచే యుచున్నావని యతని నడిగెను. "స్వామీ! మీ కేమిలోటు! ప్రజలు మీకు కింపు లొసంగుదురు! అట్లు చేయకపోయి నను మీకుమీశరీరములు గడ్డిపరకలు. మాబోంట్లు ధనము ను భోగుచేసికొనిన సమయమువచ్చినపుడుపయోగించుకొన

వచ్చును" అని యతడుబదులుచెప్పెను. యోగిమాటాడక వెడలిపోయెను. మరునాడు యోగి తన కుటీరములోనుండగా యాభాగ్యవంతుడచ్చటకు వచ్చెను. ఆయోగి బహుశ్రమ పడి పెద్దగొయ్యినొకదానిని త్రవ్వి దానిలో గుండ్రటి యుంద మైనరాళ్ళను రోజంతయు గుప్పుచుండెను. రాళ్లుకుప్పలుగా పడుచుండెను. ఆభాగ్యవంతుడు మీ రెందుకిట్లు చేయుచు న్నారని యోగినడిగెను. నేనీయుందమైనరాళ్లను పోగుచేయు చున్నాను. అవెంతగుండ్రముగానున్నవో చూడుము. అని యోగి బదులుచెప్పెను; స్వామీ! ఇక్కడొక పెద్దకొండయు న్నదే! దానినిండ కోటానకోట్లు రాళ్లున్నవి. మీకీవృథాశ్ర మయేలయని చిరునగవుతో యాభాగ్యవంతుడడిగెను. నాకు కావలసినపుడుపయోగించుకొనుటకు నేను వీటిని పోగుచేసు కొనుచున్నాను. ఎప్పుడైనను యీకొండలన్నియు కొట్టుకొని పోవచ్చును. కనుక నేనిప్పుడే దాచుకొనుచున్నానని యతడ నెను. 'స్వామి! అదెట్లు సంభవమగును? కొండలన్నియు కొట్టుకొనిపోవుటెట్లు?' అని యాభాగ్యవంతుడు యోగిని మరలప్రశ్నించెను! 'మూర్ఖుడా! నీవే నాకీపాఠమును నేర్పి తివి! నీయన్నమును నీకు భగవంతుడు ప్రసాదించని కాల మెన్నడును రాదు! నీశక్తిని, నీయమూల్యకాలమును వెండి బంగారములను పోగుచేయుటకు నీవేల పాడుచేసెదవు. ఇప్ప టికైనను యీపాఠమును నేర్చికొనుము. జీవితము నిట్లు

వృథాపుచ్చరాదు. ఈవిధముగా దుర్వినియోగము చేయరాదు. ఈ లేనిపోని విచారములకొరకు జీవితమును వ్యర్థము చేయకుము.

ఆశాపాశము.

తొంబదితొమ్మిది యనువలలో పడకుమని పెద్దలు చెప్పుదురు. దీనిభావమేమి? ఉత్తరదేశమున నిదియొక సామెత. ఒకడు తనభార్యతో తనకుటీరములో నతిసంతోషముతో కాలము గడపుచుండెను. వాడు రోజంతయు పనిచేసి చెమటయూడ్చి యేకొద్దియో సంపాదించి దానితో శరీరయాత్రను గడపుచుండెను. వానికింక నే ప్రాపంచిక కోరికలును లేవు. ఈర్ష్యగాని ద్వేషముగాని లేదు. చేతికొద్దిపని చేసికొనుట, దొరికినదానితో సంతోషించుట యిదియే వానికిజీవితము. వానిగుడిసె ప్రక్కనొక శ్రీమంతుడుండెను. ఈతని కెప్పుడు నేదోయొక విచారముండెడిది. ఎప్పుడును సంతోషమనునదే యితడెరుగడు! ఒకయోగి వారిరువురయింట్లను యొకనాడుచూచుట తటస్థించెను. అతడు భాగ్యవంతుని కడకు బోయి నీభాగ్యమే నీవిచారములకు కారణమగుచున్నది నీవు వేటిని కలిగియున్నావో యవికూడ నిన్ను కలిగియున్నవి; నిన్ను బంధించుచున్నవి. నీమనస్సుదీనినుండి దానిమీదకును దానినుండి మరియొకదానిమీదకును సంచారము చేయుచుండును. ఆబీదవానినిచూడుము! అతని కేమియు లేదు.

కాని వానిముఖము సంతోషకాంతులతో నిండియున్నది. వా
నివరకు యెంతదిటవుగానున్నవో చూడుము! వానిచేతులు,
కాళ్ళు యతిపుష్టముగా నున్నవి అదిగో వాడు యీల
వేయుచు, గీతములుతీయుచు, యెంతహుషారుగా, యెంత
నిర్విచారముగా, యెంతతేలికగా పోవుచున్నాడో చూడుము!
ఆధనవంతు డెప్పుడును నట్టియానందమును బొందియుండ
లేదు. ఆధనవంతు డాయోగిమాటలను పరీక్షింపనెంచి
యోగిచెప్పినప్రకారము బీదవాని గుడిసెలో 99 రూపాయి
లను దొంగతనముగా జారవిడిచెను.

చిత్రము! మరునాడు బీదవానియింటిలో నిప్పేరాజ
చేయలేదు. ప్రతిరోజు వానియింట శుభ్రమైనమంట వెలిగె
డిది. ఆతడు కష్టించి తీసికొనవచ్చిన డబ్బుతో వచ్చునంత
సంభారమును తెచ్చుకొని వండుకొని వారు హాయిగా భుజిం
చెడివారు, కాని ఆరాత్రిమాత్రము వారునిప్పు నీరు యార్పు
కొని పరుండిరి. మరునాడు యోగియు భాగ్యవంతుడును
కలసి వానియింటికిబోయిరి. నిన్నమీయింట నిప్పులేదేమి
యని యాయోగి వాని నడిగెను. అతడబద్ధము చెప్పజాలక నిజ
మునిట్లు చెప్పివేసెను. 'నేనిదివరకు రోజుకు కొన్ని యణా
లనుమాత్రమే కష్టించితెచ్చుకొని దానితో బియ్యము, కూ
రలు వగైరా ఖరీదుచేసి హాయిగా భోజనముచేసెడివారము.
నిన్నమాయింట 99 రూపాయలతో నొక పెట్టెదొరకెను.

వెంటనే యింకనొకరూపాయియున్న నూరగునుగదా యను నక్కుటయాశ కలిగెను. రోజువిడచిరోజు యొకపూట తిండి మానినచో నొక వారమురోజులలోనైనను నొకరూపాయిను మిగిల్చినచో 100 అగునని మేమూహించుకొంటిమి' అని యుతడనెను. కనుక వారు పస్తుండవలసివచ్చెను. ధనికుల లోభత్వములోనున్న రహస్యమిదియే. వారు సంపాదించినకొలది దరిద్రులగుచుందురు. 99 యున్నపుడు 100 కావలెను 99,000 యున్నపుడు 100000 కావలెను.

భగవంతుడు సర్వత్రనున్నాడు.

ఒక ఖాజీగారొకప్పుడు పాదుషావద్దకు గొప్ప యుద్యోగముకొరకు వచ్చెను. వానిని పరీక్షించుటకు పాదుషా 'భగవంతు డెక్కడ కూర్చొనును ? అతనిముఖమేవైపున నుండును? అతడేమితినును; ఏమిచేయును' అని ప్రశ్నించెను, వీటికి సమాధానమిచ్చుటకు వారంరోజులు గడువీయబడెను. సరియగు సమాధానమువచ్చుచో యుద్యోగమగును. ఖాజీగారి కదంతయు నగమ్యగోచరమయ్యెను. గడువుసమీపించుచున్నను యేమియుతోచక యతడు గడువురోజున జబ్బుగానున్నట్లు నటించిపండుకొనెను. అతని నౌకరువచ్చి యతని రోగకారణము నడుగ 'నన్ను బాధించకుము. నేను చావనున్నాను' అని యతడనెను. అయ్యా! సంగతేదియో నాకు తెల్పుడు. మీరు బాధ పడుటకంటె మీకొరకు నేను చని

పోవుటకు సిద్ధముగా నున్నాను అని యతడు బ్రతిమలాడెను. అప్పుడు ఖాజీ నిజమును చెప్పివేసెను. ఆనౌఖరు చాలతక్కువజాతివాడు. ఎట్టిగౌరవమును లేనివాడు. కాని ఖాజీకి నిజమైన శిష్యుడు, చదువుకొన్నవాడు. అత డాప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పుట కొడంబడెను. తనజవాబులు సమంజసముగా నుండనియెడల తానే చనిపోవుట కంగీకరించి తన చింకిరిగుడ్డలను ధరించి పాదుషావద్దకు వెళ్లెను. ఈచింకిగుడ్డలవా డొక మహావేదాంతి! హిందూదేశములో రాజాధిరాజులుకూడ నిట్టి సన్యాసులవద్దనే జ్ఞానోపదేశమును పొందుదురు. అత డట్లు పాదుషాదగ్గరకుపోయి మీ కేమికావలెనని యడుగగా 'ఓరీ! నీగురువునకిచ్చిన ప్రశ్నలకు నీవు జవాబునీయగలవా?' యని రాజడిగెను. 'అట్లనేచేసెదను' కాని ప్రశ్నించువా డెప్పుడును శిష్యుడు. సమాధానములను చెప్పువాడు గురువు. కనుక మనమతగ్రంథములప్రకారము నీవు నడువవలెను. మనమతధర్మములప్రకారము నాకు గౌరవస్థానము నిచ్చి నీవు క్రిందకూర్చొనుము' అని యా వేదాంతి చెప్పెను. రాజు తనదుస్తులను యాభరణములను యతని కిచ్చివేసి తన సింహాసనముమీద కూర్చుండుమని చెప్పి నీసమాధానములు బాగుండనిచో తల నరికించెదనని చెప్పెను. అందుల కాతడిదివరకే యొప్పుకొనెను. దేవుడెక్కడకూర్చుండును యనునది మొదటిప్రశ్న. మాటలతో జవాబుచెప్పిన దాని కర్థము కాదని యతడొక

గోవును తెప్పించుమనెను. ఒకగోవు తక్షణమే తీసికొనిరాబడెను. 'అయ్యా! ఈయావులో యేమైన పాలుగలవా?' యని యతడు రాజును ప్రశ్నించెను రాజు 'ఉన్నవి. తప్పక పాలున్నవి' యనిచెప్పెను. 'ఎచ్చటనున్నవి?' యని పండితుడడిగెను. 'పొదుగులో' నని రాజుచెప్పెను. 'కాదుకాదు. తప్పితివి. పొదుగునుకోసిచూడుము! నీకేమియు పాలురావు. పాలు ఆవుశరీరమంతటను యున్న' వనిచెప్పి దాని నాపండితుడు పంపించివేసెను. అప్పుడు కొన్నిపాలు తీసికొని రాబడెను. 'ఈపాలలో వెన్నయెక్కడనున్నది? ఈపాలలో వెన్నయున్నదా' యని పండితుడడిగెను. ఉన్నదని వారుచెప్పిరి. ఈపాలలో వెన్నయెక్కడకూర్చున్నది! యని పండితుడడుగ వారందరును తెల్లబోయిరి. వెన్నయెక్కడ కూర్చుండునో మీరు చెప్పజాలకపోయినను అది యీపాలలో నున్నట్లు మీరు నమ్మకముసేయున్నారు. నిజమునకు వెన్న పాలలో సర్వత్రయున్నది. అని యతడుచెప్పెను. అట్లే భగవంతుడు పాలలో వెన్నయున్నట్లు ఆవులో పాలున్నట్లు యీవిశ్వమంతటను నిండియున్నాడు. పాలకొరకు నీవు ఆవును పితుకవలసియున్నది. అట్లే భగవంతునికొరకు నీవు నీహృదయమును కామధేనువును పితుకవలెను! అని యతడు చెప్పగా రాజు నిర్విణ్ణుడయ్యెను. భగవంతు డెక్కడో యెనిమిదవ స్వర్గములోను తొమ్మిదవ స్వర్గములోను యున్నాడని చెప్పినవారి మాటలు-

తెలియని రాజపుడు కనుగొనెను. రెండవప్రశ్న: భగవంతు డెట్లుచూచును? తూర్పు, పడమర, యుత్తరదక్షిణములలో యేదిశకు చూచును? వారందరును భగవంతు డొక వ్యక్తి యనుకొనిరి! అప్పుడాపండితుడొక దీపము నాజ్ఞాపించెను. ఒక క్రొవ్వొత్తి తూర్పుకుగాని పడమరకుగాని యుత్తరమునకుగాని దక్షిణమునకుగాని చూచుట లేదు. నిజమునకది నల్దిశలను సమముగా చూచుచున్నదని పండితుడు బోధచేసెను. రాజానందభరితుడయ్యెను. భగవంతుడు నీహృదయములోని జ్యోతి. అది యన్నివైపులకు తిలకించుచుండును.

మూడవప్రశ్న: భగవంతు డేమి చేయుచుండును? పండితుడు 'సరే' ముందు ఖాజీని తీసికొనిరండు అని చెప్పెను. ఖాజీవచ్చెను. తన నౌఖరు సింహాసనము నధిష్ఠించుట రాజు క్రింద కూర్చొనుటయు చూడ నతని కాశ్చర్యము కలిగెను.

అప్పుడు పండితుడు ఖాజీని పండితునియొక్క యథాస్థానమున నుండ నియమించెను. అనగా నౌఖరుపదవి నిచ్చెను. రాజును ఖాజీయొక్క స్థానమున కూర్చొనుమని తాను సింహాసన మధిష్ఠించి భగవంతుడిట్లే చేయుచుండును. పండితుని రాజుగాను, రాజును ఖాజీగాను ఖాజీని 'ఫాజీ' గాను చేయుచుండును. ఇదియే యతని నిత్యకృషి. ఒకకుటుంబము కొంతకాలము మహదైశ్వర్యము ననుభవించును. తరువాత

నది యధఃపతితమై పేరులేనిదై మఱియొక కుటుంబముపైకి వచ్చును. కొంతకాల మొక పురుషుని మహాపురుషుడని మిం న్నంట పొగడుదురు. తరువాత మఱియొకడు పైకివచ్చును. ప్రతిదినము ప్రతివత్సరము నిట్టిచక్రము తిరుగుచునే యుండును; మార్పులు జరుగుచునే యుండును. అప్పటినుంచి మన పండితునికి ఖాజీపదవి నిచ్చిరి.

భగవంతు డెప్పుడును కృతజ్ఞుడే.

అతడు తన ఋణములను వడ్డితోసహా చెల్లించు చుండును. ఒకదేశములో నొకమహారాజపుత్రు డతివైభవముతో తనప్రజల నేలుచుండెను. అతడు వివాహమాడలేదు. ప్రజలందరును నతని నెట్లైన వివాహమాడుమని బలవంతపెట్టుచుండిరి, ఎట్టకేల కతడొప్పుకొనెను. వివాహప్రయత్నములు రాజవైభవముతో చేయబడుచుండెను. శుభదినమున రాజు తన సమస్తపరివారముతోను, భద్రగజము నెక్కి భేరికాది మంగళ వాయిద్యములతో బయలుదేరెను. అతడు తన చిత్తమువచ్చిన కన్యను వరించవలెను. అత డెక్కడకు బయలుదేరుచున్నాడో యెవ్వరు నెరుగరు. రాజనగరు దాటిరి. ఇంకను ముందుకుపోవుచుండిరి. రాజు దట్టమైన యడవిమార్గములనుబట్టి పోవుచుండెను. 'ఈ రా జేమిచేయుచున్నాడు? చివర కీత డేదిరువునైనను చెట్టుచేమనైనను పెండ్లాడనున్నాడా యేమి?' యని వారందరును గుసగుసలు మొదలుపెట్టిరి.

ఇంతలో స్ఫటికధావళ్యములో మెరయుచున్న నొకకాసారము, దానిప్రక్క నొకకుటీరము కాన్పించెను. ఆకాసారమన్నివైపులను యాకసమునంటు చెట్లనీడలతోను, పూపొదరిండ్లతోను కడురమ్యముగా నుండెను. వాటికొమ్మలనడుమ నొకముదుసలి యుయ్యెలలో నూపింపబడుచుండెను. 'ఇతడాముదుసలిని పెండ్లాడునా యేమి?' యని వారు హేళన చేసికొనుచుండిరి. పరివారమంతయు నచ్చట జేరుటతోడనే ప్రయాణ మాపివేయబడెను. అచ్చట నొక దేవకన్యకను బోలు కన్యక తన చిరుతచేతులతో నాముదుసలి తండ్రి నుయ్యెలలోనుంచి యూపుటను వారు గాంచిరి. ఆరా జెన్నియోపర్యాయములు తన చిన్నతనమున నచ్చటకు పోయి యుండెను. ఆకన్య యెప్పుడును ధర్మానువర్తినియై తండ్రికి సపర్యలొసగుచు, మలమూత్రముల నెత్తుచు, సర్వోపచారములను చేయుచు, తండ్రిని జలకమాడించి, వేళ కిష్టాన్నభోజనమిడి, పితృఋణమును తీర్చుకొనుచుండెను. ఆమె యెప్పుడును యీవనినంతయు నాడుకొనుచు, పాడుకొనుచు, నతిసంతోషముతో చిగురుచిగురున గంతులువేయు పక్షివలె చేసికొనిపోవుచుండెను. ఆమెయొక్క యీమందస్మితవదనారవిందమే రాజు నెంతయు మెప్పించెను. రాజు తన భద్రగజమును దిగి యామునిసమీపమునకు వచ్చి వాని పాదములకు నమస్కరించెను. 'కుమారా! నీ కేమికావలెను' అని యత

డడిగెను. 'నన్ను నీయల్లునిగ జేసికొనవేడుచున్నా' నని రాజు బదులుజెప్పెను ఆముదుసలికి పట్టరానిసంతోషము కలిగెను. 'రాజా! నేను కడుబీదవాడను! నావంటి సన్యాసిపుత్రికను నీవెట్లు వివాహమాడగలవు' అని యత డనెను. 'నే నింకొక కన్యను వరించదలచుకొనలేదు. నే నీమెనే ప్రేమించుచున్నాను' అని యతడనగా ముదుసలి 'సరే' యనెను. ఇతడు మహావేదాంతి; తన కుమార్తెకుకూడ వేదాంతమును బోధించెను.

అప్పు డామెకు సర్వాభరణములును చిత్రవిచిత్రదుకూలములును యొసంగబడెను. ఆమెవీటిని ధరించెను; కాని యామె తన 'బాలతొడుగు'ను మఱచిపోక దానిని కానుకగా తనతో నొకపెట్టెలో పెట్టి తీసుకొనిపోయెను. ఈ కానుకేదియో మీ రెరుగుదురా! ఆమె చింకిగుడ్డలమూట!

ఆమె రాజసౌధమును చేరెను. కాని రాజబంధువుల కిదెంతయు కష్టముగా నుండెను. రాజపుత్రికలను వివాహమాడక యొక ముష్టిపిల్లను వివాహమాడుచో వారామె నెట్లు రాణిగా పూజించగలరు! కానిత్వరలోనే యామె నడవడిక వారి హృదయములను మార్చివేసెను. వా రామె నెంతయు ప్రేమించి గౌరవింపసాగిరి. ఆమె యెప్పుడును, యెట్టికష్టములలోను, యెట్టిసంపదలలోనుకూడ శాంతచిత్తముతోనే నిండుకుండవలె తొణకకుండెను. ఒకసం

పత్నిగ నైన తరువాత యామెకొక చక్కనిపిల్ల కలిగెను. రాజును, రాణియు నాపిల్లవాని నెంతయో మురియుచుం డిరి. సూరాసురాలు గేస్తుగ గడచెను. దేశములో గొప్పకు ట్రబడునుదేరెను. రాజ ప్రతిష్ఠ లంకువను లియను బాటుచేయు టను ఇష్ట బుగా గం గ్యాయ తపస్కుపబాధిత్రీకి పుట్టిన యాపి ల్లరాజ్యమున విశ్వాసిపరిచి నొపటు నా? ఎంత నమ్మకముంచెను. కరిపొయి పిల్లను వెదకొనుటకో బి గి వెన్నెవాన్ని తరువాత నిన్ను పరిశోధన చెప్పకును వెళగను. ఏమి చేయుదు? ఈ సంగతి రాజు రాణికి చెప్పి ‘ ప్రియురాలు చనిపోయినచో మన బాధలన్నియు గద్యార్ధముకు ’ ఉరిని యుని చాణి మాటనేయుట్ల నెను. నే నిప్పుడు నప్పుడానిని యుంటా తల్లి నీతో కలసి యానిసిందకనే మాపడలు వదలెను సి నా క్రిత్తలోకయును లేదు. నాతో కలుసు, నాపుస్త ను, నాసర్వస్వమును నా దే సీపరము జేయుదు నాపుత్రి, నాశరీరము నిన్ను నా దేకలసిపో యినవి నా శరీరము నీనే తెగాని నికబ్యాంతరమును కల్పిం చుటకు గాదు. ఈపిల్లను చంపించుట నీకు హితమైనచో నట్లే చేయించుము. ఈపిల్ల నాపిల్లయని నాహృదయాంతరాళమున నే నెప్పుడును తలచలేను. అట్లు పిలువలేదు!’ తరువాత నిశీథమందు తలకునాండ్రి శాపిల్ల నిచ్చివేసి రాజు రాణితో యావృత్తాంతమును చెప్పెను. ఆరాణి యావంతయు చలించ లేదు; శాంతి తప్పలేదు; సంతోషము చెదరలేదు; ముఖ

శాంతి తగ్గలేదు ; ఆమె కేమియు జరుగనట్లే యుండెను. ఇదియే వేదాంతము ; బాహ్యసంస్పర్శలను గణనచేయకుండు టే జ్ఞానము.

దేశములో శాంతి కలిగెను. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగెను. తరువాత వారి కొకమన్మథునివంటి పుత్రుడుదయించెను. వానిని ప్రేమించనివా రెవరును లేరు. ఇట్లు కొన్నిసంవత్సరములు గడచెను. తిరుగ దేశములో నల్లరిబయలు దేరెను! ఈపిల్లవానినికూడ చంపకపోయినచో దేశములో నరాచకము, యుద్ధము బయలుదేరును; దేశస్వాస్థ్యము చెడిపోవును.' అని రాజు రాణి కెరిగించెను. రాణి సంతోషముతో నిట్లనియెను. 'ఈదేశమంతయు నానిజాత్మయే. నాకు చెందినదేదియు లేదు. 'నాది' యనునది నా కేమియు లేదు. నేనుసూర్యునివలెనున్నాను. ఇచ్చుటే నాస్వభావము.' ఆపిల్లవాడుకూడ యిచ్చివేయబడెను. తరువాత మూడవశిశువు కలిగెను అదియు నట్లే యర్పించబడెను. ఆరాణి యెట్లు ధైర్యమును నిలుపుకొనగలిగెను ? ఆమె రాజసౌధమునకు వచ్చిననాటనుండియు తన చింకిగుడ్డలను భద్రముగా దాచుకొని యుంచుకొన్న యొకగదిలోని కొక్కటేయు బోవుచుండును. అక్కడ తన రాజవస్తులకు తీసివేసి యాచింకిగుడ్డలను ధరించి నేను "సత్" ను అనగా బ్రహ్మమును అని ధ్యానించుచుండును. అట్లు తనదేవత్వము నాచింకిగుడ్డలతోనే గ్రహించి యనుభ

వించును. తానిచ్చట సౌధములలోను రాజవైభవములలోను బంధింపబడియున్నను చిన్ననాటి తన యానందము నెన్నడును కోల్పోలేదు. ఐశ్వర్యములుగాని, భోగములుగాని యామెను తమవంకకు త్రిప్పుకొనలేకపోయెను. ఆమెకు దేనియందును రాగము లేదు. ఆమె మనస్సెప్పుడును బాహ్యవిషయములలో చిక్కుపడలేదు. ఆమె యెప్పుడు "సోహం" జపమును చేయుచునే యుండెను. ఇట్లు తనబంధనములను, బాధ్యతలను త్రెంచుకొని యామె పవిత్రురాలయ్యెను. మీరెప్పుడేని క్రుంగిపోయినట్లుగాని, విచారగ్రస్తులయినట్లుగాని బాధపడవలసివచ్చినయెడల నిట్లు చేయవలెను. అన్ని బంధనములను, కోరికలను అవసరములను, రాగములను, మమకారములను త్రెంపుకొనుడు. తక్షణమే మోక్షసామ్రాజ్యము మీ యఱచేతిలో నుండును. ఈరాణి యెప్పుడును రాజసౌధములో నున్నంతకాల మిట్లే చేసెను.

రాజొకరాత్రి యామెను చేరి మాటిమాటికి బిడ్డలను చంపుచుండుట బాగుండలేదనియు, పెంచుకొనుటకు తనకిష్టము లేదనియు నతడు తిరుగ వివాహమాడుటే యుచితమని తోచుచున్నదనియు చెప్పెను. రాణి తక్షణమే దాని కంగీకరించెను. ఆమె రాజునుండి యెప్పుడును యానందమును గ్రోలనే లేదు; తన యాత్మానందమే యామెకు మహదానందము. తనలోని భగవంతుడే యామె కానందమును గొల్పు,

చుండెను. భర్త, తండ్రి, బిడ్డలు, పీ రెవరును ప్రధానముగా తలంపబడనేలేదు. ఆమెయొక్క నిర్విచారమునకు రా జాశ్చర్యపడెను. కాని నూతనరాణి వచ్చుచో యిరువురకును పొంను పొసగదేమోయని రాజామెను వెళ్ళిపొమ్మనెను. తక్షణమే యామె సువర్ణవస్త్రములను తీసివైచి తనచింకిగుడ్డలను ధరించుకొని పంజరమునుండి పారిపోవు పిట్టవలె నదృశ్యురాలై పోయెను. తండ్రియు కూతురును యథాప్రకారముగా సంతోషముతో కాలమును బుచ్చుచుండిరి.

ఒకనాడు రాజామె నోదార్చవలెనని యటకు వెళ్ళెను; కాని యోదార్పు కేసరిని ? ఆమె ముఖకమల మొప్పటివలె చంద్రకాంతులను ప్రసరింపజేయుచుండెను. రా జాశ్చర్యపడి యామెను తనగృహపావనమును జేసి నూతనవధువు నాశీర్వదించుటకు రమ్మని కోరెను. ఆమె యతిసంతోషముతో దానికొప్పుకొని రాజసౌధమునంతను యత్యాశ్చర్యకరముగా నలంకరించి వధువు నతివైభవముతో సత్కరించి, రాజలోకమును యితర రాణివాసమును నలరింపజేసెను. నూతనవధువు నామె ముద్దుపెట్టుకొని మాతృప్రేమతో యాలింగన మొనర్చెను. వధువుతో నామెచిన్నిసోదరులుకూడ వచ్చిరి; రాణివాసములో గొప్పవిందు కేర్పాటు చేయబడెను. మన పూర్వపు రాణియే దీని కధ్యక్షురాలు. ఆమెయొక్క చిత్తశాంతి, ప్రసన్నవదనము చూచుసరికి యచ్చటనున్నవా రందరును ఖిన్నులై

తమయున్నస్థితకు వగచుచు చొటచొట కంట నీరు పెట్టుకొ నసాగిరి.

విందు ముగిసినతరువాత నురల నామె తనతండ్రి గృహమునకు పోవలసియుండెను. విం దారగించునపుడు వా రదంతయు మరచిపోయిరి గాని యామె వా రందరకును నమ స్కరించి రా జాజ్ఞను గైకొని మీా కెప్పుడైనను నా యుపస రమున్న యెడల కొంతమాత్రము సంకోచింపక నన్ను పిలువ నంపినచో తప్పక వచ్చెదనని చెప్పుచుండగా వారందరును భోరున యేడ్వసాగిరి 'తల్లీ! నీవు బిచ్చగాని పుత్రికవుకావు. నీవు భగవత్పుత్రికవు' అని వారు వాపోయి యీాకథ నా నూతనవధువున కెరిగించిరి ఆమెకూడ 'తల్లీ! నీపుత్రికయు, నీ యిరువురు పుత్రులును వధింపబడిరి. నే నీరక్తపుకూడుకు సిద్ధమైతి'నని భోరుమనెను. అందరును రాజును నిందించ నారంభించిరి. అప్పుడు రాజు లేచి యిట్లనెను. 'ఉద్యోగస్థు లారా! మేజిస్ట్రేటులారా! రాజమాతలారా! మీారందరును వలవల యేడ్చుచున్నారు. ఆమెమాత్రము చలించుటలేదు. నేనును సంతోషబాధలకు లోనై విలపించుచున్నాను. ప్రజ లారా! నేను మిమ్ము నిందించను. మీారు నాపుత్రులు; నాకండ్లు బొటబొట నీరు కారుచున్నవి. కాని యివి యానంద బాష్పములుగాని విచారకలుషితములుగావు. మీారును వా టిని యానందబాష్పములుగా జేయుడు.' అప్పు డతడు తన

మొదటిభార్యను చూచి 'నీవు సంతోషస్వాంతురాలవుకమ్ము! నీవొక్కతవే నాయఖిలరాజ్యములోను యానందస్వరూపిణివి' అని వారి కతడు నిజవృత్తాంతమును తెలిపెను. ఆ నూతనవధువును యామెసోదరులును రాజబిడ్డలే. కఱకువాండ్రాబిడ్డలను చంపుటకు చేతులాడక వారి నొకయడవిలో విడిచిపెట్టిరి. ఒకరాజు వానిని పెంచి పెద్దవానినిజేసెను. అప్పుడు హర్షధ్వనులుచెలరేగెను. మన పూర్వపురాణి తిరుగ రాణియయ్యెను పుత్రికను పుత్రులను మరల బడసెను. భగవంతు డెప్పుడును కృతజ్ఞతను మరువడు ; సరికదా దానిని వడ్డీతోసహా సమర్పించుకొనును.

ప్రతిగృహిణియు తనప్రేమలో నిట్టి సన్యాసమునే వహించునుగాక ! మన భారతదేశములో పతివ్రతయనియు పత్నీవ్రతుడనియు యందురు. అనగా భార్య భర్తద్వారముననే (మన కథలోని రాణివలె) నివసించును; అతనిలోనే భగవంతుని చూచును ; శరీర, మానసికము లను రెంటిని యాతనికిచ్చివేయవలెను. భర్తకూడ నిట్లే భార్యలోని భగవంతునికి సర్వము నిచ్చివేయవలెను. ఇందులో స్వార్థ మేమియు లేదు. హిందూదేశమున పూర్వము (కొన్నిచోట్ల యిప్పటికిని) వివాహము లెప్పుడును సూర్యభగవానునియెదుట, నీలాకాశమే ఛాందినీయై వెలుగ నదీతీరమునే జరుగుచుండెడివి. ఇక్కడ భార్య భర్తయొక్క చేతిని పట్టుకొనును. భర్త భార్యచేతిని

పట్టుకొని యారెంటిని భగవంతున కర్పించును. ఇదియే దీనిభావము. ఇట్టి గృహస్థజీవితమే పరమపావనమై సౌఖ్యముల నొనగూర్చును. ఒకరిలో నొకరు లీనమయినపుడే యాప్రేమ, యా జీవితము యనుభవయోగ్యమగును! ఆనందావహమగును.

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

రెండవ భాగము.

:o:

అమెరికాస్థానము దానిచరిత్ర

యూరపీయనుజాతులును, క్రిస్టియనుజాతులును సైన్యోత్కట సైన్యములతో, సమరసన్నాహములతో నితరజాతులను కొల్లగొనుటకు నుంకించుచున్నవి. 'రాముడు' ఇందుకు వారిని నిందించజాలడు. జాతియొక్క యాధ్యాత్మికాభివృద్ధితో నిదియు నొక యంతరువగుచున్నది. (ఎప్పుడో యొకప్పుడు జాతికిదియు నవసరమే). భారతదేశముకూడ నీస్థితిని యనుభవించినది. కాని యది చాలపురాణదేశమగుటచే ప్రపంచభాగ్యమునంతను నొకసారి చవిచూచినది; దానితో తులతూగినది. దాని నిస్సారతను కనుగొనినది. క్షణికైశ్వర్యములకొరకు ప్రస్తుతము 'గిజగిజ తన్నుకొనుచున్న' దేశములగతియు నిట్లే యగును. ఇతరజాతులను కొల్లగొనుట కీజాతులన్నియు సైన్యముల నేలసమకూర్చుచున్నవి? దానివల్లనవి దేని నాశించుచున్నవి? ఆనందము; సౌఖ్యము; భోగము. దీనికొరకే ప్రపంచములో నీయుద్ధమంతయు జరుగుచున్నది. ఇంకను

వేయికారణములను చెప్పవచ్చును. కాని ఈజాతులన్నియు బుద్ధిపూర్వకముగ గాని, యబుద్ధిపూర్వకముగ గాని, ప్రత్యక్షముగ గాని, యప్రత్యక్షముగ గాని యాశించు పరమపద మేది? ఆనందము. మరిదేనిని కాదు. కాని ఆనంద మెక్కడ నివసించును? దానికిస్థాన మేది? అది కుటీరములలోనుండునా? సౌధములలో సయ్యాటలాడునా? స్త్రీవదనకమలములా దాని యాలయములు? వెండి, బంగారములా? లేక అవి కోనువస్తువులా? ఎచ్చటనుండును? ఆనంద మెచ్చట నివసించును? దానికిని ఒకచరిత్రకలదు. రైళ్ళు, ఆవిరియంత్రములు, వాయువిమానములు విద్యుత్తులు మొదలగు సాధనములచే నీరోజులలో ప్రయాణముల బడాయి హెచ్చినది. ఆనందముకూడ నిరంతరము ప్రయాణము చేయుచుండును. దాని ప్రయాణముల నొకింత పరికించెదము.

పసికూనలో ప్రారంభించు నీయానందము ను, ఈ మొదపును తిలకించి చూతము. ఈ ప్రపంచములో శిశువునకు పరమానందమును కలుగజేయునది తల్లిచెరగు; తల్లిరొమ్ము. శిశువున కానందస్థానము ప్రపంచములో వేరొకటి లేదు. ఆనందము చేయు ప్రయాణములలో మొదటి మజిలీస్థలము తల్లిచెరగు; తల్లిరొమ్ము శిశువు తల్లిచెరగుచాటున తన ముఖమునుంచి 'అమ్మా! అమ్మా! నేను ఎక్కడనున్నానో చెప్పకో! నన్ను కనుక్కో' అని గేలిసేయుచుండును; మహదా

నందము నొందుచుండును. కకకక నవ్వుచుండును. ఇదియే శిశువుయొక్క యాత్మానందము; హృదయానందము. ఆపెకు పుస్తకము లర్థరహితములు; ధనము నిరర్థకము. పాలును మీదని శిశువుకు ఫలములు, తినుబండములుకూడ రుచింపవు; ప్రపంచైశ్వర్యమంతయు తల్లి చెరగులోనే దాగియుండును.

ఒక వత్సరము గతించును శిశువుయొక్క యానంద స్థానము మారిపోవును. అది మరియొకవస్తువు నాశ్రయించును. బొమ్మలు, 'పాపాయిలు' 'అబ్బాయిలు' ఇవియే యిప్పు డానందస్థానము లగుచున్నవి. ఈ రెండవ మజిలీలో శిశువు తనబొమ్మలతో మురియునట్లు తల్లితోకూడ మురియ జాలదు; ఒక్కొక్కప్పుడు వీటికొరకు కన్నతల్లితోకూడ జగడమాడుచుండును. ఈమంటిబొమ్మలకొరకు ! ఈకర్రబొమ్మలకొరకు ! మరికొన్ని నెలలు, మరికొన్నివత్సరములు గడచును. ఈ బొమ్మలు, ఈ 'పాప'లు వాటి మహిమను గోల్పోవును. వాటిలో యానందము లేదు. అది మరియొక స్థలమును చూచుకొనినది. ఈమూడవమజిలీలో శిశువు కొంచెము పెరిగిపెద్దవాడై బాలుడగునరికి యానందము పుస్తకముల నాశ్రయించును. ముఖ్యముగా కథలపుస్తకము లానంద సర్వస్వము లగుచున్నవి. ఇక్కడ మనము సామాన్య తెలివితేటలు గల పిల్లవాని విషయమే తీసికొనుచున్నాము. కొందరకు మరికొన్ని వస్తువులు రుచింపవచ్చును. కాని మనము సామాన్యమైన పిల్లవానినం

గతి యాలోచింతము. ఇప్పుడు వానియనురాగము, ప్రేమ యంతయు కథలపుస్తకములపర మగుచున్నది. బొమ్మలు, 'పాటలు' వాటిసౌందర్యమును కోల్పోయి కథలపుస్తకములు వాటిస్థానము నాక్రమించినవి. ఈపుస్తకము లెంతయందమైనవో! ఎంతమనోహరములైనవో! తిండినైనను కోల్పోవును గాని పుస్తకములను వీడడు! కాని ఎంతకాలము! ఆనందము ప్రయాణమును మాత్రము మానదు. ఈ బడిపిల్లకాయ పెద్దవాడై కళాశాలలో ఏయింటరుమీడియటు తరగతిలోనో చేరును. వాని యానంద మిప్పుడు శాస్త్రగ్రంథములమీదకో వేదాంత గ్రంథములమీదకో మారును. ఇట్లు కొంతకాలము గడచును. వానియానందము పుస్తకములమీదనుంచి విశ్వవిద్యాలయములో గొప్పగొప్ప పట్టములసంపాదన మీదకు ప్రసరించును. ఇప్పుడు వీని యీకోరికే యానందమునకు ప్రధానస్థాన మగుచున్నది; రాజధాని యగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయములో గొప్పగొప్ప పట్టములను సంపాదించును. కీర్తికాంతను చేపట్టును. అతను పెద్దయుద్యోగమును సంపాదించును. నెలకు వందలకొలది జీతమును తెచ్చుకొనును. ఇప్పుడు ద్రవ్యార్జనయే వాని యానందస్థానము. ద్రవ్యమును కూడబెట్టుటకే కలలను గనుచుండును. చాల ఐశ్వర్యమును సంపాదించి గొప్పవాడగుటయే యతనికోరిక. ఇట్లు కొంతకాలముద్యోగములో ధనము సంపాదించిన తరువాత నతని యా

నందము మరియొకవస్తువు నాశ్రయించును. అదేది ? దానిని చెప్పవలెనా ? స్త్రీ! స్త్రీ! ఈయువకునకు భార్య కావలెను. ఇతడు భార్యకొరకు తనయైశ్వర్యమును వెదచల్లుచున్నాడు. ఈతని కిప్పుడు తల్లిదండ్రులలో సౌఖ్యము లేదు ; బొమ్మలలో సొంపు లేదు ; కథలపుస్తకములు బీరువాలలో భద్రము చేయబడినవి. ఇతని జపము, ఇతని తపము, ఇతని కలలు—అన్నియు స్త్రీకొరకే. ఇతడు భార్యకొరకు ఆత్మార్పణ చేయుచున్నాడు. కష్టించి యార్జించిన ధనమునంతను తన యానందమున కిప్పుడు రాజధానియైన స్త్రీకొరకు 'గంగపాలు' చేయుచున్నాడు. స్త్రీలభించును. ఆమెతో కొంతకాల మానందము ననుభవించును. ఇంతలోనే యానందము మరల ప్రయాణమును సాగించును. భార్య! భార్య! యని యుర్రూతలూగిన నాటి యానంద మిప్పు డామెలో గాన్పించుటలేదు. ఆనందమంతయు భార్యమీదనుండి రాబోవు శిశువువైపునకు మళ్ళినది. ఆతడు సంతానమునుగురించి కలలను గనుచుండును. భారతదేశములో వివాహ మగుటతోడనే సంతానముకొరకు దేవుళ్ళకు మ్రొక్కుదురు; తీర్థయాత్రలు చేయుదురు; లేహ్యములు తిందురు ; యోగీశ్వరులనుండి రక్షరేకులను గైకొందురు ; అష్టకష్టములను బడుదురు ; సర్వప్రయత్నములను చేయుదురు.

ఈయువకుని యానందమంతయు సంతానాగమనముతో నుండును. పునకథలోని పసికూన యిప్పు డానందముయొక్క యాంధ్రమజిలీలో నున్నాడు. అతని కొక శిశు వుదయించును. ఇక వాని సంతోషమునకు మేర లేదు; ఉత్సాహము పొంగిపొరలును; చక్కనారి కౌగిలి గంతు వేయును, ఉబ్బిపోవును, అరటి స్తంభమునుండి యెన్ని అడుగులు పైకి లేచునో గదా? అతడు నడుమునకు గాలిలో విహారము చేయును, ఓహో సోదరా! ఎంతో నీడ కానంద మావిధమున పట్ట పగ్గములు లేక యుండును. ఈ యవస్థలో నసిపిల్లయొక్క సంభ్రమ సంబంధములతో సహజముగా పెరిగి పెద్దవాడైన పిల్లవానియొక్క యానంద మపారము. ఇదియే దాని యంత్యావస్థ. ఈ యువకుని యుత్సాహ మిక నానాటికి తగ్గిపోవుచుండును. శిశువు పెరిగి పెద్దవాడగుచుండును. వాని యందు పూర్వపు మోహము తగ్గిపోవును. వీని యానంద మిక యావస్థనుండి ఆవస్థకు బోదకు, దానినుండి మరియొక దానికిని యావిధముగా గంతులు వేయుచుండును.

కాని యీతల్లిచెరగు, బొమ్మలు, పుస్తకములు, ఐశ్వర్యము, స్త్రీ, శిశువు లేక యీప్రపంచమున మరి యేవస్తువైనను యానందమునకు నిజమైన నివాసములా? యను విషయము నాలో చింపవలసియున్నది. ఈయానందమును మనము సూర్యకాంతితో బోల్చవచ్చును. అదియు నొకచోటనుండి

మరియొకచోటకు ప్రయాణము చేయుచుండును. ఒకప్పుడు ఇండియాలో ప్రకాశించును. ఇం కొకప్పుడు యూరపులో ప్రకాశించును. ఇప్పుడు తూర్పుఅమెరికాలో కన్పించినది. మరికొంచెము సేపటికి పశ్చిమఅమెరికాకు పోయిపోవును; మరికొంతసేపటికి జపానులో కాన్పించును; ఈవిధముగా సూర్యరశ్మి యొకదేశమునుండి మరియొకదేశమునకు, యొకస్థలమునుండి మరియొకస్థలమునకు గంతులు వేయుచుండును. ఒకచోట విశదమైన మరియొకచోట మట్టుపడ లగును. కాని ఈ సూర్యరశ్మి యెచ్చ టెచ్చట ప్రకాశించునో యాస్థలములన్నియు, యాదేశములన్నియు దానికి పుట్టినిండ్లుకావు. సూర్యరశ్మికి సూర్యుడే పుట్టినిల్లు అట్లే నిరంతరము ఈవస్తువునుండి ఆవస్తువుమీదకు దానినుండి మరియొకదానిమీదకు ప్రయాణము చేయుచుండు యానందమునకు నిలయము వేరొకటియుండవలెను. అది యెచ్చటనుండి యుద్భవించుచున్నది? దానినిజమైన జన్మస్థానమేది? ఈ యానందభాస్కరుని గాంచెను పరీక్షింపవలసియున్నది.

శిశూదయముతో పొంగిన మనకథలోని పెద్దమనిషిని తీసికొనుడు. అతడు తన ఆఫీసులోనున్నాడు; ఉద్యోగధర్మములతో 'కొట్టుమిట్టు' లాడుచున్నాడు; ఇంతలో నగడాక గంటచప్పుడును వినును. అది ఏమిగంట? టెలిఫోనుగంట. క్షణములో నొక్కగంతువేసి టెలిఫోనుదగ్గరకు పోవును.

కాని ఆసంగతేదియో వినకపూర్వమే యతనిహృదయము 'తటతట' కొట్టుకొనుటకు ప్రారంభించును. రానున్న యాపదలు మనస్సును టెలిఫోనుద్వారా ముందుగానే తమఛాయలను బంపుచుండుననుమాటెంత సార్థకమగుచున్నది. అతని హృదయ మెప్పుడును యిట్లు కొట్టుకొనలేదు; టెలిఫోనును సమీపించి వార్తను వినును. ఇంకేమున్నది! పాప మాతనికి మాట రాదు; మనస్సు మనస్సులో లేదు; ముఖములో కాంతి తగ్గినది; జీవకళపోయినది; ఏడ్చుచు తనస్థానమునకు వచ్చి చొక్కా, టోపీలను ధరించుకొని గుండుదెబ్బ తిన్న వానివలె ఆఫీసునుండి వెడలిపోయెను; పైయధికారి సెలవునైనను యడుగలేదు; తనదగ్గరనున్న సేవకులతోనైన పలుకాడలేదు; తనబల్లమీద పడియున్న కాగితములనైన జాగ్రతచేయలేదు; తోడియుద్యోగస్థులు వెరగుపడి చూచుచుండిరి; వీధిలోనికి పరుగెత్తుటతోడనే యొకమోటారు వచ్చును అచ్చట నొక టపాబంట్రోతు యాతని కొక యుత్తరము నిచ్చును;

ఆయుత్తరములో నొకసంతోషకరమైన (ప్రపంచదృష్టిలో) వార్తయుండెను. ఆతనికొక గొప్పయాస్తి కలసెను. ఒకలాటరీలో 10,000 లభించెను. నిజముగా నీవార్త యతనిని యానందాబ్ధి నోలలాడించవలసినది. కాని, అది యట్లు చేయలేదు. టెలిఫోనులోని వార్త హృదయమును బ్రద్దలు.

చేయుచుండఁగా నీనార్తులో యానందమెక్కడ! అతడు దే గొప్పయధికారిని చూడవలెనని నిత్యము కలలను గనుచుండెనో యాతడే యతనిప్రక్క మోటారులో కూర్చుండెను కాని, తన పెద్దమనిషి యతని కేసి చూచినను చూడక పెడమొగముగను బెట్టి కూర్చుండెను. ఏస్నేహితురాలితో మాట్లాడినంత మాత్రమున తనకుఁ దాను కృతార్థుఁడనని యాతఁడను కొనుచుండెనో యామెకూడ నానిప్రక్కఁ జేయుచుండెను. ఆమె మాఘశుభమును సూర్యకాంతుల నీనుచున్నను యాత డట్టు కన్నెత్తిచూడనైనను చూడలేదు; పలకరించలేదు. ఇట్లు తనవీథిదగ్గరకు వచ్చెను. అదంతయు భీభత్సధ్వనులతో నిండియుండెను. దట్టమైనపొగలు ఆకసమున కెగసి సూర్యుని మరుగుపుచ్చుచుండెను; అగ్నిజ్వాలలు మిన్నంటుచుండెను. తనభార్య, తల్లి, అమ్మమ్మ మొదలయినవారందరును రొమ్ములు బాదుకొనుచు ఏడ్చుచుండుట వాతఁడు చూచెను ఆదావానలము తనగృహమును నాహుతిచేయుచున్నది.

అప్పుడతని కింకను ననేకమంది స్నేహితులు కాన్పించిరి. కాని యొక్కటిమాత్రము కాన్పించుటలేదు. తనయానందమునకు రాజధాని, 'ముద్దులగుమ్మ' 'బంగారుబొమ్మ' మాత్ర మక్కడలేకపోయెను. బిడ్డయెక్కడ? బిడ్డయెక్కడ? యని భార్యను, తల్లిని యందరిని యడిగెను. కాని ఏడ్చువారు, పెడబొబ్బలుపెట్టువారేగాని సరియైన సమాధానము

రాలేదు. చివరకు నిజము తెలిసినది. బిడ్డను యింటిలోనుంచి యెవరికివారే తేచివచ్చిరి. దాయి బిడ్డనుయ్యాలలో జోకొట్టి యుపతలకువచ్చెను. ఇంతలో కొంపలంటుకొనెను. ఎవరికివారే ప్రాణములకొరకు పరుగెత్తిరి. వీరిదగ్గర నున్నదని వారు వారి దగ్గరనున్నదని వీరు యూహించుకొని బిడ్డను విడిచివచ్చిరి. బిడ్డయున్న గదియప్పుడే యంటుకొననారంభించెను. వారందరును రొమ్ములు బాదుకొనుచుండిరి; ఏడ్చుచుండిరి; తిట్టుకొనుచుండిరి; నేలపడిదొర్లుచుండిరి ఏమిలాభము! 'అయ్యలారా! మాబిడ్డను బ్రతికించుడు. మా భాగ్యమునంతను యిచ్చివేసెదము ఏమికావలసిన నదియే యిచ్చెదము! ఇకముందు పదేళ్ళ వరకు మేముగడించు సంపాద నంతయు మీకిచ్చివేసెదము! మాబిడ్డను బ్రతికించుడు! అని యతను, భార్య, తల్లి, స్నేహితులు అందరును గోలపెట్టసాగిరి బిడ్డకొరకు సర్వమును త్యజించిరి. ఏమిపోయినను సరే బిడ్డ బ్రతికిన చాలును. ముద్దులబిడ్డడే స్వర్గము. కాని నిజముగా యీబిడ్డడే యానందమునకుపుట్టినిల్లా? ఆనందసర్వస్వమా? లేక నది మరియొకచోట పుట్టుచున్నదా? సర్వమును శిశువుకొరకు త్యజించబడుచున్నది. ధనము యైశ్వర్యము, భాగ్యము, ఆశిశువుకొరకునిప్పులో దూకుటకు సాహసించువారి జీవితములు—ఇవన్నియు శిశువుకొరకాహుతిచేయబడుచున్నవి! కాని యీశిశువుమాత్రము మరియొకదానికొరకాహుతిచేయబడుట లేదా? అయినచో

ఆవస్తువే యానందమునకు నిజమైన జన్మస్థానము కావలెను; అది యేది? ఇన్ని 'తంతులు' జరిగినవి. కాని వారిలో నొక్కరును నిత్యులోనికి దూరలేదు. ఆత్మత్యాగమును చేయలేదు. ఆత్మకొరకు శిశువును త్యాగముచేసిరి గాని శిశువుకొరకు తమ్ము త్యాగముచేయజాలకపోయిరి, శిశువుకొరకు కన్నిటిని త్యజించిరి. తమకొరకు శిశువును త్యజించిరి.

ఆనందములకెల్ల యానందమైన శిశువులో నిప్పుడా నందము లేదు. శిశువులో నంతయందచందములు, యానందము కలుగుటకు కారణ మేది? మన యాత్మ నుద్భవించు యాత్మ భాస్కరప్రసాదము నది బడయుటే దీనికి కారణము కేవల శిశువే పరమానంద స్వరూపమైనయెడల నది శాశ్వతముగా నిలిచిపోవలసినది. అట్లుండుట లేదు. ఆభాస్కరుడు మనయాత్మలోనే యున్నాడు.

ఇక్కడ మన మానందనిలయమును సమీపించితిమి; దానికి కొంచెముదగ్గరగా జేరితిమి. కేవల శిశువుకొరకే మన కాత డంత ప్రియతముడుగా నుండుట లేదు! ఆత్మకొరకే యాతడు ప్రియతముడగుచున్నాడు. భార్యకొరకే మనము భార్యను ప్రేమించుట లేదు; భర్తకొరకే భర్తను ప్రేమించుట లేదు, ఆత్మకొరకే భార్య నంతగా ప్రేమించుచున్నాము. ఆత్మకొరకే భర్తపై నంతప్రేమ కలుగుచున్నది. ఇదియే పరమసత్యము. 'మేము దానిని ప్రేమించుచున్నాము, దీనిని

ప్రేమించుచున్నాము' అని ప్రజలు చెప్పుచుందురు. ఇది నిజముకాదు. ఆత్మకొరకే మనము భాగ్యమును కోరుదుము. కాని భాగ్యముకొరకే కాదు. ఒకప్పుడు 'ముద్దులమితారి'యైన భార్య భర్తకు ప్రయోజనము లేనిచో 'విడాకు' లిచ్చి వేయబడుచున్నది. ఒకప్పుడు 'నవమన్మథు'డైన భర్త భార్యకు నిష్ప్రయోజనమైనయెడల త్రోసివేయబడుచున్నాడు. ధనము నిరుపయోగమైనయెడల నదత్యజింపబడుచున్నది. నీరోచక్రవర్తియేమిచేసెను? ప్రపంచములోనికెల్ల నతిసుందరమైనరోమకపట్టణ మతనికి నిరర్థకము, నిష్ప్రయోజనముగా కాన్పించెను. దవానలమనిన నతనికి బహుప్రీతి. అతడొకపర్వతశిఖరము నధిష్ఠించి రోమ పట్టణమునంతయు నొక్కపారి యంటించమని స్నేహితుల కాజ్ఞాపించి యాదవానల వైభవము నతిసంతోషముతో చూడసాగెను. పట్టణమంతయు నాహుతియగుచుండ నతడు పిడేలు వాయించుచుండెను.

నేనొక చిత్రచరిత్రను కండ్లారజూచితిని. ఒకప్పుడు గంగానది పొంగనారంభించి ప్రవాహమంతకంతకు వృద్ధికాజొచ్చెను. ఒక చెట్టుకొమ్మలమీద చాలకోతులు కూర్చొనియుండెను. ఒక యాడకోతి తనపిల్లలతో పైకొమ్మలకెక్కి కూర్చొనెను. ప్రవాహమంతకంతకు హెచ్చి చెట్టంతయు మునిగి యాకోతిని సమీపించుచుండెను. పైకెక్కుటకిక కొమ్మలు లేవు. పిల్లలు తల్లినంటిపెట్టుకొనియుండెను.

నీరంతకంతకు హెచ్చుచుండెను. ఆతల్లి యొకపిల్లను కాలిక్రిం
దపెట్టెను. ఇంకను నీరు హెచ్చుచుండెను. వరుసగా మరి
యొకపిల్లను మూడవపిల్లనుకూడ నాకోతి నిర్దాక్షిణ్యముగా
కాలిక్రింద ద్రొక్కిపెట్టి యాత్మరక్షణ గావించుకొనెను.
చూచితిరా! మనకుపయోగించినంతవరకే వస్తువులుగాని,
మనుష్యులుగాని ప్రాణతుల్యులగుదురు. మన కనర్థము వాటి
ల్లునేని వారినందరిని యాక్షణమే త్యజింతుము.

కనుక యానందనిలయము మనయాత్మలోనే యిమిడి
యున్నది. అదియెక్కడనున్నది? మనశరీరమునంతయు మోసి
కొనుపోవు పాదములందున్నదా? లేదు. అట్లయిన కాళ్ళే
మనకు ప్రపంచమంతటిలోను ప్రియతమములు కావలెను.
బాహ్యవస్తువులకంటె ప్రియమైనవైనను నవి చేతులంత ప్రి
యములుగావు. చేతులా యానందమునకు జన్మస్థానము?
కండ్లా? ముక్కా? శరీరమంతయునా? కాదు. కాదు మాటి
మాటికి మనశరీరము మారుచునే యున్నది. కొన్ని యేండ్లలో
శరీరములోని ప్రతియణువును నూతనయణువునకు స్థానము
నిచ్చుచున్నది. బుద్ధి, మెదడు, మనస్సు—ఇవియా యానంద
నిలయములు? ఇంతకన్న ప్రియమైనవి మనకున్నచో నివియె
ట్లగును? ప్రాణమంత తీపైన వస్తువేదైన కలదా? చనిపోవుట
కొప్పుకొనెదవా లేక మతితప్పిన పిచ్చివానివలె జీవించుట
కొప్పుకొనెదవా? యని యెవరినైనను యడిగి చూడుడు!

బుద్ధిని, మెదడును, మనస్సును అన్నిటిని తోసివేసి ప్రాణములను నిలుపుకొనుటయే యత దిచ్ఛపడును. అయితేయీ వ్యక్తి ప్రాణమే, జీవితమే యానందభాస్కరమా ? కాదు ! కాదని వేదాంతము ఘోషించుచున్నది. వ్యక్తియొక్క ప్రాణముకూడ యానందనిలయము కాదు. మనయానందస్థానము, మనస్వర్గము యింకను పైనున్నది. అదియెచ్చటనున్నది ?

ఒకయువకుడు చనిపోవుచుండగా రాముడు చూచెను. క్షయరోగముచే నత డధికమిత బాధ నొందుచుండెను. మొదట పాదములలో బాధ ప్రవేశించెను. అప్పుడంతగా బాధలేదు. కాని క్రమముగా బాధహెచ్చి శరీరము 'కొంకరలు' వోజొచ్చెను. బాధ మోకాళ్లకు కడుపునకు యెగప్రాకి హృదయమునకు చేరుటతోడనే వాని ప్రాణము పోయెను. అతడు చనిపోవుచు 'అయ్యో! నన్ను జీవిత మెప్పుడు వీడునోగదా! నన్నుప్రాణము లెప్పుడు విడిచిపెట్టునోగదా!' యని విలపించును.

ఇక్కడ ప్రాణముకంటె యుత్కృష్టమైనదికూడ మనకొకటి కాన్పించుచున్నది. 'నాజీవితము,' 'నాప్రాణము' అనువస్తువు వాటికంటె పైనుండునది, వాటిని కలిగియుండునది మరొకటికలదు; ప్రాణముకంటె మీఁపైన వస్తువిదియే. ఈ ప్రాణములు, ఈజీవితము ఈవస్తువున కుపయోగము లేనపుడివికూడ త్యజింపబడినవి. అన్నిటికంటెను మీఁపైన వస్తువు,

పరమానంద ధామము మదియే. ఇదియే నీలోని నిజమైన యాత్మ. కాళ్ళకంటె చేతులు, వాటికంటె కండ్లు, వాటికంటె మనస్సు బుద్ధి, యంతకంటెను ప్రాణము యీవిధముగా నొకదాని కన్న నొకటి యని నీనిజాత్మను సమీపించినకొలది యెక్కువ ప్రియతమములగుచుండును. ఈ కారణము చేతనే యెక్కువ దానికొరకు తక్కువది త్యజింపబడుచున్నది. ఆత్మకొరకన్ని యు త్యజింపబడుచున్నవి. పొరుగువారి బిడ్డకంటె తనబిడ్డయే ప్రతివానికిని యెక్కువ రమ్యముగా నుండుటకు కారణ మేమి? 'నాయొక్క పిల్లవాడు' అని నీవెవ్వరిని పిలుచుచు న్నావో వానిని నీవు నీనిజాత్మయను బంగారముతో పూత పెట్టితివి; కనుక నీకంత ప్రియముగా నున్నాడని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీవు వ్రాసిన పంక్తియొక్కటి యున్నపుస్తకము ప్లేటోమహాశయుని గ్రంథముకంటెకూడ నీకు మిన్నగా గాన్పించును. ఎందుచేత? నాపుస్తకము అని నీవు పిలుచు దానితో నీయాత్మ ప్రకాశించుచున్నది. నీయందున్న స్వర్గము దానిలో ప్రకాశించుచున్నది. నీస్వర్గము నీయానందధామ ము నీలోనే యున్నది. ఆహా! ఆనందముకొరకు మరియొక చోట వెతుకుట యెంత యన్యాయము!

ఒకప్రియుడు తనప్రియురాలికొరకు శుష్కించు చుండెను. వానిశరీర మస్థిపంజరమై మాంసమంతయు హ రించెను. ఒకనాడు రాజుగారి దర్బారున కాతడుతీసికొని

రా బడెను. ఆతనిప్రియురాలుకూడ వచ్చెను. రాజామెయం దవికారరూపమును జూచి యనేకమంది యప్సరసలను తెప్పించి వానిని వీరిలో నీయిష్టవచ్చినవారిని వరించుమనెను. "రాజా! రాజా! ఇంతమూర్ఖుడవు గాకుము! ప్రేమ మనుష్యుల నంధులను జేయును. రాజా! నీకు చూచుటకు కండ్లు లేవు! ఈకండ్లతో నాప్రియుసిని చూడుము. అప్పుడామె యవికారముగనుండునో యందముగానుండునో నాతో చెప్పుము" అని యతడు చెప్పెను. ఈప్రపంచములోని మోహములకిదియే రహస్యము. నీవే నీదృష్టిచేతనే ప్రపంచములోని వస్తువులన్నిటిని రమణీయములుగా, మనోహరములుగా చేసికొనుచున్నావు. నీకళ్ళతో దానిని చూచి నీతేజస్సునే దానిపై బరపి దానిని మోహించుచున్నావు. గ్రీషియను పురాణములో ఎకోయను నామె తనప్రతిబింబమునే వరించును. మనమోహములన్నియు నట్టివే! అవన్నియు మనయాత్మప్రతిబింబములే; మనలోని స్వర్గప్రతిబింబములే; మనఛాయలే. ఆహా! మననీడకొరకు మనము పరుగెత్తుటెంత యన్యాయము?

ఒకశిశువు అప్పుడే పాకుటకు మొదలుపెట్టెను. దానినీడ నాశిశువుచూచి యది వింతవస్తువని భ్రమించి దానితలను పట్టుకొనుటకు నీడకేసి ప్రాకెను. నీడకూడ ప్రాకుటమొదలిడెను. శిశువు వెళ్ళినకొలది నీడకూడ ప్రాకుచుండెను.

పిల్లనీడ దొరకనందున ఏడిచి కడిపోయెను. నీడకూడ దాని ననుసరించెను. పిల్లలేచి మరలనీడకొరకు ప్రాకుచుండెను. కాని యది దొరకుటలేదు. ఇంతలోతల్లివచ్చి దయదలచి పిల్లనెత్తి మీదచెయిపెట్టించెను. ఆనీడయొక్క తలకూడ, పట్టుబడెను. నీతలను పట్టుకొంటివేని నీనీడనుకూడ పట్టుకొందువు. స్వర్గ నరకములు రెండును నీలోనేయున్నవి. ఆనందము, శక్తి, జీవిత ము, పీటిజన్మస్థానములు నీయందేకలవు. ప్రకృతియొక్కయు మనుష్యులయొక్కయు జాతులయొక్కయు భగవంతుడు నీ యందేయున్నాడు. ఓ ప్రపంచవాసులారా! దీనినాలకిం పుడు! దీనినాలకింపుడు! ఈపాఠమును సౌధాగ్రములనుండి ప్రతిపట్టణవీధులలోను, రహదారులలోను చాటించవలసియు న్నది. నీ కేదేని కావలసినయెడల దానినీడకొరకు ప్రాకు లాడకుము! నీలోనికే పొమ్ము! నీయాత్మను దర్శించుము! దీనిని నీవు గుర్తించితివేని యీప్రపంచములోని మోహము లన్నియు, సౌందర్యమంతయు, రమణీయవస్తుజాలమంతయు, నక్షత్రాదిగ్రహములుకూడ నీప్రతిబింబములే! నీ నీడలేయని నీవుగుర్తురంగగలవు. అయ్యో! ఎంతయజ్ఞానము! గాలిలో కలియు స్తోత్రపాఠములకొరకా జీవితముల నమ్ముకొనుట! పువ్వులనమ్మాట కట్టెలను కొనుటకా! ఆత్మ నర్పించి క్షణ భంగురములగు బుద్బుదములనా యార్జించుట.

ఒకముదుసలి సూదెను తనయింటిలో జారవిడిచి వీధిలో వెతుక నారంభించెను. ఒకపెద్దమనిషి నీవు దేనికొరకట్లాతురముతో వెతుకుచున్నావని యామె నడిగెను. నా సూదెకొరకని యామె చెప్పగా నీవు దాని నెక్కడపోగొట్టుకొంటివని యాత డడిగెను. నాయింట పడిపోయినది. దీపమును వెలిగించుకొనజాలని పేదను కనుక దానికొరకు వీధిలో వెతుకుచున్నానని యామె చెప్పెను. ఇంటపోయిన దానికి వీధిలో వెతుకుటయట! ఎక్కడనో వెతుకవలెను గదా! కనుక వీధిలో నెందుకు వెతుకకూడదు.

సరిగా దీనినే మన మాచరించుచున్నాము! స్వర్గధామము నీయందే యున్నది. ఆనందనిధి నీయందే యున్నది. వైకుంఠము నీయందే యున్నది. కాని దానికొరకు వీధులలోని వస్తువుల నాసించుచున్నావు! దానికొరకు విషయాన్వేషణముతో ప్రొద్దుబుచ్చుచున్నావు! ఇదియే జ్ఞానమనుకొనుచున్నావు!

ఒకపట్టణములోని నగరాధ్యక్షుడు రాజసౌధములో నొకవిందును జేయుచున్నాడని యొకపిచ్చివాడు పట్టణమంతయు తిరిగి బాలురనందరను యాహ్వానించెను. అందరును వెళ్ళిరి. కాని విందేమియు జరుగలేదు. పిల్లలందరును తెల్లబోయి నవ్వుకొనుచుండిరి. ఈగమ్మత్తంతయు నసత్యమని తెలిసియుకూడ నీవేల వచ్చితివని వా రాపిచ్చివాని నడిగిరి.

ఏమో ' ఇదంతయు నిజమయినయెడల యీవిందును నే నేల పోగొట్టుకొనవలెనని వచ్చితినని యాత డనెను.

ఈ ప్రపంచములోని వస్తువుల నన్నిటిని తమయూహా ప్రపంచముచేతను, యాశీర్వచనములచేతను స్వర్గోపములుగా చేసికొని మనకథలోని పిచ్చివానివలె మోసపోవుచున్నారము.

నీలోని స్వర్గమును గుర్తించుము. సర్వమును, అన్నికోరికలును, యీడేరగలవు. అన్నిబాధలును, అన్ని దుఃఖములును యుపశమించును.

మానవభ్రాతృత్వము.

మానవులందరును సోదరులు ! మానవలోకములో నేకత్వముగాని భిన్నత్వము లేదు ! ప్రతివాడును, అందరును ఒకటే ! ఒకటే ! అందరును సోదరులే ! ఒక్కసారి మీమనస్సుల నీభ్రాతృ భావముపై కేంద్రీకరించుడు ! ఇది మెట్టవేదాంతముగాదు ! శ్రీరంగనీతి కాదు ! ఇది యనుభవైక వేద్యమైన విషయము ! బ్రహ్మానందము నొసగూర్చు విషయము ! ఆహా ! ఈ ప్రపంచవాసు లందరును నాయాత్మయే ! నేనే ! అని మనము భావించునపుడు కలుగుసంతోష మపరిమితము కదా ! అగర్భశ్రీమంతులైన మహాదైశ్వర్యవనంతకుమారులును, కేముషీధురీణులును- వీరందరును నేనే! యనుకొనుటలో నెంతయానందము కలదు ! ఇట్లు భావించుము ; మననము చేయుము. ఇట్టిసాధన యద్భుతఫలితముల నిచ్చును. ఈ శరీరము

'నేదియని నీ వనుకొనుచున్నట్లే ఈ యన్నిశరీరములును నీవే యని భావించి యీ తత్త్వమున గ్రహించుట మొదలిడితివేని నాదియని నీ వనుకొను శరీరము నీయాజ్ఞలను, నీకోరికలను నెట్లు శిరసావహించునో, నీచేతులు, నీకాళ్ళు మొదలైన సర్వావయవములును నీకోరికల ప్రకార మెట్లునడుచునో యట్లే నీమనస్సును, నీశక్తులను యీ యేకత్త్వముపై కేంద్రీకరించితివేని యీ ప్రపంచములోని శరీరములన్నియుకూడ నీకోరికలప్రకార మేనడుచును; ప్రవర్తించును. ఇది యనుభవముచే గ్రహింపదగిన పరమసత్యము. దీనిని ప్రతివాడును యనుభవముచే పరీక్షింపవచ్చును రుచిచూడవచ్చును; ఇది శుష్కవాదము కాదు; ఆకాశసౌధము కాదు. నీశరీరమెంత సత్యమైన విషయమని నీవనుకొనుచున్నావో యిదియు నంత సత్యమే. ఇది పరమసత్యమేయైనను నాదముకొర కిదియనంభవమని యొప్పుకొనిననుకూడ నీయేకత్వమును గ్రహించుటవలన యొక్క సద్యఃఫలితమును నీవనుభవించెదవు. ఐశ్వర్యముకొరకు, ధనముకొరకు ప్రజలు విచారించెదరు; క్లేశపడెదరు. వారికి తోటలు కావలెను; మేడలు కావలెను. భూములు మొదలైనవి తమవని యనిపించుకొనవలెను. ఎంతవిచారకరమైన యాలోచన! ధనవంతుల తోటలలోనికి లేక పబ్లికుతోటలలోనికి పోయి గంటలకొలది కూర్చొని యాతోటగల ధనికు లెంతగా యానందింతురో యంత

గానే మనమును యానందించకూడదా? తనదని యనుకొను యజమాని యాతోటలలోని పుష్పములను, ఫలములను నాలుగుకండ్లతో చూచునా? వాడు మాత్రము వాటన్నిటిని రెండుకండ్లతో జూచుట లేదా? ఆతోటలలోని పికధ్వనులను, శకుంతగానములను మీవలె రెండుచెవులతో మాత్రమేకదా వాడును వినునది! అట్లయిన నాతోటను కలిగి యుండవలెనను వెర్రికోరిక మీ కేలయుండవలెను? ప్రపంచములోని తోటలన్నియును, శరీరములన్నియును నీవేయని భావించుము; గ్రహించుము. అన్ని యమోఘశక్తులును, అన్ని కుశాగ్రమనోబుద్ధులును నీవే! ఇట్లు మననము చేయుము. ఇట్లు భావించుచుండుము. ఈభావమెంతమాత్రమును యస్వాభావికము గాదు, జీవితములో యుత్తమాదర్శములను గ్రహించుటకు నీ వెన్నెదో సుగుణములను సాధించనక్కర లేదా? అవన్నియును నీకు ప్రయోజనము లేకాని అన్ని శరీరములును నీవే, అందరును ఒకటేయను పరమసత్యమును గ్రహించుట యన్నిటికంటెను శ్రేయస్కరము. అన్ని శరీరములును నీవే! అందరును ఒకటే! దీనిని బాగుగా భావనచేయుము భావనచేయుము!

రషియా చక్రవర్తిగాని, ఆంగ్ల సార్వభౌముడుగాని, వీధులలో మిన్నంటునట్లు స్తుతింపబడుచు బోవునపుడు వారినిచూచి యసూయపడకుము; కించిత్తైనను భయప

డకుము. ఆ రాజదర్జాయంతయు నీదైనట్లు యనుభవించుము! "నేను దానినే, మరేమియునుగాను" ఇట్లు నీవు భావించుట మొదలుపెట్టినచో నీయనుభవమే అందరును ఒక్కటేయనుసంగతిని నీకు హ్రృద్గతము చేయగలదు. ప్రతిశరీరము, నీకంఠము, నీకాళ్ళు, నిచెవులు యగును. నీశరీరమే యగును మానవులందరును సోదరులు! తర్కము దీనిని రుజువు చేయకపోవచ్చును. శాస్త్రము దీనిని రుజువుచేయకపోవచ్చును. వేదాంతము దీనిని రుజువుచేయకపోవచ్చును. కాని యిది సత్యము; అనుభవైకవేద్యమైన విషయము. దీనినియనుభవము రుజువుచేయగలదు.

నేను కొన్నితార్కాణములను మీకు చూపించెదను. మానవభ్రాతృత్వము అను పదముకూడ సరియైనదికాదు. విశ్వైకమానవభ్రాతృత్వము. ఇదికూడ సరియైనదికాదు. భ్రాత, యనుటలోదనే కొంతభిన్నత్వము ధ్వనించుచున్నది. భ్రాతలుకూడ తమలోతాము కలహించుచుందురు. ఇక్కడ భిన్నత్వమున కొంతమాత్రమును యాస్పదమే లేదు. ఏకత్వము, విశ్వమానవైకత్వము. ఇదియే సరియైన పదము.

కంటికికాన్పించని యాత్మనుగురించి మాకు మెట్టవంచాంగములను చెప్పకుడు అని మీరు రనవచ్చును. నేను దానినిగురించి మీకు చెప్పబోను. అక్కడ మనమందరమును యొక్కటే! ఆత్మలన్నియు నొక్కటే యని యొప్పుకొనితీర

వలెను. స్థూలమైన శరీరమునుగూర్చియే యాలోచింతము. శరీరములుకూడ మనమందరమును యొక్కటేయని చెప్పుచున్నవి. మనస్సులుకూడ మనమందరము యొకటేయని చెప్పుచున్నవి. భావములలోగూడ మనమందరమును యొకటేయని యాధునికశాస్త్రములు రుజువుచేయుచున్నవి. శారీర, మానసిక, భావావేశరంగములలోకూడ మనమందరమును ఒకటే. మీ నిత్యజీవితములలో మీ రీయేకత్వసిద్ధాంతముపై జీవించరేని మీరు పరమసత్యమునకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించుచున్నారనుట నిశ్చయము. న్యాయవిరుద్ధముగా నడుచుచో మనము శిక్షింపబడుచున్నారము. అట్లే యీ భ్రాతృత్వమునకు, యీ యేకత్వమునకు విరుద్ధముగా నడుచుటచేతనే ప్రపంచములోని దౌర్భాగ్యము, బాధ, క్లేశము, దుఃఖము మొదలగునవన్నియు జనించుచున్నవి.

మీశరీరములన్నియు నొకటే! ఇది యెట్లగును? ఈశరీరమిక్కడనున్నది. ఆశరీరమక్కడనున్నది. రెండును ఒకటియెట్లగును? సముద్రములో నొకకెరటము యిచ్చట మరొకకెరటము మరియొకచోట కాన్పించును. అవి వేరు వేరుస్థలములలో నున్నట్లు కాన్పించును. ఒకటి పెద్దది ఒకటి చిన్నదిగా కాన్పించవచ్చును. కాని ఆరెండును ఒకే నీటిలో పుట్టుచుండుటచే రెండును ఒకటే ఈకెరటములలో మనకు కాన్పించునది యొకేసముద్రము. ఈకెరటములలో యిక్క-

దున్న నీరు మరికొంచెము సేపటికి మరియొక కెరటములో నుం
డవచ్చును. మనశరీరములుకూడ యీ కెరటములవంటివే.
ఇప్పు డీశరీరములో నున్న పదార్థమే మరికొంచెముసేపటికి
మరియొక శరీరమగుచున్నది ఇంతేకాదు. ఇప్పుడు మీరు
రామునిశరీర మని పిలుచుచున్న యీశరీరములోని ప్రతియ
ణువుకూడ యీజీవితములోనే మరియొకశరీరమగుచున్నది.
ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములు దీనిని రుజువుచేయుచున్నవి. మన
ము గాలిలోని ప్రాణవాయువును (Oxygen) పీల్చి విషవా
యువును (carbon dioxide) విడుచుచున్నాము. ఈవిషవా
యువును చెట్లు పీల్చి ప్రాణవాయువును విడిచివేయుచున్నవి.
ఆప్రాణవాయువునే మనము మరలపీల్చి విషవాయువును విడు
చుచున్నాము. దీనిని మరల చెట్లు పీల్చుచున్నవి. ఇట్లు మన
ము చెట్లకుకూడ సోదరులమే యగుచున్నాము. అవి మనకు
ప్రాణము నిచ్చుచున్నవి. మనము వాటికి ప్రాణము నిచ్చు
చున్నాము.

ఇంతేకాదు. నీవు గాలిలోని ప్రాణవాయువును పీల్చి
దానిని విషవాయువుగా మార్చితివి. దానిని చెట్లుపీల్చి ప్రాణ
వాయువుగా మార్చుచున్నవి. ఆప్రాణవాయువునే మరియొ
కడు పీల్చుచున్నాడు. ఇంతకుమునుపు నీయూపిరితిత్తులలో
నున్న గాలి మరికొంచెముసేపటి కింకొకని యూపిరితిత్తులలో
ప్రవేశించుచున్నది. మనమందరమును ఒకేగాలిని పీల్చుచు-

న్నాము. కనుక మనము పీల్చు గాలికి సంబంధించినంతవరకు మనశరీరము లొకటేయని తేలినది. మనమందరమును ఒకే భూమిమీద నివసించుచుండుటచే నొకేసూర్యచంద్రవాతావరణములచే మన మావరింపబడియున్నాము. మనము శాకములు, ఫలములు, మాంసాదులు మొదలగునవి తినుచున్నాము. అవి కొంతవరకు మనశరీరము లగుచున్నవి. కొంత మలరూపమునపోయి తిరిగి ఫలములు, శాకములు మొదలగునవి యగుచున్నది. ఇవి తినగ మరియొకని కాహారమగుచున్నవి. మనము విసర్జించినదే మరియొకనిశరీరములో ప్రవేశించుచున్నది. ఇట్లు మనపదార్థమే కొంచెముసేపులో మరియొకరి దగుచున్నది. మీశరీరములను భూతద్దములతో చూచెదరేని యతిసూక్ష్మమైన జీవములు పైకివచ్చునట్లు మీకు కాన్పించును. అట్లే మీశరీరములలోనికికూడ పోవుచుండు సూక్ష్మజీవులును కాన్పించును. ఇక్కడ నిరంతరము నీనుంచి బాహ్యమునకును బాహ్యమునుండి నీలోనికిని జీవప్రచారము జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు నీలోనున్న జీవములు మరికొంచెముసేపటికి మరియొకనిలో ప్రవేశించుచున్నవి. మీశరీరములన్నియు నొకటేయని పదార్థశాస్త్రము చెప్పుచున్నది. ఈజీవప్రచారమెట్లు జరుగుచున్నది? నీలోని సూక్ష్మజీవులు మరియొకనిలో యెట్లు ప్రవేశించుచున్నవని సందేహము తోచవచ్చును. చూడుము: వాసన యెట్లుకలుగుచున్నది? మనము వాసనచూచు

వస్తువులనుండి సూక్ష్మజీవులు బయలుదేరివచ్చును. పుష్పములు సువాసనవేయుటకు కారణము వానినుండివచ్చు సూక్ష్మజీవులే యని యాధునికశాస్త్రములు రుజువుచేయుచున్నవి. ఇక్కడ నుంతనుండి శరీరములను చూచుచున్నాము. అవి వాసనవేయుట లేదా? అవి వాసనవేయుచునేయున్నవి. మాశరీరములు వారికే వాసనవేయును. కుక్కలు మనలను సులభముగా పసికట్టును. మనశరీరములనుండి సూక్ష్మజీవులు పైకివచ్చుచుండును గనుకనే కుక్కలు మనలను పసికట్టగలవు. అనగా మనశరీరములలోనుండి సూక్ష్మజీవులు యితరుల శరీరములలోనికిని వారిశరీరములలోనుండి మనశరీరములలోనికిని యెప్పుడును వచ్చుచు పోవుచున్నవి. ఇక్కడ మనమందరమును ఒకటేకదా! మన మొకేశరీరమును కలిగియున్నాము. అట్టివాసననే యనుభవించును; భావించును. ఒకడు జ్వరముతో బాధపడుచుండును. వాని గదియంతయు జ్వరపువాసనవేయును. ఒకడు కలరా, మశూచి, ప్లేగు మొదలగు నంటువ్యాధులచే బాధపడును. ఆరోగము చుట్టుపట్లవారలకు కూడ ప్రసరించును. దీని యర్థమేమి? ఆశరీరమునుండివచ్చు జీవరాసులు మనశరీరములలో ప్రవేశించును. తోడనే ఆరోగములు మనకు వచ్చును. ఒకనికి రొంపట్టును; వాని దగ్గరనున్న వానికికూడ రొంప ప్రారంభించును. ఒకడు క్షయతో బాధపడుచో వానిదగ్గరనున్నవానికి కూడ క్షయ సంభవిం

నము. ఆత్మసంగతి యటుండ శారీరకముగా మీరా రంగమున నొకచేయని యుపంతయును ప్రాప్తిచేయుట లేదా ? ఆరోగ్యముగా రోగనిషయమును జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. ఒకడు రోగియైనచో దాని కతడే బాధ్యుడు. అతని జ్ఞానమే దానికి కారణము. అతడు తన్మూలముగా తానే బాధపడుచున్నను ప్రపంచమున కంతకును గూడ యతడు నష్టకారి యగుచున్నాడు. అతడు తన జ్వరకీటకములను ప్రపంచమంతకును పంపుచున్నాడు. నేను రోగినగుటకు నా కెంతమాత్రమును హక్కులేదు నేను బాధపడుటేగాక నేను దీనికి ప్రపంచమున కంతకును బాధ్యుడ నగుచున్నాను. కనుక ప్రతివాడును తనశరీరము విషయమై తగినంత శ్రద్ధను తీసికొనవలెను. రోగము శారీరకమేగాక నైతికముకూడ యగుచున్నది. కనుక యారోగ్యమును, బలమును చేకూర్చుకొనుటకు నీ విధాయిక కృత్యము. నీ వేదైనను తినునపుడును త్రాగునపుడును ప్రపంచకళ్యాణమునకు నీవు బాధ్యుడ వనుసంగతిని జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. అమితముగా త్రాగుట, తినుట యెంతమాత్రము కూడదు.

ఇక నారోగ్యవంతులు రోగులవిషయమై యెట్లు ప్రవర్తించవలెను ? వారికి సేవజేసి వారిని నిరోగులను జేయవలెను. ఇది వారి నుద్ధరించుటగాదు. వారికి మేలుచేయుటగాదు, మానవలోకముకొరకు, సత్యముకొరకు, నీకొరకు, ప్రపంచముకొరకు నీ వనారోగ్యవంతులకు సేవచేయవలెను.

గాయత్రీస్వామి జీవితము.

పవూచి నా! [illegible] యున్నవనుకొన్న ఈ శరీరము [illegible] బాధపడుచున్నదో! నను నాస్తి [illegible] కలిగె, [illegible] నరుని భావించు [illegible]! ప్రతి [illegible] శరీరత [illegible] చేయుచున్నావు, [illegible] మా [illegible] నీయొక్క [illegible] కలదా? [illegible] నా [illegible] కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట నా పైన [illegible]! [illegible] గం ద క్రిందట నామైన [illegible] దేని నలంకరించుచున్నది? అనేకమందిని [illegible] నీశరీర [illegible] యని గుర్తించుము ఇదియెప్పుడును భావించుచుండుము. శారీరకము గాకూడ మనముందరకుకొంతే! ఒకటే! ఇక మానసిక చిత్రమును చూచుచు నీ శిరోజములు పెరుగుచున్నవి; రక్తనాళములగూడ రక్తము ప్రవహించుచున్నది ఇట్లు నాటికి పోషణనిచ్చుచున్నశక్తియేది? నీశిరోజములను, నీరక్తనాళములలోనిరక్తమును పోషించు శక్తియేకదా నీసోదరులకును సునందరకును ప్రాణాధారమైనశక్తి! నీజీర్ణకోశములోనుండి నీయన్నమును జీర్ణింపజేయు శక్తియేకదా యితరులకుగూడ పోషణనిచ్చుచున్నది! ఈసత్యము నొక్కసారి మీరు మనోఫలకమున

చిత్రించుకొనుము! ఈశక్తిని భావనచేయుము! ఆహా! ఏమి చిత్రము! నే నెవరను? ఈ యన్నిపనులను చేయుశక్తిని నేనేగానా? నేనే యాశక్తినైనచో నాలో భిన్నత్వమున కాస్పద మెక్కడ? అన్నిశరీరములలోను నే నొక్కడనుగా నే యున్నాను. ఈ యన్నిశరీరములను నియమించి పాలించుచున్న పరమశక్తిని; అవినాశి యగు పరమశక్తిని; అనిర్వాచ్యమగు పరమశక్తిని, యభిన్నమగు పరమశక్తిని నేనే! నేనే! దీనిని గ్రహించుము! దీనిని భావించుము! ఇక్కడకూడ మన మందరమును ఒకటే! భిన్నత్వము లేదు! భిన్నత్వము లేదు! నీదని నీవనుకొనుచున్న శరీరమాకలిచే శోషించునపుడు నీవేల దుఃఖించెదవు? పూర్తిగా తిండియున్న శరీరములన్నియుగూడ నీవే కావా? నీదని నీవనుకొనుచున్న శరీరము రోగగ్రస్తమగునేని నీవేల విచారించెదవు? ఆరోగ్యసంపద్వంతమైన శరీరములన్నియు నీవే! దీనిని గ్రహించుము! ఈ సత్యమును జీర్ణింపజేసికొనుము! ఇతరులయెడల నీధర్మమేది? నీ వెట్లు వారిని చూడవలెను? వారు రోగులైనపుడు నీవు నీశరీరవ్రణములకెట్లు చికిత్సచేసికొందువో యట్లే వారికిని చేయుము. నీవితరులనుగూర్చి యోచించుచుండవలెను. సుఖదుఃఖములలోను కష్టనష్టములలోను వారి ననునయించవలెను, వారి నుద్ధరించవలెను. ఇక నీస్వవిషయమై నీ వెట్టిసంకటములలోనైనను సంతోషానందములతో పొంగుచుండవలెను. ఎట్టిక్లేశమును యెట్టిమనోవ్యథను

నీదరికి రానీయకుము. వా టన్నిటికిని యీశ్వర పేరుపుకమ్ము సదాయానందాబ్ధినోలలాడుచుండుము. ఇక భావప్రపంచము లోగూడ మనమందరము నొకటే యగుచున్నారము. ఇది సత్యము. ఈసత్యము నవగతము చేసికొనుడు. ఇక్కడ నొకవీణయున్న దనుకొనుడు. దాని మీటల నన్నిటిని సరిజేసి వాయించుటకు తగినస్థితిలో నుంచుడు దానికెదురుగా మరియొకవీణ నట్లే యమర్చియుంచుడు. మీరొకవీణమీద నొకస్వరము ను వాయింతురేని రెండవవీణకూడ నదేస్వరమును పలుక నారంభించును. ఒకవీణమీదతీగెను వాయింతురేని రెండవవీణమీదకూడ నదేతీగ పలుక నారంభించును. దీనికి కారణమేమి? ఒకవీణనుండి బయలుదేరిన గానతరంగములే రెండవవీణ పరిసరములలోను యుండుటచే దీనికి కారణము. నీ వొకసంగతినిగూర్చి యాలోచించుచుందువు. నీయిరుగుపొరుగువారి కది వెంటనే బోధపడును. నాటకములలో నటకులనేకభావములను ప్రదర్శించుచుందురు. వారి భావములన్నియు యథార్థములుగావు. వా రొకప్రక్కను విచారించుచుందురు. మరియొకప్రక్కను నవ్వుచుందురు. అయినను గొప్ప నటకుడు విచారమును ప్రదర్శించుచో సభారంగమంతయు విచారములో మునిగిపోవును. దీనికి కారణమేమి? మనస్సు అను ఒకవీణ విచారించుటతోడనే తదితరమనస్సులును విచారించును. ఆభావమే యిచ్చటను యుద్రేకించును. మనందరి

మనః ప్రవృత్తులును, భావములును, ప్రాకృతిక సంబంధములును కలిగియుండనిచో నిది యసంభవము, అసాధ్యము. సముద్రప్రత రంగములవలె మనుష్యుని తరంగములు నొకే ప్రవాహమునుండి యుద్భవించుచున్నవి. [illegible] యోగించునపుడు [illegible] మన్నదని [illegible] [illegible] [illegible] నున్నది. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ర్యాచాలను [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] లేను [illegible] యుండనేరదు. ఇక్కడ యొకని భావములు మరియొకనిలో ప్రవేశించుచున్నవి. ఒకరి హృదయము మరియొకనికి హృదయములో యథార్థభావసంబంధమును కలిగియుండనిచో నిది యసాధ్యము. కనుక వారికి యవిచ్ఛిన్నసంబంధమున్నది. ఇది పరమసత్యము. మన భావములును మన యాలోచనలును ఒకరినుండి యొకరిలోనికి ప్రచారము చేయుచుండుటచే యేకశరీరమువలె మనమనస్సు లన్నియు యవిభాగభావసంబంధమును కలిగియున్నట్లు విశదమగుట లేదా? మన యాలోచనలలోను భావములలోను యేకత్వమున్నది. ఒకమనస్సుతో అందరును నవ్వుచుందురు. రాముడు నవ్వినపుడు మీరందరును నవ్వుట

[illegible] సమదృష్టితో [illegible] కరుణ [illegible] [illegible] ప్రత్యక్షసంబంధమును కలిగియున్న [illegible] [illegible] సంభవమగును. [illegible] యనుభవ

మును నీవు నిజీవితములో చూడగలవు. [illegible] స్నేహితుని

(ప్రే)మించుచు నేని, యతని మొదల పాదరభావమును కలిగి [illegible]

నిబుద్ధి వైశద్యమును మెచ్చుకొనుచు యతనిని భావమునందుం

చుకొందు వేని యనేక వేలమైళ్ళదూరమునందున్నను, యాని

మును నీవు నట్టిభావములనే కలిగియుండుటను నీవు చూచి

యుండలేవా? రాము డీసత్యమును పరీక్షించినాడు. అతని

జీవితమున యిది నిత్యానుభవమే!

ఈప్రపంచములో దోషులును, అపరాధులును యెట్లుత్పత్తియగుచున్నారో నీవెరుగుదువా? ఒకడు వచ్చి నీ కపకారమునుచేయును. అతడు నీకంటె బలవంతుడు. నీవతనికి ప్రత్యపకారమును చేయజాలవు. కాని యతనిపై నీకు కోపముండును; ద్వేషముండును. ఆ బలముగల నీశత్రువే మరియొకసాధువున కపకారమును చేయును. అతడును నీవలెనే యేమియును చేయజాలక తన క్రోధద్వేషభావములను మాత్రము వానిపై బరపుచుండును. ఆదుండగీడు మరియొక బీదవానిపైగూడ నిట్లే చూపును. అతడును దుర్బలుడగుటచే తనక్రోధమును లోలోన దిగమ్రింగుచుండును. ఇట్లా బలోన్మత్తుడనేకుల కపకారమును, చేయుచుండును. అనేకుల క్రోధానలమును, ద్వేషానలమును మూటగట్టుకొనుచుండును. చివర కతనికంటె బలవంతు డొకడతని తటస్థముగును. ఆత డతనికి పైచేయియగును. ఇతని కొద్దిమాత్రమపకారము జరుగుటతోడనే యతనిపై పెనుచిచ్చువలెమండి యతనిని హతమార్చును. తనకు జరిగినపరాభవమున కంత దండనయవసరమా యనుసంగతి యతని కక్కరలేదు. మొదటిదోషి. చంపబడుటతోడనే రెండవవానిని పోలీసువారు పట్టుకొని మేజిస్ట్రేటువద్ద కేసుపెట్టుదురు. మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ ప్రారంభింతురు; సాక్షులు, వాఙ్మూలములు, రాద్ధాంత సిద్ధాంతములు యెన్నియోజరుగును. మేజిస్ట్రేటువా

రంత స్వల్పయపరాధమున కింతకఠినదండనమా! యని తెల్ల బోవును! వార్తాపత్రికలన్నియు గగ్గోలుపెట్టును. ఇతడొక ముకోపి! మహాపరాధి! చిన్నతప్పునకు ప్రాణము తీసి వేసినాడు!

ఎంతదురన్యాయము! ఎంతదుర్మార్గము! ఎంతక్రూరము! ఇట్టి కేసులను మీరు నిత్యమును చూచుట లేదా? కాని వార్తాపత్రికలును, మేజిస్ట్రేటులును యింత చిన్నతప్పునకు గొప్పదుర్మార్గ మేలజరుగవలెనో చెప్పజాలరు. ఇంతక్రోధానల మేలప్రజ్వరిల్లెనో వారెరుగరు! కాని, వేదాంత మీచిక్కును విడదీయగలదు. ఈరహస్యమును వ్యక్తపర్చగలదు. వేదాంత మేమిచెప్పుచున్నది? ఈ బాహ్యప్రపంచమంతయు నొకయున్మదివర్తకసంఘమువంటిది. దీని కనేకమంది భాగస్వాములును, ఒక మేనేజరును యుండును. మొదటయపరాధి నీకపకారమును చేసినపుడు నీవు నీక్రోధానలభాగము ను పంపితివి. అట్లే రెండవవాడును, మూడవవాడును, వానిచే పరాభవింపబడిన మీరందరునుగూడ మీమీ భాగములను బాకీలేకుండ పంపించితిరి. ఇట్లు తగినన్ని భాగములు వచ్చుటతోడనే వ్యాపారమును సాగించవలసివచ్చెను. (కావలసిన భాగములన్నియు సమకూడినగాని వ్యాపారముసాగదు కదా!) భాగములన్నియు సమకూడుటతోడనే యొక మేనేజరు, బలవంతుడు, బయలుదేరెను. ఇతని కపకారము జరు

గుటుక్కోడని [illegible] ఆధ్యాత్మిక [illegible]
ముగా మీ మీ క్రోధములున్నయు, వానిచే నాకర్షింపబడి
వానిలో మూర్తీభవించును — యన్ని క్రోధములు ఒకని
లో వచ్చిచేరును. చివరకా [illegible] నాసనము నొసగి ప్రభుత్వ
ముచే ఖయిదీ చేయబడును [illegible] వానినే
శిక్షింతురు. కాని [illegible] రందరును [illegible]
రాధులే. సత్యదృష్టిలో [illegible] మీ
రందరును [illegible]లే. కేవలము హంతకుని గాలించిన [illegible]
డెంతదోషియో క్రోధ [illegible]
కూడ నంతదోషులే. [illegible]
టతో చాలకు క్రోధద్వేష [illegible]
[illegible] చపలెనని చెప్పి
యున్నాడు. హంతకుడును, [illegible] సమానదోషులే!
ఏమి? అతని యాగ్రహము [illegible] కాదు. అది మీ యంద
రిదిని. మీ యందరి క్రోధము నతని నావహించుటచే నతడు
దయ్యము పట్టినవానివలె పిచ్చివాడగును. ఈ స్థితిలో [illegible]
హత్య చేయుచున్నాడు. హత్యలు జరుగుట కిదియే కారణము.
ప్రపంచచరిత్రలను పరికించుడు. ఒకనాడు రాక్షసపరిపాల
నను సాగించును; ప్రజలందరును భయభ్రాంతులగుదురు.
దేశములో నల్లకల్లోలమును, యరాచకమును. [illegible]
[illegible] యరాచకము [illegible]

[illegible] యోగముచే [illegible] చుండురు. వ్రే[illegible] [illegible] చేయుచున్నారు. కాని విఫలమనోరథులగుదురు. [illegible] సంయోగ [illegible] యొక [illegible] కలుగ జేయును. [illegible] యనేక [illegible] (స్త్రీజల [illegible] యనేకలక్షల [illegible] కారణమేమి? నెపో[illegible] తెలుపుటకు నెప్పుడువచ్చెను. ఒక్క నెపోలియను [illegible] కొనిరి. ఒక్క [illegible] మహాకీర్తి [illegible] ఎంత యాశ్చర్యము! ఇక వేదాంత మేమి చెప్పుచున్నది? అనేక వేలమంది భావములన్నియు వానియొక్కనిలోను కేంద్రీకరించును. అనేకవేలమంది భావములు కలసి యతడగుచున్నాడు కనుక నెపోలియను గాని మరి యే మహాపురుషుడు గాని యుండు కర్తృత్వము సహించజనదు. నీ వనేకలక్షలమంది శక్తియున్నయెడల నీ వనేకలక్షలమందియొక్క సముదాయమవు. వారిభావములే నీలోనుండి పనిచేయుచున్నవి. ఇందులో నిప్రత్యేకదేవతావ్యక్తిత్వ మేమియును [illegible] స్పష్టము.

షేక్స్పియరు మహాకవి యెట్లుద్భవించెను? ఈరోజులలో షేక్స్పియరు అక్కరలేదు. ఆరోజులలో ప్రజలు నాటకములనిన చెవికోసికొనెడివారు. ఎక్కడజూచినను నాటకరంగములే. ప్రతివాడును నాటకములకు పోయెడివాడును నాటకకబుర్లను చెప్పుకొనెడివాడునునై ప్రజలదృష్టియంతయు నట్లే కేంద్రీకరించబడెను దానికి ఫలితముగా షేక్స్పియరు మహాకవి యుద్భవించెను. అతడొక్కడేకాక యతనితో బ్యుమాంటు, ప్లెచరు, మార్లో మొదలగు ననేకమంది ధీమంతులు, మహామేధావులు, వేదాంతులు మొదలగు సాహిత్యరత్నములుద్భవించెను. ఈవిధముగా షేక్స్పియరు, నెపోలియను మొదలగు కవీశ్వరులు, మహాశూరులు వీరందరును కాలమూర్తులు. ప్రజలే వీరిని సృష్టించిరి. వారియాశయములు, వారిభావములు, వారికోరికలు, వారి యాక్రోశములు వీరిలో మూర్తీభవించెను. ఈవిధముగా మానసికముగాకూడ మానవులందరును సోదరులే.

ఈసోదరన్యాయమును మనము మరియొక రంగమునుండికూడ చూచెదము. నిద్రావస్థలో మనమందరమును ఒకటే. నిద్ర దరిద్రుని, మహారాజును సమముచేయును. రోడ్డుప్రక్కను రాళ్ళపరుపుమీద పడుకొని గుఱ్ఱుపెట్టువానికిని హంసతూలికలమీద నిటునటు కొట్టుకొనువానికిని భేద మెక్కడ? గాఢనిద్రలోనున్న వారిద్దరనుగూర్చి యోచించుము!

వారిలో యించుకైనను భేదము నీకు కాన్పించునా? వారిరు వురును సములు కారా? సోదరులు కారా? నిద్రలో భేదమే మైన కాన్పించునా? లేదు లేదు. వారిద్దరును ఒకటే. గాఢనిద్రలో మీరందరును ఒకటే! జాగ్రదవస్థలో నున్న పుడు మీశరీరములన్నియు నొకటే! మీ భావములు మీ యాలోచనలుకూడ నొకటే!

ఇక మనము మన నిజాత్మనుగురించి కొంచెము పరిశీ లింతము. ఆత్మ! ఆహా! సత్యములలోకెల్ల సత్యమైనయాత్మ! దీనిని నిర్వచించుటకు సాహిత్యముచాలదు. ఇక్కడ భేదము నకు తావు లేదు. ఇక్కడ తెరటము లను పదముకూడ పనికి రాదు. అంతయు నొకేసముద్రము! మహోదధి! వాడొకడు నావాడు. ఇతడు పెద్దవాడు. నావాడు కాడు. అని నీవన వచ్చును. నీ కిట్టియభిప్రాయ మున్నచో నీవు తప్పుదారి త్రొక్కుచున్నావు. నీయూహ సరియైనదికాదు. నీ కుమారు నకును నీకును యెంతబాంధవ్య మున్నదో నీ వితరు లనుకొ నువారికిని నీకును నంతబాంధవ్యమే యున్నట్లు నీ వెరుగవు కాబోలును! నీ వెన్నిసారులు వారికి తమ్ముడవో, అన్నవో, యక్కవో, తండ్రివో, తల్లివో కాలేదు! నీపూర్వజన్మలను నీ వేమి యెరుగుదువు? వెర్రివాడా! ఇప్పుడు నీకు శత్రువైన వాడు పూర్వజన్మలో నీతండ్రి కావచ్చును. నీకుమారుడు కావచ్చును. ఇప్పుడు నీతండ్రియైనవాడు ముందుజన్మలో నీకు

తండ్రి కాకపోవచ్చును. నీవు మరియొక తల్లిదండ్రులకు పుట్టి యుందువు. నీభావములు, నీరాగములు, నీకోరికలు మారుచుండునట్లు నీవు మారుచుందువు. కనుక నీస్నేహితులు, తల్లిదండ్రులు, అన్న దమ్ములు, నీబంధువర్గమంతయు నాశనమగునపుడు ఒక యింటను నేకముండి యెక్కడెక్కడికో బుట్టినగాలి పోవుచున్నది. తనస్వంతగృహమ మెక్కడనున్నదో కూడ తెలియకుండ యన్య ప్రదేశించుచునుండుటను నీవు చూచియుండలేదా? ఈ దేశమునందు పుట్టిన మరియొకడు తన జన్మమంతయు మరియొకదేశములో గడుపుటను నీవు వినియుండలేదా? దీనికి కారణమేమి? అన్యదేశములలో పుట్టినవారు నీకు ఆధ్యాత్మికబంధువులు. చూచితిరా! మీ బాంధవ్యమును మీరు మీయన్నలతోను, మీయక్కలతోను, సరిపెట్టుకొనరాదు; స్త్రీలతోను, భార్యలతోను సరిపెట్టుకొనరాదు. అంతయును ప్రకృతియంతయును నీ యాత్మయే! దీనిని గ్రహించుము. శాస్త్రము దీనిని ఋజువు చేయగలదు.

శాస్త్రమేమి చెప్పుచున్నది? ఒక్కటైన నీశరీరములో వేళ్ళు పాదములకు, పాదములు కాళ్ళకు—కాళ్ళు శరీరమునకు యీవిధముగ నొకయంగము మరియొకయంగముతో నవిచ్ఛిన్నసంబంధమును కలిగియుండుటచే శిరమునుండి పాదములవరకును నొకేయాత్మ వ్యాపించుచున్నది. ఒకేశక్తిప్రవహించు చున్నది. అన్నియవయవములను నడుపునది యొకే పరమశక్తి.

[illegible] యీవిశ్వములోని స[illegible]జీవరాసులను సూత్రాత్మ సూత్రమువలె కొనుచలు బ్రహ్మాండములగల ప్రతిజీవిని తీసి ప్రాణముగా నొకటితరువాతొక [illegible] పనసలో నిలిపి పరీక్షింతు [illegible] చేయుటగా చరణముకు? శాస్త్రమేమి చెప్పుచున్నది? ఈ జీవరాసులన్నియు నీ శరీరముయొక్క యవయవములే! నీ శరీరముయొక్క యవయవ[illegible] క్రమమే యక్కడను నీకు కానిపించును. ఈ విశ్వ[illegible] నీ యునిచ్ఛిన్నక్రమమునే కలిగియున్నది. ఏకశరీరమునందే నొకేయాత్మ ప్రవహించుచున్నట్లు నీ వాట్లు విశ్వశరీర[illegible] యట్లే యీవిశ్వశరీరములోను నొకేయాత్మ ప్రవహించుచున్నట్లు రూపించుకొనుచున్నది. సూర్యచంద్రాదులు బ్రహ్మావరకున్న జీవులలో పాదపములలోను చెట్లలోను నొకేయాత్మ యెట్లు ప్రసరించుచున్నదో యట్లే యొకేయాత్మ ప్రపంచముంతటను వ్యాపించియున్నది. కనుక నాత్మసాక్షాత్కారముకూడ మనమందరమును నొకటే!

ఇక నీతత్త్వము సాధనలోనికి తెచ్చుమార్గమును గురించి కొంచెము చెప్పెదను. ఈతత్త్వము మీబుద్ధుల కెక్కవచ్చును! ఎక్కకపోవచ్చును! కాని నైతికన్యాయములుమాత్రము మిమ్ము విడిచిపెట్టవు. ఈసత్యముప్రకారము మీరాచరింపవలెను. లేదా మరణించవలెను వేరొకమార్గముమాత్రము సున్న. మీకొకచిన్నకథను చెప్పెదను. ఇదిగో యిది

చెయ్యి. ఒకప్పుడు దీనికి స్వార్థపరత్వ మెక్కువయై తనలో తా నిట్లు యనుకొనెను "నేను పగలంతయు కష్టపడి యెంతయో సంపాదించుచున్నాను కాని అదంతయును యీ పొట్ట మ్రింగివేయుచున్నది. నాసంపాదనంతయు నాకే యేల యుండకూడదు. నే నేమియును తినుటను మానివేసెదను. ఈనోరు, దంతములు, పొట్ట మొదలైన వేమిచేయునో చూచెదను. నాకష్టమువలన వాటి కెంతమాత్రమును లాభము లేకుండ చేసెదను. అదంతయు నాకే యుంచుకొనెదను" అని చెప్పి వడ్డించిన రొట్టె, పాలు, మాంసము మొదలగు పదార్థముల నన్నిటిని తానే కబళించనెంచి దాని కొకయుపాయమును పన్నెను ఒకసూదితో తా నొకచోట రంధ్రము చేసికొని యందులో పాలను వగైరాలను యెక్కించెను. నోటికి తినుటకు లేకుండ చేయుటే దీనికి కావలెను. ఫలితమేమయ్యెను. చెయ్యంతయు వాచి నలుపు, బాధ, పోటు, వాపు మొదలగు రోగములు బయలుదేరెను. చివరకు దానికి జ్ఞానము కలిగెను. 'అయ్యో! నేను తెచ్చునదంతయు స్వార్థపరత్వముచే నాకొరకే వినియోగింపబడవలెనని యెగిరిపడితిని. అదంతయు పొట్టలోనికిపోవలెను. అప్పు డదిర క్తముచేతను, కాళ్ళచేతను, చేతులచేతను తదితర యవయవములచేతను పరిగ్రహింపబడును. అప్పుడే నాకునుయథార్థమైన లాభముండును'అని స్మృతివచ్చెను తనయాత్మ తనకాస్త చేతిలోనే కాక

శరీరమంతటను యున్నట్లు చెయ్యి గ్రహించక తప్పినది కాదు కండ్లలోని యాత్మ, కాళ్ళలోని యాత్మ, శరీరమంతటిలోని యాత్మ- వీటన్నిటికిని ప్రయోజనమున్న గాని చేతికిని యేమియు ప్రయోజన ముండజాలదు. కనుక మీ స్వార్థపరత్వము మిమ్ములనే కొట్టును. స్వార్థపరులగుదు రేని చేయిగతియే మీకును పట్టును. ఆధ్యాత్మిక న్యాయము మిమ్ము మీ స్వజనమునుండి వేరు కానీయదు. నీతోటివానితో నీయాత్మైక్యమును చూడజాలవేని నీవు పరమపవిత్రసత్యమును తిరస్కరించినవాడ వగుచున్నావు. తమ కాతాదారుల మంచిని తమమంచినివలెనే కాపాడుటకు చూడక మోసగించజూచు వర్తకుని యెవరును చేరబోరు. ప్రతివాడును వానిని నిరసించుటచే వాని వ్యాపారము ధ్వంసమగును. నీ జీవితములో దీనిని నీవు గ్రహించవలెను. అప్పుడే నీవు బాగుపడుదువు. నీయాత్మయే విశ్వముయొక్క యాత్మ. ఓ హస్తమా! కళ్ళు, కాళ్ళు, చెవులు వేరనుకొని పొరబడకుము. స్వార్థమును వీడుము! వాటిలోనున్న యాత్మయే నీయాత్మ. శరీరమంతటను నున్న యాత్మయే నీయాత్మ. నీవు దుఃఖశృంఖలములనుండి దూరుడవగుదువేని దీనిని గ్రహించుము. దీనిని యనుభవమునకు తెచ్చికొమ్ము. అప్పుడు సర్వమును యానందమయమగును. అప్పుడు నీ యభ్యాసమే, నీస్వకీయానుభవమే శరీరము మీది యీభాగమున దురదకలిగినపు డేవిధముగ హస్తము తనం

తటతానే సహాయమును చేయునో యట్లే ప్రతివానునుకూడ నీకు సహాయమును చేసితీరునని చెప్పగలదు. ఇక్కడ దురద పుట్టినది. చెయ్యి అచ్చటకనాయాసముగా పోయి తనంతట తానే సహాయము చేయుటను మీరు చూచుటలేదా ! అట్లే యీసత్యముపై మీకు విశ్వాసమున్నచో, యీసత్యమును మీరు జీవింతురేని, నిత్యానుభవమునకు దెత్తురేని, మీ మనస్సులను దీనియందు లగ్నము చేతురేని విశ్వాత్మయే మీయాత్మయని ధ్యానించుచుందురేని మీకన్ని యవసరములలోను వారు తప్పక సహాయపడెదరు. అనుభవము, తార్కాణము, పరీక్ష — ఇవన్నియు నీసత్యమునకు రుజువు నీయగలవు.

గృహస్థజీవితము—బ్రహ్మజ్ఞానము.

గృహస్థు బ్రహ్మజ్ఞాని కాగలడా? భార్య, బిడ్డలు, బంధువులు, స్నేహితులు, తదితర సంసారజంజాటములుగల మామూలుమానవుడు సత్యమును, ఆత్మను, బ్రహ్మజ్ఞానమును గ్రహించగలడా? యను ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. దీనికి సమాధానమేమి? నీచేతిలోనున్న కత్తి నీశత్రువులను చంపగలదా? అది నీశత్రువులను చంపగలిగినచో గృహస్థాశ్రమాస్త్రముగూడ బ్రహ్మజ్ఞానము నీయగలదు. అది దానిని నీ వుపయోగించుటలో కలదు. మనచేతిలోనున్న కత్తితో మనము మనశత్రువులనుండి రక్షించుకొనవచ్చును. లేదా

మనలను మనమే పొడుచుకొనవచ్చును. చూచితిరా! కత్తి యొకటైనను రెండువిరుద్ధపనులను చేయుచున్నది! అట్లే సంసారబంధనములన్నియు మిమ్ము 'గంగలో' ముంచగలవు. లేదా మీ యాధ్యాత్మికాభివృద్ధికి దోహదము నిచ్చి మీలో నున్న యాత్మను, బ్రహ్మమును గ్రహింపచేయగలవు. అదం తయు మీ చేతిలోనే యున్నది.

మనసడతలు, మననిత్యకర్మకలాపములు, మనదినచ ర్యలు మొదలైన వన్నియు మనకు భోగభాగ్యములు కావ చ్చును. సంతోషనిధులు కావచ్చును. వాటిని మనము సరిగా గ్రహించితిమేని యవి మన కనేకప్రయోజనములను కలుగ జేసి సంపూర్ణసంస్కారము నీయవచ్చును. కాని వాటిని దుర్వి నియోగము చేసితిమా యవియే మనల నధఃపాతాళమున కణగద్రొక్కును; అవియే మనకు దుఃఖ, యసంతోష, విచా రకారకములై బ్రతుకుపై రోతపుట్టించును; మన కనేకసంక టములను తెచ్చిపెట్టును. మనసంసారబంధనములుకూడ నిట్టి వే! ఒక యజమానియొద్ద నొకయభాగ్యసేవకు డుండెను. అత డెప్పుడును వంకరపనులనే చేయుచుండెను. తిన్నగా యేపనిని చేసినపాపము నత డెప్పుడును చేసియెరుగడు. ఎట్టి శాంతమూర్తియుకూడ నతనిపనులకు కుపితుడు కాకుండ నుండలేడు. కాని యీ యజమానిమాత్ర మతని విశేష దయతో చూచుచు నెప్పుడును కినుకవహించి యెరుగడు.

ఒకనాఁ డీయజమానిగృహమున కొకయతిథి వచ్చెను. ఆనౌఖరు కొంటెపనుల కతఁడు మండిపడి వానిని వెంటనే పంపివేయుమని యజమానితో చెప్పెను. కాని యత డిట్లనెను. 'నీవు సదుద్దేశముతోనే నీసలహా నిచ్చినట్లు నే నెరుగుదును. నా మంచిని కోరుటచేతనే నీ వట్లు చేయుచున్నావు కాని నీకంటె నా కెక్కువ తెలియును. వీనివలన నాకని పా డగుచుండుట సత్యమే. కనుకనే నేను వీనిని విడిచిపెట్టుట లేదు. వీని దుష్ప్రవర్తన, దురాచారములు, యవిశ్వాసము—యివియే నన్ను వీనిని ప్రేమింపజేయుచున్నవి. వాఁడు పాపి, కృతఘ్నుఁడు కనుకనే నేను వాని నంతగా ప్రేమించుచున్నాను. ప్రపంచములో నా కిత డొక్కఁడే చెప్పినమాటను చేయనివాఁడు దొరికినాఁడు. ఇత డొక్కఁడే నా కపకారము చేయు పనులను, అయిష్టపు పనులను, చేయుచుండును. ఇతరు లందరును నాయెడల భయభక్తులతో, వినయవిధేయతలతో మెలగుచు నా కెట్టియపకృతిని గావించుటకు సాహసింపరు. ఇతఁడు ప్రపంచమునకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించును. కనుక నితఁడు నా యాధ్యాత్మికసాధన కొక సాముచేయు బాణాకర్రవలె, కరోడావలె, 'ముద్గర' వలె పనికివచ్చుచున్నాఁడు. ఇతఁడు నా కాధ్యాత్మిక పరిశ్రమను కలిగించి నా యాధ్యాత్మికశరీరమును పెంచుచున్నాఁడు. నేను వీనితో నిత్యము కుస్తీ పట్టవలసి వచ్చుచున్నది. ఇది నా కెంతయో యాధ్యాత్మికబలము నిచ్చుచున్నది.

మీ సంసారబంధములన్నియు మీ కాటంకములని, యడ్డుగోడలని విసుగుచెందవద్దు. ఖేదపడవద్దు. ఈ యజమానివలె మీకష్టములనే మీసోపానములుగ చేసికొనుడు. అవి మీకు మరింతబలమును, శక్తిని ప్రసాదించగలవు. సోక్రటీసు యను వేదాంతి కొకకరుకుదుర్భాగ్యురాలైన శంఖిణీభార్య యుండెను. ఒకనా డతడు ధ్యాననిష్ఠలో నుండగా నా శూర్పణఖ బిరబిర వచ్చి గావుకేకలుపెట్టి తన నిత్యపురాణమును విప్పి యతనిని బూతులు తిట్ట నారంభించెను. అతనిని యిదికావలె నదికావలెనని వేధించి యతని తపోభగ్నమును కావింపజొచ్చెను. అత డేమియు చలించక తత్త్వరహస్యములను కనుగొనుచుండెను.

ఆమె రణగొణ ధ్వనిచేసి కొండపిండిచేయుచుండెను. ఇంకను అతడు మాట్లాడలేదు. ఆమె కోపమును పట్టజాలక చేతనున్న పేడనీళ్ళకడవను నతని నెత్తిమీద బోర్లించెను. సముద్రునివలె నత డొంతమాత్రమును చలించలేదు. పక్కున నవ్వి యత డిట్లనెను. 'నేడు సుదినము. ఉరుము ఉరుముట తోడనే వర్షము కురియవలెనుకదా! నే డీసూత్రము రుజువైనది!' యని చెప్పి మరల తననిష్ఠలో కూర్చుండెను. చూచితిరా! మనమెంతటి దుర్గ్రహమునైనను జయించవచ్చును. సోక్రటీసు, ఒకమనిషి, యట్టినిగ్రహమును చూపగలిగినచో మనమందరముకూడ నట్లేల చేయజాలము? నేనుమాత్ర

మిట్టి యాత్మనిగ్రహాపరులు, యింద్రియనిగ్రహాపరు లు లేరా? ప్రయత్నముచేయుచో నీవును యుక్తి చేయగలవు, నీవు వాంఛింతువేని, నీ కిష్టమున్నచో సత్యమును గ్రహించుటకు, బ్రహ్మమును తెలిసికొనుటకు, విశ్వాత్మతో నీ యాత్మైక్య సంధానమును చేయుటకు, బ్రహ్మత్వసిద్ధికొరకు నీ సంసార బంధనములుకూడ నీకు సాధనములే యగును.

ఈప్రపంచములోని ప్రతివాని పరమావధియు ఆశయమును, పరిణామాంతమును తనలో నున్న బ్రహ్మత్వమును తెలిసికొనుటే. బ్రహ్మత్వమును నొంకుపరకును నీకించిదాత్మయనుభవమును, జ్ఞానమును గ్రహించవలెను. ఉరిస్తంభమునకు గొంపోబడినను యీ సత్యమునే చాటవలెను; గ్రహించవలెను ఇదియే పరమావధి. భార్యాబిడ్డలీ సాధన కుపకరణములే యగుదురు అట్లు చేసికొనుట నీలో నున్నదని రాముడు చెప్పుచున్నాడు. భూమి సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్నది. చంద్రుడు భూమినంటిపెట్టుకొని యున్నాడు. భూమి యేమిచేయవలెను? తాను తిరుగక తప్పదు. కనుక చంద్రుని తదితరగ్రహములనుకూడ తనతో తీసికొని భూమి సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్నది. ఓ మానవుడా! ఓ మానవతీమణీ! మీరును భూమివలె తేజస్సులకెల్ల తేజస్సైన, భాస్కరులకెల్ల భాస్కరుడైన యాపరంధామునుగూర్చి పోవనమకట్టితిరేని మీతోకూడ మీబంధువులను, మీ యాశ్రితులను

తీసికొనిపొందు! వారిని విడుచుట న్యాయముగాదు. ఒక్క
నీవే యీ భాస్కర తేజస్సును చూరగొనుటకంటె నీ భాగస్వా
మికిమీఁద నీ వానందమును కలుగజేయగలవు. ఒక్క నీ
యాత్మనే కాక యితరాత్మలనుగూడ నీవు తర్పింపగలుగుదువు.
ఒక్క నీ శరీరములోనుండి గాక యనేకశరీరములలోనుండికూడ
నీవు పని చేయగలుగుదువు. నీ ఒక్క శరీరము నీదైన ట్లా శరీ
రములన్నియు భగవంతునివి గాఁగలవు; అతనిని తెలిసికొన
గలవు! నీ వెక్కడికైనను పోవునపుడు నీతో పాటు నీ చెవు
లను, ముక్కును, తలను మొదలగువానిని విడిచిపెట్టకుండ
తీసికొనిపోవుట లేదా? అట్లే నీవు బ్రహ్మజ్ఞానదర్శనమునకు
పోవునపుడు నీయుపాధిశరీరమును విడిచిపోవ జనునా? నీ భార్య
ను, బిడ్డలను, తదితరులను నీవెంటబెట్టుకొని పోవచ్చును;
పోవలెను. నీవు బ్రహ్మైక్యసంధానమును చేయుటకు ముందు
నీ భార్యాపుత్రులతో నైక్యమును పొందుము. భార్యాపుత్రు
లతో నైక్యమును పొందజాలని వాఁడు విశ్వముతో నైక్యము
ను పొందు టెట్లు ?

సర్వధర్మములను మొట్టమొదట నీయింటివద్దనే ప్రా
రంభింపవలెను అను సామెత నెరుఁగవా ? మొట్టమొదట
ష్వబాంధవులతో, నీయిరుగుపొరుగు వారితో ప్రారంభించు
ము. నీప్రయోజనములే వారి ప్రయోజనములగునట్లు చూడు
ము. అన్నిశరీరములను యేకశరీరముగా బోతపోసి యొకేశరీర

వివాహమును చూరగొనుము; ఇట్లభ్యసించుచు యితరకుటుంబములనుగూడ నీలో జేర్చుకొనుచు యీసాధన చేసికొనుచు నిరంతరము ముందుకు పోవుచుండుము. అన్ని శరీరములును నీవేయని గ్రహించినపుడు నీవు బ్రహ్మైక్యమును పొందగలవు. నీతో సందరను, ప్రతివానిని గొంపోగలవు. బైబిలులో "జీసస ప్రేమించిన జాను" అను వానినిగురించి మనము విందుము. కాని జీసస విశ్వమునంతను ప్రేమించెను. అతని ప్రేమజ్యోతి ప్రకాశించని ప్రదేశమే లేనప్పుడు పైదానిభావమేమి? ఇక్కడ జీససును ప్రేమించిన జాను, అనియుండవలెను జీససుద్వారా మోక్షము కలుగునను క్రైస్తవమతసిద్ధాంతమునకిది దారిచూపుచున్నది. ప్రకృతిలో నెప్పుడును క్రియకు తత్తుల్యమై తద్విరుద్ధమైన ప్రతిక్రియయుండితీరునని యాధునికశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. జీసస బ్రహ్మజ్ఞాని, అతడు విశ్వజనకునితో, విశ్వముతో నైక్యమును పొందెను.

జాన్, పీటరు, పాలు, మొదలైనవారట్టివానిని ప్రేమించుటవలన, వానితో నైక్యమును పొందుటవలన జీసస యొక్క బ్రహ్మత్వమునే వారునుపొందిరి. ఇక్కడ విద్యుచ్ఛక్తిగల యొకవస్తువున్న దనుకొనుము. విద్యుచ్ఛక్తిలేని మరియొకవస్తువును దీనితో కలిపితిమేని వెంటనే యదికూడ విద్యుచ్ఛక్తిని గ్రహించును. అట్లే జీసస ప్రేమమూర్తి. అతని

తో సంబంధమున్న యతని శిష్యులుకూడ యతని స్వభావమునే గ్రహించిరి. ఏసు తన్ను తా నుద్ధరించెను. వీ రతని ప్రేమ నాకర్షించి తాము పునీతులైరి.

వేదాంత మేమని చెప్పుచున్నది? తాను సంపూర్ణముగా విశ్వప్రేమమయుడైనపుడుగాని యెవరికిని బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగనేరదు. విశ్వమును తనను తనశరీరమునవలెనే చూచుట బ్రహ్మజ్ఞానమునకు సాధనసోపానము దీని కతీతుడగుట దీని తరువాతమెట్టు. మన మాంతరంగికమాయయు, బాహ్యవిషయికమాయయు యను రెండువిధములైన మాయలకు లోనగుచున్నారము! మొదటిదానివలన మనము భిన్నవ్యక్తుల మని కొనుచున్నారము. అది మనలను మనయందరిలోను, ప్రతివానిలోను యుండు బ్రహ్మత్వమును చూడజాలని యంధులనుగ జేయుచున్నది. అది ప్రపంచములోని వస్తుజాలమంతటియొక్క యేకత్వమును చూడనీయని యొకమనోవ్యాధి. బాహ్యవిషయికమాయ నానారూపములకు చెందిన బాహ్యభేదము. ఇది రెండవమాయ.

మన మీరెండు మాయలనుగూడ నాశనముచేయువలెను. సాధకుడు మొట్టమొదట యన్నిశరీరములలోని యేకత్వమును గ్రహించవలెను. ప్రపంచమంతయు తన స్వరూపమే తానే యను భావ మదయించవలెను తన యాత్మయే మానవలోకమంతటియొక్కయాత్మ నదులు, గిరులు, చెట్లు,

పుట్టలు, పశుపక్ష్యాదులు, క్రిమికీటకములు—వీటన్నిటిలో నున్నది తనయాత్మయే. ఇదియొకమెట్టు. ప్రాథమికావస్థలో తనభార్యాపుత్రులతో నైక్యమును గ్రహించువాడే మానవుడు; వారితో నైక్యమును గ్రహించుట యనగా వానికి ధనధాన్యములను, బంగారుముద్దలను ప్రోగుచేసిపెట్టుటగాదు. ఇదెంతమాత్రమును యవసరములేదు. 'ఆత్మావైపుత్రనామాసి' యను శ్రుతిన్యాయమును బట్టి పుత్రాకృతిని యున్నది నేనే! నేనే! యనుభావము వల్లించవలెను. తరువాత ప్రపంచమంతయు నేనేయగును. ఈమెట్లు దాటుటతోడనే నామరూపములతో గూడిన బాహ్యభేదముపోవును. మాయయంతయు నశించి ప్రపంచమంతయు తనశరీరమే యనుభావము కూడ పోయి చివరకు ప్రపంచమంతయు నాత్మమయము ఆత్మమయము అను పరిపక్వావస్థకుమారును, తల్లిదండ్రులతోను, భార్యాపుత్రులతోను, బంధుమిత్రులతోను, యేకత్వమును గ్రహించుచు క్రమముగా దేశ మంతటితోను ప్రపంచ మంతటితోను యేకత్వమును పొంద దగును. ఈసాధన మొదటకొంచెము కష్టమైన దని ప్రారంభముగుటతోడనే గుఱ్ఱపుదానువలె యభివృద్ధి తానంతటదే పరుగెత్తును, మనమొకవ్యక్తితో సంపూర్ణమైన యైక్యమును పొంది వానిలో కలిసిపోతిమేని విశ్వమంతటితోను నైక్యమగుట కష్టము కాదని నీయనుభవమే నీకు రుజువుచేయగలదు. అదెూ

షమైన ప్రకృతిన్యాయము ననుసరించి యీప్రపంచములోని ప్రేమ నామరూపాత్మకమైన బాహ్యచిహ్నములను వీడి యంతరంగములోనున్న యాత్మవైపునకే ప్రయాణము చేయుచుండును సోదరా! వెండ్లుగడచినకొలది మనము ప్రేమించువస్తువంతకంతకు సంస్కరింపబడుచుండుటను నీవుకనియుండలేదా? ప్రేమయొక్కలక్ష్యమంతకంతకు స్పష్టమై, మంజులమై, గంభీరమగుచుండుటను నీయనుభవము నీకు చెప్పుటలేదా? ముఖకాంతితగ్గి, ముడతలు హెచ్చి, శరీరము సోలి, ముటుత్వముడిగి బాహ్యమంతయు భయంకరమగుకొలది భార్యమీదిప్రేమ, భర్తమీదిప్రేమ, హెచ్చుగుట లేదా? ఇచ్చట నీవు శరీరాకృతిని, యంగసౌష్ఠవమునుస్వరూపమును చూచి మురియుచున్నావా? లేదు. లేదు. లోపలనున్నయాత్మ, బ్రహ్మత్వము, పవిత్రత, ప్రేమ, హృదయమ్ము- యివియేచూచుచున్నాము. అంగవైకల్యమునుత్రోసి పుచ్చుచున్నాము. కురూపములను సురూపములుగా చూచుచున్నాము. వయస్సు ముదిరినకొద్ది ప్రేమ హెచ్చుచున్నది. దీనిభావమేమి? మనమిప్పుడే యొకడుగు ముందుకువైచితిమి. బాహ్యచిహ్నములను వీడి యంతరంగమునకు మరలుచున్నాము. భౌతికశరీరమును విడిచి సంస్కారభావములను గ్రహించుచున్నాము. తరువాత మెట్టులో దీనినికూడ నతిక్రమించవలెను. ఇచ్చట భావము, ఉద్రేకము, మనస్సుయొక్క పవిత్రత, మనము ప్రేమించు వస్తువు యొక్క

బాహ్యదర్శనము మొదలగువాటినుండి వాటిలో నంతర్గతమైన యాత్మను, బ్రహ్మత్వమును, నిజతత్త్వమును ప్రేమించుట కారంభింతుము. ఈప్రపంచములోనివస్తువులన్నియు నామమాత్రములై, నిగ్రహప్రాయములై, కొంకిరిగీతలై మనకు వస్తువులు గాక వాటిలోనున్న యచలతత్త్వమే, బ్రహ్మత్వమే, కాన్పించు స్థితి సిద్ధించినపుడు ప్రపంచైక్యమును సాధించు టతిసులభమగును. దీని తరువాతస్థితి బ్రహ్మత్వములో పూర్తిగా నైక్యమగుటయే. ఇదియే సమాధి; బ్రహ్మానందస్థితి; పరవశత్వము; బ్రహ్మభావము: నిర్వాణము. ఇక్కడ మనఃప్రవృత్తి లేదు. భావము లేదు. అంతయు శాంతి, బ్రహ్మత్వము, ఆనందము. ఈప్రపంచసంబంధములు మన కీస్థితి నెట్లు చేకూర్చగలవు? ఒకవృద్ధురా లొకయోగిని సమీపించి తాను కృష్ణజన్మస్థానమైన మధుర బృందావనమునకు కృష్ణవిగ్రహము నారాధించుకొనుటకు పోవలెనని యున్నదనియు, తన బంధుమిత్రపరివారమును వీడి సంసారబంధములను త్రెంచుకొనదలచితి ననియు, నిందుకు మీ రేమిసలహానిచ్చెదరనియు నడిగెను. ఆమెతోకూడ నామె మనుమ డుండెను. 'తల్లీ! నీమనుమని కళ్ళలోనుండి నిన్ను తిలకించుచున్న దెవరు? ఆపిల్లవాని ప్రస్వేదరంధ్రము నుండియు నీవైపునకు తొంగిచూచునదే శక్తి?" యని యోగి యామె నడిగెను. "ఆశక్తిభగవంతుడే. ఈనోరులేని పసిపిల్లవాడే పాపమును, యేయన్యాయమును నెరుగడు. ఈబుడు

తేను నిరపరాధి; పవిత్రుఁడు సర్వశక్తుఁడు జ్ఞానస్వరూపుఁడను
దీనాలాపములు చేయుచుండును" అని యాగురు వృద్ధురాలికి చెప్పెను.
"నీవు బృందావనములో కృష్ణవిగ్రహమును కదా పూజించవ
లెను. అప్పుడు నీ వాకృష్ణవిగ్రహములోని బ్రహ్మత్వమునే
తలపోయుచుండువుగదా! ఈ చిరుత బాలుని శరీరము మాత్ర
ము కృష్ణవిగ్రహమువలె నీ కేల యుపాస్యము కాగూడదు?
అని యాయోగి యడుగగా నామె నిరుత్తరయై కొంచెము
సేపటికి స్మృతిదెచ్చుకొని 'యీబాలుఁడు చిన్నికృష్ణుని యవ
తారమే. ఇతని కన్నులలోనుండి చూచునది, చెవులలోనుండి
వినునది, యితనికి చిచ్ఛక్తి నిచ్చునది, యితని ప్రతిరోమ
కూపమునుండి పనిచేయునది— బ్రహ్మత్వమే"యని యామె
తెలివిదెచ్చుకొనెను. నాటినుంచి యామె యోగివాక్యాను
సారముగా యాపిల్లవాని తన మనుమఁడను భావమును సన్న్య
సించి యతనిని భగవంతునివలెనే చూచుకొనెను. మనకుండ
వలసిన బంధన మొక్క-భాగవతబంధనమే బ్రహ్మత్వబంధన
మే. ఇదియే సన్న్యాసమునకు మార్గము. సన్న్యాసమనగా
జటాధారణాదికాయక్లేశతంతు కాదు. సన్న్యాసమనగా ప్రతి
దానిని పవిత్రము చేయుట. పిల్లవానిని సన్న్యసించుట యనగా
వాని నేయడవిలోనో విడిచిపెట్టుట కాదు. సుత, మిత్ర, కళ
త్రాది భావముపోయి సర్వత్ర బ్రహ్మభావ ముదయించవలె
ను. శత్రువులోగూడ బ్రహ్మభావమునే చూడగొనవలెను.

ప్రతిభార్యయు, ప్రతిభర్తయు నిట్లే చేయవలెనని హిందూ వేదాంతము ఘోషించుచున్నది. రాముని గృహస్థాశ్రమములో నిట్లే జరిగెను. రాముని భార్య ప్రతిదినము ప్రాతఃకాలమునఁ మేల్కాంచి రాముఁడు బ్రహ్మభావములోనుండి బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుచుండ, దేహభావమును విడి యాత్మభావమున మగ్నుఁడై యమరత్వామృతవృష్టిపానమున సొక్కి సోలుచు పరవశుఁడై యుండ, నామె వినయవిభూషణాంగియై రామునెదుట నిలచి యతనివలెనే తానును రామశరీరమును మరచి బ్రహ్మత్వమునే కొలుచుచుండును. రాము డోంకారధ్యానమును చేయుచుండ నామె సర్వమును, తనశరీరమునుకూడ మరచి రామాత్మపరాయణియై యతనిలో లీనమగుచుండెను. శరీరమును మరచుట సరికదా తన యాత్మయే రామునాత్మ; ధ్యాననిష్ఠలోనున్నది తన యాత్మయే కాని రామునాత్మకాదు; రాముధ్యానమే తన ధ్యానము. తానే విశ్వాత్మ; విశ్వాత్మయే తాను. ఈవిధముగా రాము డామెకును యామె రామునకును పరస్పర సహాయమును చేసికొనుచుండిరి. ఆమె యతని కెట్లు సహాయపడెను. రాముడు బ్రహ్మత్వసిద్ధికొరకు ధ్యానము చేయుచుండ "నాభర్త బ్రహ్మయే" యను నామె భావనాశక్తి, మనశ్శక్తి నిరంతరము యతనిపై ప్రసరించుచుండ నాశక్తి యేమగును? నిజముగా యతని బ్రహ్మత్వమున కీశ యెంతయో తోడ్ప

డును. ఏరినైనను మన యిష్టానుసారముగా భావించునట్లు చేయవచ్చునని క్రైస్తవశాస్త్రవేత్తలందరును తమ యనుభవమునుబట్టి యిప్పుడు తెలిసికొనుచున్నారు. నీకు తలనొప్పి వచ్చుచున్నది; తలనొప్పి వచ్చుచున్నదని చెప్పి యట్లు తలనొప్పిని తెప్పించినవారిని నీవు చూచి లేదా? ఇక్కడ భార్య తన భర్త భగవంతుడేయని ధ్యానించుటచే నామె యాతని బ్రహ్మైక్యసంధానమునకు తోడ్పడుచున్నది. తాను భగవంతుడనని తెలిసికొనుటచే భర్త భార్యకు సహాయము చేయుచున్నాడు ఆహా! ఆధ్యాత్మికసంయోగ మిదియేకదా! ఏమి యన్యోన్య సహాయము! ఏమి—యుదారసంయోగము! ఒక్క యిట్టి యాధ్యాత్మికసంయోగజనిత ప్రేమయు, వివాహమును, కదా ప్రపంచములో ననుపమాన యమందానందకందళితస్వాంతమును చేకూర్పగలుగునవి! శరీరపుష్టి, అంగసౌష్టవము, ముఖకాంతి మొదలగు మోహావేశజనితప్రేమ ప్రేమయా? అట్టిన నదెంతకాలము నిలుచును? అట్టిప్రేమ దుఃఖములకు, క్లేశములకు, యసంతుష్టిమనోవ్యథాది హృదయవిదారణములకు కారణము కాదా! ఆధ్యాత్మిక సంయోగము! బాహ్యప్రేమగాక యాంతరంగిక బ్రహ్మైక్యప్రేమ! ఇదియే మహానందసంధాయిని.

చూడుడు! అజ్ఞానప్రజ లెట్లు వాపోవుచుందురో! ఒక స్త్రీ వచ్చి నాభర్త కొద్దిమాసములక్రితమే చనిపోయెను.

నే నతని నెట్లు రక్షించగలను ? మరియొకడు వచ్చి లేక లేక కలిగిన నాయేకపుత్రుఁడు మరణించెను. నే నాత్మహత్యచేసి కొనుచున్నాను. ఈ వియోగతాపమును నేను భరింపజాలను. ఇం కొకడువచ్చి నా సౌందర్యరాశియగు భార్యచనిపోయి నది. ఇక నేను జీవించనొల్లను—అని యొకయోగిని ప్రశ్న చేసిరి. ఆయోగి యామెతో నిట్లుచెప్పెను. నీవు నా సలహా ప్రకారము నడచెద వేని నీ కెంతమాత్రమును విచార ముండ నేరదు. నీ కదైర్యము గలిగినపుడు, నీకు క్షోభజనించినపుడు, నీభర్త నీకు జ్ఞాపకమువచ్చినపుడు వెంటనే యొకచోట కూ ర్చొని కండ్లుమూసికొని నీభర్తను ధ్యానించుము. వెంటనే నీభర్తయొక్క విగ్రహము నీకట్టెదుట కాన్పించును. అట్లు నీభర్త నీకు కాన్పించినపుడెంతమాత్రమును విచారించకుము. గుండెలు బాదుకొనకుము. నేలపడి దొర్లబోకుము. ఇట్టి వికారచేష్టలన్నియు నతనిని పతితునిచేయును. అతనిని తిరుగ భూమి నాశ్రయించునట్లు చేయును. అతఁడున్న మరియొక ప్రపంచమునుగురించి నీవు తలపోయవచ్చును. లేదా కండ్లు మూసికొనినపుడు నీ కాతడు కాన్పించుచునే యుండును గనుక నతడు చనిపోవనట్లే నీవు భావించవచ్చును. నీ కత డెట్లు కాన్పించినపుడు యతడు బ్రహ్మయని భావించుము ; బ్రహ్మ యని గ్రహించుము. నీవు భగవంతుడవని యావిగ్రహమునకు బోధించుము 'నీవు భగవంతుడవు. నీవు ప్రభువువు. నీవు-

శరాత్పరుడవు. నీవు బ్రహ్మము. నీవిగ్రహములోను, నీశరీరములోను, నీమానసములోను సర్వత్ర నేను బ్రహ్మమునే చూచుచున్నాను అని చెప్పుము నీవు టెలిఫోనువద్ద చెవిపెట్టి రముకవార్తను వినుము. ఆవార్త యాతీగలలో తయారగుట లేదు. వాటి వెనుకనున్న యొక స్నేహితుడే నీ కావార్తను పంపుచున్నాడు. అట్లే నీ ధర్మవిగ్రహము కాన్పించినపుడు దాని వెనుకనున్నది బ్రహ్మమని గ్రహింపుము. 'నీవు బ్రహ్మము. నీవు భగవంతుడవు. అని యావిగ్రహమునకు బోధించుటచేతనే నీవు నీధర్మ ముద్ధరించగలవు' ఇట్లు మనము చనిపోయినవారినే దేవతలకు రక్షించగలిగిన యెడల సజీవులైయున్న మనస్నేహితులను రక్షించుట యబ్బురము కాదు.

భార్యాభర్తలిరువురును యిట్లు జీవింతురేని వారిసంయోగ మాత్మాభివృద్ధి గాక మరేమి యగును. వారు పరస్పర మానందనిధిలో నోలలాడరే! గృహస్థుల కింతకంటె వేరు మోక్షమార్గము కలదే! ప్రతివాడును తన భార్యకు సుఖమునే చేకూర్చుచున్నాడు. ఆమె కేదిసంతోషము నిచ్చునో దానిని తెచ్చి యిచ్చుచున్నాడని నీవు చెప్పవచ్చును. అజ్ఞానముచే ప్రజ లిట్లు భావించుచుందురు. ఇతరుల యభిరుచులకు దోహదమొసగి వారిని సంతోషపెట్టుట సరియైన మార్గమని మనము పొరబడుచున్నాము. దీనివల్ల వారును మనమును గూడ పతితుల మగుచున్నాము. నా కేది సంతోషము నిచ్చు

నో యది నీకును సంతోషమునిచ్చును. నాకేది మంచిదో యది నీకును మంచినొసగును నాకేది యభివృద్ధిదాయకమో యది నీకును యభివృద్ధిదాయకమే. నేను రోగినగుచో ప్రపంచము నంతనుకూడ రోగభూయిష్ఠము చేయుచున్నాను. నే నారోగ్యముగా నుంటినా ప్రపంచమునంతనుకూడ నట్లే యుంచుచున్నాను. ప్రకృతిన్యాయ మిట్లేయుండును. అనుభవము మీ కీసత్యమునే చాటగలదు నీ కానందమును గూర్చునపుడు నేనును యానందపడవలెను. అట్లుగాక వీరిని వారు వారినివీరు సంతోషపెట్టుటకు చేయుచేష్టలు పిచ్చిచేష్టలు; అనర్థదాయకములు; దుఃఖప్రదములు. వాటివలన చివర కుభయులకును ఖేదము, మనస్పర్థలు సంభవించును వారిజీవితము దుర్భరమై భయవిహ్వలు రగుదురు.

ఒకరి కొక రెట్లానందమును చేకూర్చుకొనవలెనో తెలియకపోవుటయే యిట్టిదుఃఖములకును, స్పర్థలకును కారణమగుచున్నది. అన్యోన్యానందము నభివృద్ధి చేసికొనవలె నన్న మన కించదాత్మను, స్వార్థస్వార్థమును, బాగుచేయవలెను. నీస్నేహితుని నిజతత్త్వము నదిగ్రహించునట్లు చేయవలెను. నీవు దానికి యథార్థబలము నొసంగవలెను.

ఒకరి కొకరు పరస్పర జ్ఞానదాతలు కావలెను. ఇట్లు చేయుటచే నీవు నీసహచరులను సుఖపెట్టుటే కాక చివరకు నీవును పరమసుఖము నొందెదవు. నీవు యథార్థమైన పురోహి-

తమును గోరుచో నానందమునకు మూలకారణము లగువా టినే నీయందును నీసహచరులందును యభివృద్ధిచేయవలెను. జ్ఞానము, ఆధ్యాత్మిక, స్వేచ్ఛ యీరెండును నిరతిశయానందము నీయగలవు. వీటిని మీస్నేహితుల కొసంగుడు. ప్రతిభర్తయు తనభార్యకు విద్యనొసగుట విధాయికకృత్యము. తనభార్యకు గురువు కాజాలని భర్తయు, తనభర్త కాధ్యాత్మికస్వేచ్ఛ నొసగి యతని యభ్యున్నత కన్నివిధములను సహాయపడని భార్యయు తమజీవితములో యానందము నొందజాలరు. అట్టి సతి పాపి; స్వగృహమునే భార్యకొక విశ్వవిద్యాలయముగా చేయజాలని భర్త పాపాత్ముడు. మీ రానందస్వాంతు లగుట కిదియే మార్గము గృహము ప్రేమకు కేంద్రస్థానము కావలెను గాని యదియే పరిహద్దుగోడ కాగూడదు. గృహభార్యలు కేంద్రస్థానముగ గలిగి ప్రేమ యుచ్చటనుంచి తనకాంతులను దిగంతములకు వెదచల్లవలెను అంతియేగాని నీప్రేమయంతయు భార్యయందే నిలచిపోవు టన్యాయము; నీస్వార్థచింతచే నీవు నీభార్యను నిన్నునుగూడ పతితులను చేయుచున్నావు. ఇద్దరకును వినాశమును తెచ్చిపెట్టుచున్నావు. భార్యప్రేమను మోహమని నీకు బోధచేయును. నీ వా ప్రేమను పవిత్రముచేయవలెను. బాహ్యరూపమును శరీరకాంతిని, అందచందములనుచూచి మురియుప్రేమను బ్రహ్మాత్మప్రేమగా నీవు మార్చవలెను. అప్పు డట్టి ప్రేమతో

నీ వేవ్యక్తిని చూచినను- నదులు, గిరులు, పుష్పములు, వృక్షములు, తృణకాష్ఠములు మొదలైన వన్నియును నీకే యగుదువు. నీవు వాటితో నైక్యమును పొందుదువు.

విశ్వమంతటిలోను నీ కెట్టిస్థాన ముండవలెనో, నీస్థానమును నీ వెట్లమర్చుకొనవలెనో భార్య నీకు బోధచేయవలెనే గాని నీ వామొమూలమున విశ్వమున శాంతిలేక యిటునటు కొట్టుకొను పిచ్చికుక్కవు కాగూడదు. నేనిప్పుడు మీకు కొన్ని యాధ్యాత్మికన్యాయములను తెలిపెదను. నేను తెలుపకపోయినను వాటిని మీ రిదివరకే యనుభవించుచున్నారు. రథికుడు రథముమీద పోవునపుడు చూడకపోవుటచేత బాటలున నొకరాయి నెక్కుట రథములో నుండువారందరును 'డీడిక్కు' లు కొట్టుకొనుట, రథమునకు దెబ్బలు తగులుచుండుట మన యనుభవములోనిదే. రథికున కారాయిసంగతి ముందుగానే తెలిసినయెడల జాగ్రత పడియుండెడివాడు. అట్లే మీ ప్రపంచవ్యవహారములలోను యనేక 'బోల్తాలు' విఘ్నములు, దుఃఖములు, పరాభవములు మొదలైనవి వచ్చుచుండును. ఇవన్నియు నెప్పుడు సంభవించునో నీ వెరుగుదువా? రాముడు దీనిని మీకు చెప్పగలడు. ఇక్కడ గణితశాస్త్రన్యాయములవలె తిరుగులేనట్టి న్యాయ మొకటి కలదు. ఇది యితరభౌతిక సత్యములంతటి సత్యమై వాటివలెనే తిరుగులేనట్టి న్యాయము.

పురుషునిగాని స్త్రీగాని యొక రూపమునో, శరీరము
నో లేక మరే విషయవస్తువునో చూచి ప్రేమించునేని యావ
స్తువు కొంతకాలమే అనగా హృదయపీఠమున బాగుగ స్థాపిత
మగువరకు మాత్రమే భోగ్యమగును. తరువాత నది మనమధ్య
నుంచి చటాలున లాగివేయబడును. ఈన్యాయము నేశక్తిగాని,
యేవ్యక్తిగాని ప్రతిఘటించజాలదు. దీనికి తిరుగులేదు. బహు
పురాణకాలమునుండి నేటివఱకు నీన్యాయ మమోఘముగనే
జరుగుచున్నది. నీ దేశాభ్యాసవిషయమునందైనను సంగము
నొందుము! నీరూపమునైనను, పేరునైనను, మహావ్యక్తినై
నను పట్టుకొని వ్రేలాడకుము. వెంటనే యది లాగివేయ
బడును. నీవు క్రిందకు పడుదువు. నీ వొక బల్లపై యూచుకొను
నచో నాబల్లను లాగివేసినపుడు నీవు పడిపోవుచున్నావు.
దెబ్బ తినుచున్నావు దీనియర్థమేమి? ఇదేమి బోధించుచున్న
ది? మనయున్నతను మనప్రేమను, మనరాగములను బాహ్య
భౌతిక విషయములందు నిలుపరాదు. వీటియందు రాగముల
నుంచరాదు. కాని మనహృదయములో ప్రేమాంకురమునకు
కారణము లివియే యగుచున్నవి. ఇవిలేకుండ ప్రేమ యంకు
రించుటలేదు. కాని యొకసారి యిట్టి ప్రేమోదయ మగుట
తోడనే విషయములకు విడిచిపెట్టి యది ముందుకు సాగవలె
ను. విషయములకు బంధింపబడక వాటివెనుకనున్న బ్రహ్మా
త్వమును సమీపించవలెను. ఇట్లు చేయనిచో నీకు దుఃఖమే

శరణ్యమగును నీవు దెబ్బతిని తీయదువు. ఇట్లు భార్యాభర్త లిరువురును సమముగ పెరుగుచు రావలెను. ఆమె మనకు ప్రేమను బోధించుచుండును. నీ నా ప్రేమ నాశరీరముతో నాపక యుందరిని, ప్రతివానిని, ప్రపంచము నంతను ప్రేమించవలెను.

విషయభోగ క్షేత్రములలో నాటిన బీజములలో నా ధ్యాత్మికాభివృద్ధి మొలకలెత్తునా ? భర్తశరీరములో గాని భార్యశరీరములోగాని నాటబడిన ప్రేమ యచ్చటనే కప్పబడియుండవలెను. ఆబీజ మచ్చట నాశనమై నూతనాంకురము లదాల్చి ప్రపంచకమునకు వచ్చి ఫలముల నీయవలెను. విషయభోగములకు చెందినంతవరకు కలహము తప్పదు. అక్కడనె విత్తనము చనిపోవుటలోడనే ప్రకృతి న్యాయానుసారముగ నావిత్తనమే బ్రహ్మజ్ఞానాంకురముగ బయలుదేరి పెరిగి పెద్దదై పుష్పఫలవమేతమగును. ప్రేమ నెరుగనివానికి బ్రహ్మజ్ఞాన మెన్నటికి కలుగనేరదు. ఇది పరమసత్యము

మతమునకు విషయప్రేమతో సంబంధ మెంతమాత్రమును యుండకూడదని బహుజనుల యభిప్రాయము. ఇది పొరపాటు. మతమునకు విషయప్రేమతో సంబంధమున్నది. ప్రేమను సరిగా నుపయోగించిన మొదల నది బ్రహ్మజ్ఞానమును చేకూర్చగలదు. 'దానికితరమైన సౌఖ్యములన్నియు వ్య

ఘాన్యధలు. ప్రేమచేటు' పవిత్రప్రేమ బ్రహ్మజ్ఞానకవాటము. దానికి మరియొకప్రేమ బ్రహ్మమే.

వివాహబంధము సత్యస్వతస్థితికి గొంపోవుటే భర్త యొక్క లక్ష్యము కావలెను గాని ధనార్జనా పిపాసయు సంసారసంబంధములను దుర్వినియోగము చేయుటయు దూష్యములు. అనంతమైన కేవలస్తుత్యము మొట్టమొదట సాధనము లయ్యెనో యనియే పరమసాధ్యములు (పరమావధి) గా భావింపబడుచుండుటచే దుఃఖహేతువులగుచున్నవి. శీతోష్ణముల నుండి కాపాడుటకు, ఆకలిదప్పుల నుపసంహరించుటకును, జంతు మనుష్యాదులచే బాధనొందకుండునట్లు రోగతాపము కల్పించుటకు మాత్రమే ధనమవసరము. క్షుత్పిపాసలను తీర్చు కొరకును శీతోష్ణములనుండి కాపాడు వస్త్రములకొరకును మనకెంత స్వల్పధన మవసరమో గ్రహింపుము!!

నాకు రొంపపట్టినదనుట శాగ్గుమన జేసు రొంపను పట్టుకొంటినను ప్రయోగము గలదు. అది మనలను పట్టుకొనుట లేదు మనమే దానికొరకు పరుగెత్తుచున్నారము. ఇదియు ధారము శీతాతపరక్షణకొరకు మనకు వస్తువులు కావలెను. కాని అవి నిత్య శీతానిక్యతనుండి కాపాడుటకు మాత్రమే యని మరువకూడదు. అట్టివస్తువులు మోటుగానుండవచ్చును. ఈ తఖరీదు, యింత నాజూకుగలవస్తు లనవసరమే గాక వాటి యథార్థోద్దేశముకూడ నశించుచున్నది. మనకీయాకాశ

సౌధసీమలును, యీతళుకు బెళుకులును, యీజిలుగుపర్యంకములును, యీహిరణ్మయ స్తంభములును నవసరము లేదు. ఇంపైన చక్కని చిన్నచిన్న కుటీరములు మనకు తగినంత రక్షణ నొసంగజాలవా?

ఆహా! మానవు లెట్టిభ్రమలలో తగుల్కొని శ్లేష్మములో బడిన యీగలవలె పైకి లేవజాలకున్నారో చూడుడు! మేడలను మిద్దెలను జూచి మురియుచు వాటినే పరమావధిగా నెంచువా డొకడు. మిలమిల మెరయుచు జిలజిలలాడు వస్త్రములే పరమావధి యనుకొనువా డొకడు. పులిహోర, దధ్యోదన, చక్రపొంగలి మొదలగుచిత్రాన్న 'కైంకర్యమే' పరమావధి కొంతమందికి. ఇట్లింద్రియలోలత్వము బలిసినది! ప్రపంచచరిత్ర నెరుగరా? ఎంతమందికో పర్ణశాలలును, కుటీరములును, వాసస్థానములయ్యెను సర్కారీప్రస్తరములే పట్టుపాన్పులయ్యెను. ఒంటినిండగుడ్డ, కంటెనిండనిద్ర, కడుపునిండతిండి, వారెరుగనేయెరుగరు. అయినను అట్టివారే ప్రపంచమును నడిపించగలయోధులైరి. ప్లేటోమహాశయు డొకతొట్టిలో నివసించెడివాడు అదియే యతనియాస్తి; అతని గృహము నిత్యదరిద్రులయినను ప్రపంచ మిట్టియోధులఋణమును కొనగలదా? షేక్స్పియరుమహాశయునికి మేడలు లేవు. అతడు నాటకములకు వచ్చుప్రేక్షకుల గుఱ్ఱములను జాగ్రత్తగా చూచుటకు నియమింపబడెడివాడు. తరువాతనతడు కొద్ది

యాస్తిని మాత్రమే బహుకష్టముమీద సంపాదించగలిగెను. న్యూటనును మహాశయుఁడుకూడ నిత్యదరిద్రుఁడే. పుస్తకములను కొనుటకును, ముష్టివాండ్ర కొసంగుటకును డబ్బులేక యతఁ డెన్నిసారులో విలపించెను. కాని నీతికితప్ప యతఁ డెన్నఁడును డబ్బుకొఱకు నిచారించి యుండఁడు. ఇట్టి నిత్యదరిద్రుని చే ప్రపంచమున కెంతమేలు నొనఁగూడినదో చూడుఁడు! భారత దేశమున నున్న ఋషులు కందమూలఫలములను తినుచు యడవులలో విహరించువారు ఇట్టి ప్రాచీనులే ప్రపంచములో నత్యుత్కృష్టమైన వేదాంతజ్ఞానమును ప్రసాదించగలిగిరి. సోదరులారా! ఉదారచరితులును గొప్పవారును గండు! మీ శరీరము బాధలను సహించుటకొరకు మీ జనసత్వములను బుద్ధిసంపత్తును ధారవోయకుఁడు! మీ మేడ సంపత్తు నట్టి వృథపుచ్చకుఁడు. పెద్దపెద్దభవనములు, ఆకాశసౌధములు చాలగొప్పవిగను పెద్దవిగను యున్నవి గాని అందులో నివసించు మనుష్యులుమాత్రము చాల చిన్నమనుష్యులగుటకు శోచనీయము. భారతదేశములో గొప్పగొప్ప కట్టడములు గలిగిన సమాధిస్థలములు లేవా? వాటినలంకరించునది ఏమి? కుళ్ళిన శవములు; కులకులలాడు పురుగులు; విషసర్పములు.

ఆకాశసౌధములను, మేడగిన్నెలను, బంగారుతొడుగులను, పట్టుపాన్పులను ప్రోగుచేసి నీభార్యను, నీమిత్రులను నీసంతును, నిన్ను గొప్పవారిని చేసికొనవలెననుకొని వెర్రికోరి

కలను విడనాడుము. నీశక్తి నట్లు ధ్వంసము చేయకుము. నీశక్తిని, నీజీవితమును, నీబుద్ధిని ధనార్జనకొరకు దుర్వినియోగము చేయక నీ తెల్లపుగును నీయంతశ్శక్తులను గ్రహించుటలోను, నీ నిజమోక్షమునకు విద్యాధనము నుపార్జించుటలోను, చివరకు బ్రహ్మాత్మసిద్ధిని పొందుటలోను నీ జీవితమును గడుపుదువేని, యదియే పరమావధియని భావింతువేని సంసారజంజాటమెంతమాత్రమును నిన్ను బంధించనేరదు. బాధించనేరదు. ఆగుడిబాండ నీకొక సోపానముగును. కొంతమంది మీకున్నే నిరాడంబరముగా నుండగలము. కాని స్నేహితులు, బంధువర్గము మొదలైనవారిని సంతోషపెట్టవలదా? పాన్పులు, పంఖాలు, సోఫాలు, ఎగువపీటలు దిగువపీటలు మొదలగు నట్టహాసము లేకున్న వారేమనుకొందురు? కాస్తదర్జా కాపాడుకొనవలదా? అని యందురు.

ఓ వెర్రినాయనా! నీవు నీకొరకు నివసించుచున్నావా? లేక యితరులకొరకు నివసించుచున్నావా? నీ కొరకే నీవు నివసించవలెను. నీ జీవితములో నితరులెట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనరాదు. నీ వన్నమును తినునపుడు నీవు తినుచున్నావా లేక నీకొరకు వారు తినిపెట్టుచున్నారా? నీయన్నమును నీవు జీర్ణింపచేసికొనుచున్నావా? లేక నీకొరకు వారు జీర్ణింపజేసిపెట్టుచున్నారా? నీవు చూచునపుడు నీ నేత్రేంద్రియములా చూచుచున్నది లేక వారినేత్రములు నీకొ

తకు చూచి పెట్టుచున్నావా? వెర్రివాడా! నీపాదములమీఁదనే యాధారపడుము. నీవెట్టులు నీవు స్వతంత్రుఁడవు కమ్ము. ఎన్నముక లేనివానివలెకాక కొంచెము చేవగలిగియుండుము.

నీయతిథుల యభిప్రాయములను, నీబంధుమిత్రుల యభిప్రాయములను సరకుచేయకుము. అతిథి యభ్యాగతులను చిత్రాన్నములతోను, వస్త్రపాత్రలతోను సత్కరించకపోయిన కోపముగునా? అట్లుచేయనిచో గౌరవముగా నుండదని, మర్యాదలోపమని ప్రజలనుకొందురు. అట్లుచేయుటవలన మీరు గేహాదివస్తుజాలమునకు తగిలింపబడు తోకలగుచున్నారు. ఇది న్యాయముకాదు. అవియే మీయాజ్ఞలకు లొంగియుండి మీకు తోకలుగావలెనుగాని మీరే వాటికి తోకలు కాఁగూడదు. మీశక్తిని గుర్తించుకొనుఁడు!

అతిథి నీయింటికి వచ్చినపుడు వానిని తత్పూర్వముకంటె జ్ఞానవంతుని, సంస్కారిని, యుత్తముని చేసి పంపుటే నీధర్మము. నీతోడివారికి నీయింతకన్న చేయు ధర్మకార్యము మరొకటి యుండకపోదు. నీగృహమును నీ నిత్య సంతోష వార్ధి నోలలాడించవలెను. గృహమేధి యిల్లె తనగృహమును సోపానముగా చేసికొనవలెను గాని గుదిబండనుగ తగిలించుకొనఁజనదు. ఎక్కువ జ్ఞానవంతుఁడుగ నీ యతిథి నీగృహమును వీడునేని వాని తిండికొరకును, శయ్యకొరకును లెక్కచేయకుము. వానికి జ్ఞానభిక్షను పెట్టుము. అతనికి నీప్రేమను పంచి

పెట్టుము. నేను మీలోకపైననైన సేయజాలకపోయినను, మీలౌకికదైహికసేవనుగాని చేయజాలకపోయినను సదయహృదయముతో, సరళస్వభావముతో, ప్రేమభావముతో నాకు-చిరునవ్వను తాల్చితినేని నదియే మిమ్ము సంతుష్టాంతరంగులను పవిత్రులను చేయగలదు! ఇది మీ లోకసేవచేసినట్లే యగును. ధనము నిచ్చుట లెక్కలోనిది కానేకాదు. అది భార్యకు సొమ్ములిచ్చి తరువాత విడిచిపెట్టుటవంటిది. ఆమెకు కావలసినది నీప్రేమగాని నీధనముగాదు ఒకనికి ధనము నొసంగుటవలన నీవు వానిని మోసపుచ్చునట్టి యపరాధి నగుచున్నావు. నీవు వానికి జ్ఞానదానమును చేయుము ప్రేమదానమును చేయుము. ఇంతకంటె సేవ, యింతకంటె నతిథియభ్యాగతిపూజ మఱొకటి యుండబోదు నీదారాపుత్రులయెడల నీ కిట్టిప్రేమయే యుండవలెను. ఇదియే వాంఛనీయము గాని యజ్ఞానజనితమైన మోటుప్రేమ, పశుప్రేమ నిరర్థకములు.

ఓం శాంతిః శా

గృహస్థజీవితము.

సరిగా సులోచనము వంటిది

సులోచనములతో మనము ప్రతివస్తువును చూచుచున్నాము. కాని కండ్లకు సులోచనములబలము వెంతమాత్రమును కలుగుటలేదు; వాటివలన దృష్టి కెట్టియాటంకమును

కలుగుటలేదు. అవి దృష్టిని నిరోధించకపోవుటేగాక దానికి సహాయపడుచున్నవి. వస్తువుల నవి కప్పిపుచ్చక వాటినిమరింత ప్రకాశింపజేయుచున్నవి. భార్యాభర్తలొకరికొకరు సులోచనములవంటివారు. ఒకరిద్వారా నొకరు విశ్వమునంతను చూడగలిగి యుండవలెనేగాని యొకరికొకరు 'గోడలు' కాగూడదు. వారి కలయిక యాధ్యాత్మికమును, వేదాంతజ్ఞానయుతమును నైనపుడే యిది సాధ్యమగును. ఇతరపరతు లేమియు పనికిరావు. అప్పుడే వారు యొకరియాత్మ నొకరు దర్శించగలుగుదురు. అప్పుడే శరీరమురిపెములను, రాగములను, నడవడులను, యాచారములను దాటి చూడగలుగుదురు.

మనము మాటిమాటికిని యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములను చేయుచునేయున్నాము. కాని మనమట్లు చేయుచున్నట్లే గుర్తించము. గృహస్థజీవితముకూడ నిట్లే సంపూర్ణసామరస్యముతో నుండవలెను. ఒకరికొకరు భారము కాకూడదు; 'గుదిబండలు' కాగూడదు. ఇద్దరకును స్వేచ్ఛయే! ఒకరిని గురించి యొకరధఃపతితుల మగుచున్నార మనుభావన యుండరాదు. ప్రస్తుతము గృహస్థజీవితములో భార్యతలంపు భర్త యాధ్యాత్మికాభివృద్ధి కాటంకమగుచున్నది; భర్తతలంపు భార్యకు భారముగాను, యాటంకముగాను, కాన్పించుచున్నది.

భారతదేశములో స్త్రీపురుషులు కండ్లలో కాటుకను అంజనమును పెట్టికొందురు. అది కండ్లలోనున్నను దృష్టినెంత మాత్రమును యాటంకపఱచదు. సరికదా దానికి బలము నొనగూడును. అది భారమయ్యెనేని లేక దృష్టి కాటంకమయ్యెనేని దానిలో దోషముండి తీరును. ఔషధముగానే కడుపు బలువెక్కినా యందులో దోషము కలిగినదన్నమాట సత్యము. దాంపత్యన్యాయముకూడ నిట్టిదే! దంపతు లొకరికొకరు భారము కాగూడదు నాపూర్వాశ్రమమునాటి భార్య "మీరు నన్ను జ్ఞాపకముంచుకొనెదరా" యని నన్నొకసారి ప్రశ్నించెను 'నేనెప్పుడును జ్ఞాపకముంచుకొన'నని చెప్పితిని. జ్ఞాపకముంచుకొనుట నీకంటె వ్యతిరేకమైన పురుషుని విషయమై సంభవించును గాని నీకండ్లను, నీముక్కును, నీచేతులను నీవు జ్ఞాపకముంచుకొనెదవా? అవి నీతో నైక్యమయియే యున్నవి. ఒకరితోనొకరు కలిసిపోవునపుడు నేకత్వమె సంభవించి ద్వైతజ్ఞానమే యుండదు. అప్పుడు జ్ఞాపకముంచుకొనుటే లేదు. భార్యాభర్తల న్యాయమిదియే!

స్నేహితుఁడు మనకొక జాబును వ్రాసినపుడు మనము దానిని ప్రేమించి 'కండ్లలో' పెట్టికొందుము. అట్లే భార్యాభర్తలు భగవంతునివద్దనుండి వచ్చిన యుత్తరములు భర్తశరీరము భగవంతుని నుండివచ్చిన యుత్తరము లేక పటము. [illegible] భార్య భర్తశరీరమును, ప్రేమించవచ్చును; గౌరవించు

వచ్చును. కాని యీశరీర మొకజాబుమాత్రమే; పటముమాత్రమే గాని యసలు వస్తువు కానేరదు. ఈప్రకార మాలు భర్తద్వారా భగవంతుని చూచును; భర్త భగవంతుని యొక్క చిహ్నము; విగ్రహము అనుభావ ముండవలెను. రాత్రి శరీరములు కలియుచో పగలు స్త్రీ భర్తతో నాత్మైక్యసంధానమును చేయవలెను. ప్రతియాలింగనములోను దేవత్వమును స్వీకరించుచున్నట్లు భావనచేయవలెను. భార్యయిట్లు తలపోయుచుండవలెను. 'ఓజ్యోతీ! రమ్ము! నిన్ను నేనాశ్లేషించుచున్నాను' దీనిని బ్రహ్మానంద మనవచ్చును; విశ్వైక్యసంధాన మనవచ్చును. పరిపూర్ణ పవిత్రతయనవచ్చును. 'ఓదేవత్వమా! ఓజ్ఞానమా! రమ్ము! నిన్ను నేను స్వీకరించుచున్నాను' ఇట్లంతయు దేవత్వచిహ్నము గాభింపబడవలెను ఈమంత్రమును రాత్రి మరచెదవా! పగలైన పూర్తిచేసికొనుము బ్రహ్మైకత్వమును వివాహమును నీవప్పుడూహించుకొనవచ్చును. దేవత్వము నాలింగనము జేయుట! విశ్వమంతయు నొక్కని శరీరమే యనుకొనుట! అంతయు తాన యగుట! ఈభావమే నిరంతరము మనోసీమను రాజ్యము చేయుచుండవలెను.

వేదాంత మొకప్రక్క శరీరైక్యమును సర్వదా మటుచిపోవలె నని కోరుచు యాత్మైక్యమును నిరంతరము సాధింపమని ఘోషించుచున్నది. నీవెప్పుడును-దేవత్వము, శక్తి,

సౌమనస్యము, ఈశ్వరప్రేమ, విశ్వైక్యసౌమనస్యము- ఇవన్నియు నీలోనే యున్న వని ధ్యానించుము; భావించుము. 'యద్భావం తద్భవతి' నీభావన యెట్లుండునో నీవును నట్లేయగుదువు. నేను 'బ్రహ్మము'ను. 'బ్రహ్మము' నేను వాడే నేను. నేనే వాడు. ఇట్లు నిరంతరసాధనను చేయుచుండవలెను.

భారత పతివ్రత్యము.

హిందూదేశములో భార్యను గౌరవముగాచూడ రనియు, ప్రేమించరనియు యింగ్లండు, అమెరికా మొదలగు దేశములలో చాటబడుచున్నది. ఇది వారి దృష్టిదోషము తప్ప మరేమియుకాదు. ఇది తప్పయభిప్రాయము. ఈదేశములలో కంటె హిందూదేశములోనే భార్యయెక్కువ గౌరవప్రేమలతో చూడబడుచున్నది; ఇచ్చట భార్యను బహిరంగములో ప్రేమింతురు. ముద్దు పెట్టికొందురు; యితరచేష్టలను చేయుదురు. కాని లోపాయికారీగా యింటివద్ద నామె తృణీకరింపబడును; తిరస్కరించబడును. భారతదేశములో బహిరంగమున భార్యకు గౌరవమును ప్రదర్శింపరు; చూపనే చూపరు కాని హృదయాంతరాళమున భార్య పూజింపబడును. ఆమె సహధర్మచారిణి. ఆమె లేనిదే యేగృహస్థధర్మమును నెరవేర్చుట కర్హతయే లేదు. ఆమె యర్ధశరీరము.

ఈదేశములో బహిరంగప్రదర్శనమే కాని యంతరంగముమాత్రము శూన్యము. హిందూదేశమున నిట్లుకాదు.

అచ్చట బహిరంగమున వికారచేష్టలేమియు జనికిరావు కాని భర్త భార్యయభివృద్ధిగోరి తన శక్తి ననుసరించి తన సర్వస్వమును త్యాగము చేయును. ఆమె యానందముకొరకు తానెన్ని బాధలనైనను పడుచుండును. కాని పురుషులకున్నంత చదువు స్త్రీలకుగూడ విశేషముగా నక్కడ లేదను. ఈ దేశములో మాత్రము పురుషులకున్నంత చదువు స్త్రీలకు గలదా? యథార్థముగ హిందూదేశములోని పురుషులకు నక్కడి పురుషులకున్నంత చదువు లేదు. (సంఖ్యలో గాని లోతులో గాని) అక్కడ యచ్చటి స్త్రీలకంటె యిచ్చటి స్త్రీల కున్నంత చదువు లేదు. స్త్రీపురుషులలో చదువుకున్నవారు చాల తక్కువగా నుండుటచే యిక్కడ కాన్పించుచున్న యనర్థము తక్కువయు హిందూదేశములోని వివాహ బాంధవ్యమువిరాదకు స్త్రీలు పేరుకొనుచున్నది యీ వ్యాసము కాదు.

హిందూదేశములో నెవరును భార్యను 'నా భార్య' యని చెప్పరు; ఉదహరింపరు; అట్టిమాటలు దూష్యములు; అపవిత్రములు; లజ్జాన్వితములు. అతడెప్పుడును 'మాపిల్లల తల్లి, మా కృష్ణునితల్లి, మా రామునితల్లి' యని సగౌరవముగా మాతృత్వపాదసదృష్టితో నామెను పిలుచును గాని 'నా భార్య'యని తనకు చెందుచున్న యొక వస్తువవలెను, శరీర బాంధవ్యసూచకముగను పిలుచుట గర్హ్యము.

హిందూదేశములో ప్లేగున్నయింటిని అందరును విడిచి పెట్టిపోవలెను. దానిలో రోగి నొక్కనినే యుంచవలెను. తది తరు లుండరాదు యనుశాసనముకలదు. కాని యొకప్పు డొక దయార్ద్రహృదయురాలు ప్లేగుచే బాధపడు యొకకుర్రవా డున్న శాలలోనికి ప్రవేశించి రాత్రి యంతయు మేల్కొని వానికి శైత్యోపచారములు చేయుచుండెను తరువాత వాపిల్ల వానితల్లికూడ లోపలకు వెళ్ళుట కంగీకరింపబడెను తల్లి పిల్ల వానిని సమీపించి వానితలను తన కాళ్ళపై నిడుకొని విసు రుచుండగా నతడు ప్రాణములను విడిచెను. ఈదేశములో జీన సుకాళ్ళమీద తల నిడుకొని చనిపోవుటకు మీపుణ్యస్థల ములో చనిపోవునట్లుగా తలంచెదరు. హిందూదేశములో తల్లిపాదములకడ తలనుంచి చనిపోవుట మహాభాగ్యముగా చూడబడును; ఈచావు యతిపవిత్రమైనచావు.

మీదేశములో భగవంతుని తండ్రివలె భావింతురు. 'స్వర్గములోనున్న పరమపిత' యని పూజింతురు. హిందూ దేశములో భగవంతుని తండ్రివలెగాక తల్లివలె పూజింతురు. భారతసాహిత్యములో 'మాతాజీ' మాతృదేవి' యనుమాట యతిప్రియమైనది; స్వర్గతుల్యమైనది.

హిందువుడు రోగపీడితుడై యుత్కృష్టబాధపడుచు చనిపోవుటకు సిద్ధముగానున్నపుడుకూడ 'నాదేవుడు' నాదే

వుడు' అని యనడు. అతనినోటినుండి 'అమ్మా! అమ్మా!' యనుమాటలే వచ్చును. హిందువునకు అమ్మా! అమ్మా! యనుమాతృస్మరణయే చివరకు మిగులును; అతని హృదయ కుహరమునుండి యామాటయే బహిర్గత మగుచుండును. తల్లి యనుమాట హిందువుని యంతరాత్మనుండి యతిగంభీర భావముల నుదయింపజేయును.

ఓం

రామతీర్థస్వామి

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.

దుఃఖసముద్రమునుండి ఆత్మానందమునకు వరలుడు.

ప్రజ లెందుకు బాధపడుచుందురు? ఈప్రపంచములో దుఃఖము లేల సంభవించుచున్నవి? అను ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. వీని సమాధానము కొరకు రాముడు చరిత్రకథలను మీముందర చదువదలచుకొన లేదు. మహాత్ముల యభిప్రాయములను, సూక్తులను, పురాణగాథలను వినిపించుట యతని పని కాదు. చరిత్రకారులు, కవులు, ఋషులు మొదలైనవారు వ్రాసినవన్నియు పరమసత్యములే! కాని ప్రపంచములోనున్న చరిత్రనంతను నమలి మ్రింగినను, కవుల గ్రంథముల నన్నిటిని త్రాగి తెప్పిరిలినను సత్యముల నన్నిటిని స్వానుభవముచే పరీక్షించి, ఆత్మానుభవమును గడించిన కాని యేమంతయును లాభము లేదు. రాముడు తన స్వానుభవమునే మీకు చెప్పుచున్నాడు. మీరును మీస్వానుభవముచే యీసత్యములనే కనుగొన వచ్చును.

2 ఈరోజులలో ప్రతివాఁడును యేగొప్ప గ్రంథమునో, యేగొప్ప చారిత్రకునో, యేగొప్ప శాస్త్రవేత్తనో లేక యే గొప్ప ప్రఖ్యాతపురుషుని నాయకునో ప్రమాణముగా చెప్పుచుండుట యాచారమైపోయినది. పైగా ఇట్టిపేరులను, గ్రంథములను యొకరుస్మరించి వారికే పూజ లొనర్చుచున్నారు. ఇది ఆత్మహత్యకు ప్రథమసోపానము. మన కంతర్దృష్టి లేకపోవుటయో, మనము స్వకీయాభిప్రాయముల నేర్పరచుకొనక పోవుటయో, యితరులపై విశ్వసించి ప్రతివానిని మహాప్రసాదమునటె వానినుండి స్వీకరించుటయో, మన 'బుర్ర' నుపయోగించుకొనక అరసి వివసులనే జరిపించుకొనుటయో యీప్రకారంబను దుఃఖమునకు మూలమగుటకు కారణమగుచున్నది.

ఇతరు లేమి చెప్పిన దాని నాత్మపరిశోధన యొనరింప యు లేక దిగ్భ్రమింగూడదు. మన కాళ్ళమీద మనము నిలువము. మహామ్మదు, బుద్ధుడు, కృష్ణుడు మొదలగువారిని విశ్వసించుటే గాక అనేకమంది చిల్లరదేవుళ్ళను మనము సృష్టించుకొందుము. వారికి సేవ లొనర్తుము. కాని చిన్నపిల్లవాడు కూడ మన వర్తనమును విమర్శింపవచ్చును. దానితో మనకు ధృతిచెడును; సమత్వము సన్నగిలును; దుఃఖము కరణ్యామగును మన మితరుల యభిప్రాయములకు, యితరుల విమర్శలకు దాసు లౌచుందుము; వణకుచుందుము; ఇతరుల యనుగ్రహమును సంపాదించుటకే మన కాలమునంతను వృథ

చేయుచుందుము. మనలను మన కండ్లతో చూచుకొనక యితరుల కండ్లతో చూచుచుందు యాచారమే దుఃఖకారణ మగుచున్నది. మనలను మనకండ్లతో గాక యితరుల కండ్లతో చూచుకొనుట దంభము. మన మితరుల దృష్టిలో గొప్పవార మనిపించుకొనవలె నని తంటాలు పడుచుందుము.

భారతదేశములో నొకయూర నొక పిచ్చివాడుండెను. అక్కడ ప్రతివత్సరము ఫాల్గుణమాసములో హోలీపండుగ జరుగును. ఆనాడు స్నేహితులందరును కలసి బుక్కాలు, వసంతములు మొదలగు వాటితో పరిహాస చేష్టలు చేసికొందురు. గ్రామములో నున్న స్నేహితు లందరును కలసి యీ పిచ్చివానిని పరిహాసము చేయవలెనని బాగుగా ఆలోచించి అతని ప్రాణస్నేహితునివద్దకు పంపించిరి. ఇతఁ డెంతచెప్పిన పిచ్చివాని కంతగురి. ఇతడు పిచ్చివానివద్ద కల్లవేడ్పు వేడ్చుచు, పెడబొబ్బలు పెట్టుచు, కంట దొంగనీరు కార్చుచు "అయ్యో! ఇంకేమున్నది! నే నిప్పుడే మీయింటినుండి వచ్చితిని. నీభార్య ముండమోసినది. నీభార్య విధవ యగుటను చూచి యిప్పుడే వచ్చుచున్నాను." అని చెప్పెను. 'అయ్యో! నాభార్య విధవయై పోయినదా? నే నింకేమిచేతును? ఏమిదారి!' అని యాపిచ్చివాఁడు గూడ గొల్లున యేడ్పులు, పెడబొబ్బలు మొదలుపెట్టెను. అంతలో చాలమంది గుమిగూడి నీవెందు కేడ్చుచున్నావని యతని నడిగిరి. 'నాభార్య వి

ధవ యైనది కనుక నే నేడ్చుచున్నాను' అని యతడనెను. 'నీవు బ్రతికియుండ నీభార్య [illegible] ? భర్త పోయుండ భార్య విధవయగుట సంభవమా? ఇదెంతయాత్మవిరుద్ధము?' అని వా రతని నడిగిరి. 'పిచ్చివాళ్ళలారా! పొండు! పొండు! మీ కేమియు తెలియదు! మీరు శుద్ధ మొద్దులు. ఈపరమ విశ్వాసపాత్రుడైన నాస్నేహితు డిప్పుడే నాయింటనుండి వచ్చుచున్నాడు; నాభార్య విధవయైనట్లు చెప్పుచున్నాడు. పైగా యీవిషయము నతడు కండ్లార చూచిన ప్రత్యక్షసాక్షి! ఆమె విధవయై పోయినది.' అని యతడు చెప్పి వారిని మందలించెను.

ఎంతచిత్రము! ఎంతవింత! ఎంత హాస్యాస్పదము! మీరీకథను విని నవ్వుచున్నారు. ఆశ్చర్య పోవుచున్నారు. కాని ఇంత హాస్యాస్పదముగనే, ఇంత విచిత్రముగనే మనమును సంచరించుచున్నామనుసంగతిని మీరు గ్రహించవలెను! ఈ ప్రపంచములోని అన్నిమతములును, అన్ని తెగలును యిట్లే సంచరించుచున్నవి. దంభప్రలాపులు, గర్వాంధులు, విలాసపురుషులు మొదలైనవారిట్లే తమజీవితములను గడుపుచున్నారు. వారు తమకండ్లతో చూడరు. తమ బుర్రలతో యోచింపరు. నీనిజతత్త్వము, జ్యోతుల కెల్ల జ్యోతి, పవిత్రమై అచలమై స్వర్గముల కెల్ల స్వర్గమైయున్న నీనిజాత్మ నీయందే యున్నది. నీనిజాత్మ యెప్పుడును సచేతనమైనదే! దానికి

చావు లేదు. అదెప్పుడును చిరంజీవియే. దాని కాస్తిక్యమే కాని నాస్తిక్యము లేదు. అయినను నీవు యేడ్చుచు, పెడబొబ్బలు పెట్టుచు "నా కానంద మెప్పుడు కలుగును" అని విచారగ్రస్తుడవై లేనిపోని దేవుళ్ళ నందరను నీకు వచ్చి సహాయముచేసి యీ మహోపద్రవమునుండి రక్షింపుమని వేడుచు, సాష్టాంగనమస్కారములు చేయుచు, ముష్టిబ్రతుకుకు సిద్ధమయి నిన్ను నీవే గర్హించుకొనుచున్నావు. ఒక గొప్ప ప్రవక్తయో, గ్రంథకర్తయో లేక మరే మహానుభావుడో 'నేను పాపిని, మీ రందరును పురుగులు' అని చెప్పి నంతమాత్రమున మీ రందరును అట్లే ఘోషించుచున్నారు మీరు మృతతుల్యులు, మృతులు అనుకొనుటలోనే మీకు మోక్షము చేకూరు ననుకొనుచున్నారు. ఇట్టి దైతమాత్రేమును యుచితముకాదు నిజజీవితమును గ్రహించుము! నీయాత్మను తెలిసికొనుము. ఆత్మజ్ఞానశూన్యకారకములగు మృతప్రాయజీవితముల నిక చాలింపుము! అమృతుడవైన నీవు మర్త్యుడ నని యేల గోలపెట్టెదవు? నీవు కులీనుడవైనను కొద్దివాడవైనను, నీరుదవి గొప్పగిడైనను కొద్దిపాటిడైనను నీకార్యమీాదనే నిలువబడుము. వాటిని సరకుచేయక నీబ్రహ్మత్వమును, దివ్యత్వమును గ్రహించుము! ప్రతిదానిని నిర్భయుడవై ముఖవీక్షణము చేయుము! జంకకుము. నిన్ను నీనితరుల కండ్లతో చూడక నీలోనికి నీవే చూచుకొనుము. ఈప్రపంచ

మంతటిలోను నీవే మహోత్కృష్టుడ వని నీయాత్మ నీకెల్లప్పుడును బోధించుచున్నది.

బౌద్ధమతము, వేదాంతము మొదలగునవి మేముచెప్పినట్లే చెప్పుచున్నవని ప్రజలందురు కాని నీలోపలనున్న స్వర్గము, అపరంజ్యోతి 'నేను వ్యర్థుడను, అసమర్థుడను, పాపిని' యను నీచభావముల నొకప్పుడును కలిగియుండవద్దనియే నీకు బోధించుచున్నాడని రాముడు చెప్పుచున్నాడు.

ఒకప్పు డొక యుడుతకును, పర్వతమునకును గొప్ప వాదము జరిగెను. పర్వత మాయుడుతను 'ఓసి గర్విష్ఠురాలా' యని వెక్కిరించెను. అప్పు డాయుడుత 'నిశ్చయముగా నా కంటె చాల పెద్దదానవే! కాని ఋతువులు, వాయువులు, వర్షములు, మంచులు, బుగ్గలు, అడవులు మొదలగున వెన్నియో కూడినగాని ఒకవత్సరము కాలేదను సంగతి నీవు గ్రహించవలెను. నా అల్పస్థితికి నే నెంతమాత్రమును విచారింపజాలను. నేను నీయంత పెద్దదానను కానిచో నీవు నాయంత చిన్నదానవును కావు; నాయంత చురుకుదనమును నీకు లేదు. నీవు నావంటి యుడుతల ననేకములను భరించగల పంజర మగుచున్నా వనుసంగతి నే నెరుగుదును. శక్తులు భేదించుచుండును. కాని ప్రతిదానికిని అర్హమైన స్థానము కలదు. నేను నాభుజముపై యరణ్యములను మోయజాల

నిచో నీవు నావలె యొక కాయనైనను కొఱకజాలవు అం
గుళమైనను పోజాలవు.'

ఇట్లే నీశరీరమును ఆయుడుత శరీరమువలె చాలచిన్న
దిగా యుండవచ్చును. నీప్రక్క నొక పర్వతశరీరుడుండవచ్చు
ను. అంతమాత్రముచే నీ వల్పుడవని యనుకొనకుము. ఆ
యుడుతవలె కొంచెము జ్ఞానమును కలిగియుండుము. నీ వల్ప
కాయుడవైనను దీర్ఘకాయుడైనవాడు చేయజాలనిదానిని
చేయుకొరకే విధిచే యుద్దేశింపబడినాడవు. కనుక నిన్ను
నీ వెందుకు గర్హించుకొందువు? ప్రసన్నహృదయుడవు, సంతు
ష్టాంతరంగుడవుకమ్ము!

ఒకప్పుడు రామునివద్ద కొకయుద్యోగి వచ్చి తనపై
యధికారి తన్నెప్పుడును యవమానించు చుండుననియు, గౌ
రవించడనియు చెప్పుకొనెను. నిన్ను నీవే గౌరవించుకొనుట
లేదు కనుక నిన్నాతడును గౌరవించుటలేదు. మన కాత్మగౌ
రవమే యున్నచో ప్రతివాడును మనలను గౌరవింతురు; గౌ
రవించి తీరవలెను. ఈపుస్తకమునకు నాలుగణాలు వెలపెట్టి
నచో నెవడైనను దీని కెనిమిదణాల నిచ్చునా! అట్టివెఱ్ఱివా
డెవడును యుండడు కాని దీనికి 0-12-0 అణాల వెలయుంచి
నచో ప్రతివాడును 0-12-0 చెల్లించి తీసుకొనును.

ఇట్లే నీకు నీవే తగినంత విలువ నిచ్చుకొనినచో యిత
రులెవరును నీయందు విలువ నుంచజాలరు. నీపై నీవుత్కృష్ట

విలువను కలిగియుండుము. ఆత్మగౌరవమునుకలిగియుండుము. నీదేవత్వమును భావించుము. నీ బ్రహ్మత్వము ననుభవించుము ప్రతివాడును నిన్నట్లే భావించును. నీ కట్టిగౌరవమునే చూపును.

విశ్వాసమే మనలను రక్షించునని పెద్దలు చెప్పుదురు. కాని నీ వితరములగు బాహ్యసూత్రములపై విశ్వాసముంచిన యవి నిన్ను రక్షింపజాలవు. నీబ్రహ్మత్వమందలి విశ్వాసమే నిన్ను రక్షింపగలదు. నీబ్రహ్మత్వమునం దచంచలవిశ్వాస ముంచుము! ఆత్మగౌరవమును కలిగియుండుము! ప్రతివాడును నిన్ను తప్పక గౌరవించును. సన్మానించును. అని రాముడు బోధించెను.

రాముని బోధ ననుసరించి ఆయుద్యోగి మరునాటినుండి తన బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుటయం దతిశ్రద్ధను వహించి కొంతకాలము నందులకై వినియోగించుచుండెను. అతడు ప్రార్థనలను చేయ ప్రారంభించెను. ప్రార్థన యనగా కొన్నిమాటలను, కొన్నిశ్లోకములను గొణుగుచుండుట కాదు. ప్రార్థన యనగా బ్రహ్మభావమున తేలియాడుటచే బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుట. అత డట్లే చేసెను. చిత్రము! అతని పైయధికారి యతనిని యథార్థముగా గౌరవింపసాగెను. అతని కెప్పుడును మెట్టి యవమానమును నీతడు చేయజాలక పోయెను. ఒకనా డతని పైయధికారి యతనిపై రుసరుస

లాడుచు మండిపడజొచ్చెను. అప్పు డత డెంతమాత్రమును చలించక ప్రసన్నవదనముతో, చిరునవ్వు వెలయ నిట్లనెను.

"అయ్యా! తమరు నాకంటె గొప్పజీతమును తెచ్చుకొనుచున్న సంగతి నిజమే! మీరు నేను చేయని వేరొక ప్రత్యేకనిధిని చేయుచున్నట్లు కూడ నే నెరుగుదును మీరు నాకవసరమను సంగతియు నిజమే కాని నేనును మీకు చాల యవసరమే! నాబదులు మరియొకడైనను లేకుండ మీరు నాపనిని చేయగలరా? నాకు మీరెంత యవసరమో మీకు నేనును అంత యవసరమే! మీకే మొట్టమొదట నాయవసరము కలిగినది. ఈ యుద్యోగమునకు మీరే నాకు కావలసియుండి నాకు కబురంపిరి. నేను మీకు నౌకరిచేయుట లేదు. నేను నౌకరు నైనచో నాకోరికలకును నాయవసరములకును మాత్రమే నేను సేవచేయుచున్నాను నేను మీ నౌకరును కాను. నేను నాకే నౌకరును నే నెవరికిని దాసుడనుగాను. యథార్థసేవ యుచితమే యగుచున్నది"

చూచితివా! నీ వీప్రపంచములో నెవని పైనను ఆధారపడి యుండుటలేదు. తనకోరికలమీదనే యాధారపడి యుండుచో యేనౌకరును తన యజమానిపై నాధారపడుటలేదు బాహ్యముగా నాధారపడియుండుట భ్రమమాత్రమే! మనమీదనే మనము నిజముగా నాధారపడి యుండవలెను. కనుక నీరీతిగానే నీనిజస్వాతంత్ర్యమును గ్రహించుము; భా

-వించుము ; అనుభవించుము! నీవు దేవునిమీదగాని క్రైస్తు, మహమ్మదు, బుద్ధుడు, కృష్ణుడు మొదలగువారిపైన గాని యీ ప్రపంచములో మరే ఋషీశ్వరులపైన గాని యేల నాధారపడి యుండవలెను ? నీవు స్వతంత్రుడవు ! ప్రతివా డును, అందరును సర్వస్వతంత్రులే ! 'నేను స్వతంత్రుడను ! నేను సర్వస్వతంత్రుడను' అను యథార్థ భావానేశతత్పరుడ వైనప్పుడు నిరోరీర ముప్పొంగుట లేదా ! నీవు మహదానంద మున మున్గుడి పగుట లేదా ? తనకు వంగి సలాములు చేయు లేదని యొకరాజొకనిని యపరాధునిగా పట్టుకొని శిక్షింప నెంచెను. 'ఓరి పశువా ! నేను సామ్రాజ్యాధికతినని యెరు గవా ? నీ పొగరుమోతుతనమునకు నిన్ను నేను ముక్కలు ముక్కలుగా కోయింతునని యెరుగవా ?' అని యతడాము హాపరాధిపై కోపరసాయితనేత్రుడై గుంజివడెను. అప్పుడత డారాజు మోముపై సుమిసి తీవ్రవరాట్యాగ్రహానలదృష్టి నత నిపై బరపగా రాజు నిర్విణ్ణుడై చేష్టలు తప్పినవాడయ్యెను. 'ఓమూర్ఖశిఖామణీ! ఓయుత్సవిగ్రహామా! నన్ను చంపుటకు నీ కధికారము గాని, శక్తిగాని యొంతమాత్రమును లేదు. నేనే నాకు యజమానిని. నేను నీపై నుమియగలను ; నిన్నవమా నించగలను. ఈ నాశరీర మురిస్తంభమును కౌగలించుకొను టను చూడగలను ఈశక్తులన్నియు నాలోనే యున్నవి. నా శరీరమునకు నేనే యధిపతిని. మొట్టమొదట నాయధికారమే

చలాయించును. తరువాత నీయధికారము నెరవేరిన నెరవేర వచ్చును.' అని యతడనెను. కనుక నీవే నీయజమాని వని యెల్లప్పుడును భావించుకొనుచుండుము! గ్రహించుచుండుము! సత్యములను యితరుల కండ్లతో గాక నీయాత్మ దృష్టితోనే చూడుము! నీ స్వతంత్రము ననుభవించుము! "ప్రభువుల కెల్ల ప్రభువును. దేవుళ్ళకెల్ల దేవుడను" అను సంగతిని మననము చేసికొనుము. 'తత్త్వమసి.'

ప్రజ లెందుకు బాధపడుచున్నారు? ఆత్మజ్ఞానశూన్యతచే తమ్ము తాము మరచిపోయి యితరులు తమ్మెటుల పిలుతురో యట్లే యాత్మభావన చేసికొనుటచేతనే వారు బాధపడుచున్నారు. ఈయజ్ఞాన మున్నంతకాలము, దేవభావము మన కుదయించకున్నంతకాల మెల్లప్పుడును మనము బాధపడుచునే యుందుము.

అజ్ఞానమే అంధకారము. నీవొకచీకటిగదిలోనికి పోతివేని గోడ తగిలి బుర్ర పగులుట, బల్లతగిలి చేయి విరుగుట, పెట్టె తగిలి మోకాలు బ్రద్దలగుట మొదలగు అపాయము లెన్నియో కలుగుచుండుటను నీవెరుగవా? అంధకార మున్నంతకాల మివి యెన్నడును తప్పవు. రాము డొకగృహస్థు యింటిసమీపమునుండి పోవుచుండెను. యజమాని తనయింటిలోనికి పోయి భార్యను తదితరులను తిట్టనారంభించెను. అత డెప్పుడును ప్రతిరోజున యిట్లే చేయుచుండును. "ఈబల్ల-

యిక్కడెందుకు తగలేశావు? కాలు ముక్కలైపోయిందే ముండా! ఆకుర్చీ అక్కడెందుకేసేశావు? చెయ్యి విరిగిపోయిందే పీనుగ!" అను మహావాక్యములతో నతడు గగ్గోలు పెట్టుచుండెను. కాని అదేమైనను నివారణోపాయమా! దాని వలన లాభ మేమైన కలదా? కుర్చీ, బల్ల మరియొకచోట పెట్టినను యేగోడకో, యేతలుపుకో తాకి యతనిబుర్ర పగులుట, చెయ్యి విరుగుట, మోకాలు పగులుట, ముక్కు ముక్కలగుట తప్పునా? అంధకార మున్నంతకాల మట్లే జరుగును. దీపము వెలిగించినచో యేవస్తు వెచ్చట నున్ననేమి? నీయిష్టమువచ్చినచోటు కావంతయు అపాయము లేకుండ సునాయాసముగా పోవచ్చునే!

ఈప్రపంచమున కూడ నీ విట్లే మెలగవలెను. నీబాధలన్నియు నశించవలెనన్న నీపరిసరములలో మార్పులను చేసికొనుట, నీపదవిలో నభివృద్ధిని గాంచుట మొదలగు బాహ్యోపచారములు చాలవు. నీయంతరంగభాస్కరుని నీవు యథాస్థితిలో నుంచుకొనిన చాలును అదియే నివారణోపాయము ప్రతివాడును యిక్కడి దక్కడ, అక్కడి దిక్కడ పెట్టుటచేతను, యినుపభోషాణములు, పెండిగిన్నెలు, పట్టుపాన్పులు, స్వర్ణాంబరములు, సౌధసీమలు మొదలగు చిత్రవిచిత్ర హేమపాత్రాన్నాది యుపభోగ్య సాధన సామగ్రిచే తనదుఃఖములను పోగొట్టుకొని యానందమును బూరగొన

చూచుచున్నాడు. కాని దుఃఖ మిసుంతమాత్రమును యుప
శమింపనేరదు. నీయింట దీపమును వెలిగించుకొనుటచేతనే
నీ హృదయాంతరాళమున జ్ఞానజ్యోతి ప్రకాశించుటచేతనే,
దుఃఖ ముపశమించును. బాధ యంతరించును.

హిమాలయప్రాంతములలో నొక కొండజాతి ప్రజలు
కలరు. వారెప్పుడును నిప్పుచేసికొని యెరుగరు. వారు చేపల
నెండబెట్టుకొని భక్షించెడివారు. వారెప్పుడును అన్నమును
వండుకొని యెరుగరు. వారివంట యంతయు సూర్యరశ్మి
లోనే జరిగెడిది. సూర్యాస్తమయము కాకపూర్వమే వారు
పండుకొని సూర్యోదయముతో తిరుగ లేచెడివారు. ఈవిధ
ముగా వారికి చీకటితో సంబంధమే లేకపోయెడిది. అచ్చ
టనొకపెద్దగుహయుండెను. ఆగుహలో వారి పూర్వు లెవరో
మహానుభావులు నివసించుచున్నారని వారనుకొనెడివారు.
వీరిపూర్వులు కొంద రాసాంద్రతమఃపటలమైన గుహాంతర
సీమలో పంకిలావిష్టు లగుటనో, అశ్మసంఘాతములచే భగ్న
శిరస్కులగుటచేతనో మడసిరి. ఈగుహ వారి కతిపవిత్రమైన
దిగ నుండెను. కాని వారికి చీకటి యనునదేదియో తెలియక
పోవుటచే నీగుహలోని చీకటి యొక యుపద్రవకరమైన రా
క్షసియని యెంచి దానినెట్లైన తరుమగొట్టవలెనని వా
రెన్నియో ప్రయత్నములను చేసిరి. ఇది మీకు నవ్వును
పుట్టించుచున్నదిగాని యింతకంటె ననేకములైన పరిహాసవిష

యముల నెన్నిటినో పూస లొనూనుపము చేయుచుండిరి. ప్రార్థనలు చేయుచు నొకాను చేసితో నారగించి పెట్టునని యొకరు చెప్పిరి. అట్లే చేసిరి. కాని ఫలితము ప్రాప్తించలే పోలేదు. మరియొక సాంగ్ర పెట్టో వ్యాసము చేసినగాని పో వనిరి. సరే యని బంగారము, వస్త్రము, రాగ్యు, కొంత పత్తి, యాంజెలు మొదలగు వస్తువులను [illegible] నారకించి పైబడిరి. కాని ఎన్ని చేసినను దయ్యము పోలేదు. మరియొక రుపవాసము చేసినచో పోవునని చెప్పునరి. పాపము నారంభించుచు [illegible] ఉపవసించిరి. ఇట్లు వారెంతత్యాగము చేసినను దయ్యము వదలలేదు. మరియొ కరు భూతతృప్తికొరకు అన్నదానము చేయవలె ననిరి. తమకు కున్నదంతయు వారు దానముచేసిరి. కాని దయ్యముపోలేదు. చివరకొకవృద్ధుడు వచ్చి తాను చెప్పినట్లుచేసిన యారక్కసి తప్పక పోవునని చెప్పెను. వారు సరే యని యతని సలహాను చెప్పమనిరి. అప్పు డొకపొడుగైన వెదురుకఱ్ఱకు కొంతగడ్డి, గుడ్డ పీలికలు మొదలైనవి గట్టిగా త్రాళ్ళతో కట్టబడెను. దానిపై కొంత చేపచమురు పోయబడెను. అప్పు డావృద్ధుడు రెండు చెకుముకిరాళ్ళను తెప్పించి ఒకదానిపై నొకటి కొట్టెను. అప్పుడు నిప్పు పుట్టెను. అతడు దానితో నావెదురుకఱ్ఱ చివరనున్న గడ్డి నంటించెను.

ఇట్టి దృశ్యమును వా రెప్పుడును చూడలేదు. వారి కదెంతయో చిత్రముగా దోచెను. అప్పు డత డా వెదురు కర్రను చేతితో పట్టుకొని యాగుహాలోనికి నిర్భయముగా చలచలపోయి యాదయ్యము, ఆయంధకారరక్కసి, మీ కెదురైనచో రెండుచెప్పులను పట్టుకొని బరబర యీడ్చుకొని రండని వారి నాజ్ఞాపించెను. మొట్టమొదట వా రతని మాటలను విశ్వసింపలేదు. వారిపూర్వులు ప్రార్థనలతోను, ఉపవాసములతోను, దానములతోను దయ్యము పోవునని చెప్పిరి. వా రవన్నియును సంవత్సరముల తరబడి చేయుచున్నను ఏమియులాభము లేకపోయెను. కాని నిన్నమొన్న తలయెత్తిన యీ చింతమునివి మాటలు మాత్రము నిజము లెట్లగును? యని వా రాకాగడ నార్పివేసిరి. కాని అందులో దురభిమానగ్రస్తులు కానికొందరా దీపమును తిరుగ వెలిగించి గుహాలోనికి పోయిరి. ఎంతదూరములోపలికి వెళ్ళినను వారికారక్కసి కాన్పింపదాయెను! ఆగుహాలోని రంధ్రములలో నారక్కసి నక్కియుండు నని వారు ప్రతిరంధ్రములోనికి నాదీపమును జొన్పిరి. కాని దయ్యమా కాన్పించలేదు. అదెప్పుడును అక్కడ లేనట్లే వారికి తోచెను. కనుక అజ్ఞానమే అంధకారమనురాక్షసి. అది మీహృదయకుహరములలో స్థావరమేర్పరచుకొనినది. అక్కడ యొకనరకమును కల్పించుచున్నది. దుఃఖములు, విచారములు, బాధలు, ఇవన్నియు నీయందే యున్నవి. అవి నీకు బాహ్యమున లేవు.

కొందరు తులువలు నిన్ను తూలనాడెద రనుకొనుము. తిట్టెదరనుకొనుము. అనగా వారు, నీవు వాటిని గ్రహించుచో, నీకపకారమును కలిగించు యాహారమును తయారుచేయుచున్నారు. కాని నీవు వాటిని గ్రహించనిచో, లెక్కచేయనిచో, నీకెట్టి క్రోధమును, యుద్రేకమును జనింపనే జనింపదు. రాము డెన్నడును వాటిని తన కాపాదించుకొనడు. అతడు నీధులమ్మట బోవునపు డనేకమంది యనేకవిధముల విమర్శించుచుందురు కాని వాటి నతడు సరకుచేయనపుడును విశ్వసించనపుడును అవి యతని నేమిచేయును? ఏనుగలు పోవుచుండును. కుక్కలు మొఱుగుచుండును.

ఇట్టి నిమనస్కృతి విందులను దరి జేరనీయనివాడును, గ్రహించనివాడును జ్ఞాని యని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. అతడు వేటిచేతను వచింపబడడు; వేటికిని చలింపడు.

నీ నిజాత్మను తెలిసికొనుము. నీ నిజాత్మస్వరూపమ్ము! నీబ్రహ్మత్వ మగుము! ఇతరులను నిందించువారియెడల దయగలిగి యుండుము. నేను పతితుడను, అధముడను, అవమానార్హుడను అను భావములను పోనాడుము. నీదేవత్వమును గ్రహించుము; అనుభవించుము. దీనికి విరుద్ధమైన దంతయు నంధకారము; అజ్ఞానము. నీలోనున్న యంధకారమే నీకొక నరకమును సృష్టించుచున్నది. ఇతరపద్ధతుల నెన్నిటి నవలంబించినను నీ వీ యంధకారమునుండి తప్పించుకొనజాలవు.

మూఁడువందల ముప్పదిమూఁడుకోట్ల కృష్ణావతారములు వచ్చినను, నీయంధకారమును పోఁగొట్టుకొనుటకు నీవే సంకల్పించినగాని యవేమియు చేయజాలవు. ఇతరులపై నాధారపడకుము ఈసంఘము కాదని ఆసంఘమున జేరుట, ఈమతము గాదని ఆమతమున చేరుట, ఈదేవుఁడు కాదని మరియొకదేవుని మ్రొక్కుట, కృష్ణుడు కాదని క్రైస్తును, అతడు కాదని మరియొకనిని మ్రొక్కుట—మొదలగు వికారములవలన నెట్టిలాభమును లేదు. ఇట్టివి నీ వెన్నిచేసినను లాభములేదు. జ్యోతియే నీయంధకారమును బాపును. జ్ఞానమే, అనుభవజ్ఞానమే జ్యోతి. నీబ్రహ్మాత్వమందలి యకుంఠిత, యనుభవవిశ్వాసమే జ్యోతి. అదియే నివారణోపాయము. పరమశరణ్యము.

స్త్రీపురుషరూపములలో నున్న దేవత్వమా! ప్రతిశరీరములో నున్న ఓ నా నిజాత్మ! ఈయన్ని శరీరములలో నుయున్న ఓ భగవతి! ఓతల్లీ! బాహ్యరూపములు, బాహ్యశరీరములు పూర్తిగా శూన్యమగునట్లు గ్రహింపగలుగు పరమసత్యమే జ్యోతి యని గుర్తించుము! జ్యోతి లేక సత్యము ఈబాహ్యశరీరముల నన్నిటిని స్ఫటికసదృశములుగా చేయును; వ్యక్తిభేదములను హరించివేయును. ఎవ డెట్లు పైకి కాన్పించినను జ్ఞానియైనవాఁ డతని బాహ్యశరీరమును, కించ బాత్మను కాక దేవత్వమునే చూచును. అతనికి బాహ్య

ము మాయ; అజ్ఞానము; అంధకారము. అజ్ఞానమును పోగొట్టుకొనుట యనగా భగవంతుని చూచుట; నిజాత్మను, దేవత్వమును గ్రహించుట; విచారరహితుడును, భయరహితుడు నగుట.

ఓ దేవత్వమా! ఓ బ్రహ్మాత్మమా! ఈయన్ని శరీరములలోను ప్రతిబింబించుచున్న ఓ నా యమూల్యదేవతాగ్రణీ! ఇతరుల దృష్టిలో నెవరు శత్రువులుగా భావింపబడుచున్నారో వారందరును నా నిజాత్మతే! ఎవరు మిత్రులుగ భావింపబడుచున్నారో వారు కూడ నా నిజాత్మలే! బాహ్యశరీరములను, కించదాత్మలను చూడకుడు! ప్రతిశరీరములోను దేవత్వమును చూచుటమాత్రమే గాక నీలోగూడ దేవత్వమును గ్రహించుటే జ్యోతి దీనివలన నీవే దేవత్వము; దేవత్వమే నీవు అగుదువు. దేవత్వమే నా నిజాత్మకు మఱియొక నామము ఆ 'నేను' నిజాత్మ, సర్వత్ర కలదు. దానిని భావించుము; గ్రహించుము; అనుభవించుము. అన్నికష్టములును, అన్ని బంధనములును, అన్ని నిర్బంధములును, అంధకారమంతయు పటాపంచలగును. ఎట్టి సత్యము! ఎట్టి దివ్యదృష్టి! దీని నెవరును నిర్వచింపజాలక పోవుట విచారకరము. ఇది వర్ణనాతీతము; శబ్దజాలమున కగోచరము. ఇది సత్యము! సత్యము! దీనిని నీ వాసింతువేని, కోరుదువేని యిది నీకు తప్పక సిద్ధించును.

మనము ఖగోళశాస్త్రమును చదువునపుడు నక్షత్రమండలిలోని నక్షత్రమునకును నక్షత్రమునకును యున్న దూరమును, ఒక్కొక్క నక్షత్రముయొక్క విస్తీర్ణతను కనుగొనుచో నీభూమి యంతయు నొక్క యణువు, ఒక్కబిందువు మాత్రమే యగును. అట్లే నీవు "జ్యోతులకెల్ల జ్యోతిని, భాస్కరులకెల్ల భాస్కరుడను, ప్రభువులకెల్ల ప్రభువును, దేవతాలోకమునకెల్ల దేవుడను" అని గ్రహింతు వేని, ఈ ఖగోళ నక్షత్రములు, యీ చంద్రసూర్యులు మొదలైనవన్నియు నీ ముందర బిందుప్రమాణము లగును. నీవట్లు గ్రహింతు వేని, యనుభవింతు వేని యీ సాంసారిక భూతము లన్నియు నిన్నేమి చేయగలవు? నిన్నెట్లు స్పృశించగలవు? నక్షత్రముల ముందర భూమియే బిందు వగుచో, శూన్య మగుచో, భాస్కరులకెల్ల భాస్కరుడై జ్యోతులకెల్ల పరంజ్యోతియైన, నా నిజాత్మముందర యీ సాంసారిక బాధలు, విచారములు శూన్యములు గాక మరేమగును? అనేకలక్షల సూర్యులు నశింతురుగాక! అనంతకోటిచంద్రులు మాయమగుదురు గాక! జ్ఞాని మాత్రము హిమవన్నగమువలె చలింపక నట్లే యుండును. వాని కేయుపకారము సంభవింపగలదు? వాని నేది బాధింపగలదు? ఎంత విచిత్రము! ఎంత ఆశ్చర్యము! అట్టి యనంతమైన, అభేద్యమైన, అప్రమేయమైన జ్యోతియే నీ నిజాత్మ. ప్రజలు దీనిని మరచిపోయిరి. మనకండ్లకు మాయ యను

తెఱ అడ్డుతగిలి ఆ యనంతభాస్కరుని మఱుగుపరచుచున్నది. ప్రపంచ మంతయు నంధకారబంధురమై మనము దేనిని సరిగా చూడజాలక పోవుచున్నాము. అద్వితీయు, అపరిమేయు, అఖండ పరమసత్యమును చిన్న యజ్ఞానమేఘము మావరించినది. నీవును, యీ సర్వము, పట్టి పిలుచుచును పెఱికివేయుము; ప్రబోధింపుము. "నేను ప్రకృతులకెల్ల ప్రభువును, జ్యోతులలో పరంజ్యోతిని, నిత్యుడను, అవినాశ్యుడను" అని గ్రహించుము. తత్త్వమసి. తత్త్వమసి. ఆహా! ఏ భావనమును భావించుచున్నపుడు, దీనితో తేలియాడుచున్నపుడు సర్వమును, ప్రపంచమంతయు స్ఫటికమువలె నిష్పష్టముగా కాన్పించుట లేదా?

రాముడు చరిత్రకారులను గాని, యుత్కృష్టపురుషుల జీవితములను గురించి గాని చెప్పుట లేదు. ఇదంతయు నతని స్వానుభవమే! మీరును దీనిని స్వానుభవమునకు తెచ్చుకొనగలరు. మనము సత్యమును గ్రహించి దానిని యనుభవించునపుడు భూతలమును స్వర్గ మాంగళ్యముగా మార్చితి మని రాముడు మీకు చెప్పుచున్నాడు. అప్పుడు మనకు శత్రువులు లేరు! భయము లేదు! బాధ లేదు! విచారము లేదు! అది స్వర్గము! అది స్వర్గము!

మన మొక పర్వతముమీదనుండి చూచితిమేని క్రింద నుండు వస్తువులలోని నిమ్నోన్నతములును హెచ్చుతగ్గులు న

మాన కేమియగును కానరావు. క్రిందనుండి చూచితిమేని యీా ఇాల్లు అతిమొత్తుగాను, ఆయిాల్లు చాలపల్లముగాను, ఆవీధి చాల పొరకగాను, యీావీధి చాల లోతుగాను—యీావిధముగా నంతటను వైచిత్ర్యతే కాన్పించును. ఇట్లే నీ వాధ్యాత్మికపర్వతరాజము నధిష్ఠించితివేని, నిజాత్మను తెలిసికొంటివేని, నీ యంతరంగిక సత్యావగాహనము నీకయ్యేని మిత్రులు, శత్రువులు, అపకారి, ఉపకారియును నను భేదములు, ద్వంద్వములు నశించును. ఈభేదదృష్టియే మన కసంతోషమును, అరిష్టములను కలిగించుచున్నది. ఈదృష్టిని చాలించి యుత్తమదృష్టిని పొందుము. అప్పుడు భేదములన్నియు నశించి సత్యమగు సత్యము కాగలదు. ఇదియే యేకత్వ మని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. భగవంతుడే సత్యము. కాన్పించునదంతయు మాయ; అజ్ఞానము.

ఏవిధముగా నీనిజాత్మను తెలిసికొనుము. ప్రపంచమంతటను వ్యాప్తముగను అంతరంగమున నున్న భగవంతుడే, దేవత్వమే, సత్యముగను నీకు గోచరమగువరకు నీసాధనను చేసికొనుము. నీసోదరునిలోని దివ్యత్వమును గ్రహించజాలక నీ వాతనిని మానవుడని సంబోధించుటచే మహాపరాధమును చేయుచున్నట్లు నీవు గ్రహించ జాలకున్నావు. అట్లు చేయుటచే నీవాతనిలోని దేవత్వమునే చంపివేయుచున్నావు. మాతృహత్య, భ్రాతృహత్య, ఆత్మహత్య యను అనేకహ

ర్యాలు కలవుగాని మనయందరిలోను, ప్రతివానిలోను, యు
న్న దేవత్వమును గుర్తింపజాలక పోవుటచే మనము దైవహ
త్యనే చేయుచున్నారము. నీకు బాహ్యారూపములు, శరీర
ములు, నామములుమాత్రమే స్ఫురించునంత కాలము దుఃఖ
ము, బాధ తప్పదు. ఇట్లు నీలోనున్న దేవత్వమును చంపు
కొన్నంత కాలము నీ ప్రపంచమునుండి నాశనమగుచున్నా
వనుసంగతిని గ్రహించుము. ఇదియే యజ్ఞానాంధకారము.
ఈయజ్ఞానమే ప్రపంచములోని సమస్తదుఃఖములకును కార
ణము అనుభవ మెంతమాత్రమును లేనివాని కీసత్యము కల
వలె నుండును. ఇది పరమసత్యము దీనిని గ్రహించిన పర
మానందమును పొందుదువు. దీనిని భావించుచో, నాచరిం
చుచో నీవొక యద్భుతప్రపంచమున జీవించగలుగుదువు.
ప్రకృతిశక్తు లన్నియు నీకు సేవచేయును. సూర్యచంద్రులు,
గ్రహతారకములు, పృథివ్యాకాశములు సమస్తమును నీయా
జ్ఞకు బద్ధమగును. దీనిని నీవు నీ నిరంతరానుభవసాధనలచే
కనుగొనగలవు తన నిజదివ్యత్వము నాస్వాదించువాడు, ఈవి
శ్వ మంతటిలోను తనయైక్యతను చూడగొనువా డానందో
దధి నోలలాడడే! అనేక శతాబ్దములనుండి పోగుబడిన గు
హాంతరసాంద్రాంధకారము దీపము వచ్చుటతోడనే క్షణిక
కాలమైనను యాలసింపక పలాయన మగుట లేదా! అట్లే
నీపుట్టుకనుండియు సంచితమగుచు వచ్చిన యజ్ఞానమును

ఒక్క క్షణికములో నాశనము కాగలదు. నీనిజతత్త్వము, నీదివ్యతేజస్సు హృదయాంతరాళమున ప్రకాశించుటతోడనే యజ్ఞానము పలాయనమగును.

రాముడు తన నిత్యానుభవముచే నీసత్యమును కనుగొనెను. "నే నేవ్యక్తిని గాని చూచునపుడు నా కావ్యక్తి కాని, బాహ్యశరీరముగాని గాక యందులోని దేవత్వమే గోచర మగునపుడు నా కెట్టిబాధయు కలుగకుండెను అట్లు గాక నేను బాహ్యశరీరమునే, వ్యక్తినిమాత్రమే చూడగలిగినపు డంతయు దుఃఖమయ మయ్యెను; అంధకారమయ్యెను. కాని యీయనుభవముల చేతను, జయపరంపరల చేతను నేనిప్పటికి కలలోకూడ నట్టిదోషమును చేయజాలని స్థితికి వచ్చితిని. అంతటను బ్రహ్మపదార్థమే తప్ప మరేమియు నాకు కాన్పించుట లేదు. మీరందరు నా నిజాత్మస్వరూపమే; నా యాత్మయే; మీశరీరములన్నియు నాశరీరమువంటివే నాశరీరమే; అని నేను భావించునపుడు మీరును నావలెనే భావించి తీరవలెను అను సత్యము నాకు ద్యోతక మయ్యెను."

మజునుడను యొకకాంతు డుండెను. అతడు తన ప్రేయసిని ప్రేమించినట్లు మరెవరును ప్రేమింపజాలరు. కాని యతనిప్రేమ తనప్రేయసిశరీరముకొరకు మాత్రమే యగుటచే నత డామెను చూడజాలకపోయెను. మీకున్న కోరికలన్నియు ఫలించవలెనన్న మీ కోరికలను విడనాడ

వలెను. వాటియెడల నుదాసీనతనువహించవలెను.' పాపము మనుజు డారహస్యమును కనుగొనలేకపోయెను. కాని ప్రపంచ మంతటిలోను యిట్టి సాంతమును లేదని చెప్పగలెను. కాని యాతనికొరకై నరకేశకపోవుచే నతడు సిద్ధి పొందెపోయి తండ్రిస్వభావమును మరి యోగ్యతతో తీసుకొనారంభించెను. అతని కొరకు గులాబి పువ్వు కనిపించినచో యదియే తన కాంత యని యాని యాఘ్రాణించుచు కతడు పగిలెత్తు పాలవృక్షమును జూచి దానిని కౌగిలించుకొనుచు మారిపోవక మనోని చంచలాక్షివలె దోచి దానిని కౌగిలించును ప్రతివస్తువు తన కాంతస్వరూపముగా నతనికి గోచరించుచుండెను. అతడు వాటి బాహ్యశరీరములను దాటి ప్రతిచోటను తనకాంతశరీరమునే చూచుచుండెను. కాని యతనిప్రేమ విషయలక్ష్యమును మాత్రమే కలిగియుండుటచే నతనికి దుఃఖమే యాశ్రయమయ్యెను.

మీరందరును మజునువలెనే ప్రేమించవలెను. కాని భార్య బాహ్యశరీరము మీలక్ష్యము కాగూడదు. మీరు నిజతత్త్వమును, దేవత్వమును, మాత్రమే ప్రేమించవలెను. ప్రపంచమంతయు నానందముకొరకే కదా పరువులెత్తుచున్నది? ఆనందమే బ్రహ్మము. పాపమీతడు యథార్థానందము, బ్రహ్మము, యెచ్చటనుండునో కనుగొనజాలక పోయెను. చెట్లలోను, జంతువులలోను, పుష్పములలోను తన ప్రే

యసిని కనుగొనిన మజానునివలె సమస్త చరాచరములలోను సత్యమును కనుగొనువాఁడు ధన్యాత్ముఁడు! చివరకు మజానుఁడు తిరిగి తిరిగి స్మృతితప్పి యడవిలో నొకచోట పడిపోయెను. అతనితండ్రి యతనిని వెతుకుకొనుచు నచ్చటికి వచ్చిపడియున్న కుమారుని లేవనెత్తి ముఖముతుడిచి సేద దీర్చి 'కుమారా! నీవు నన్నుగుర్తించితివా' అని యడిగెను. కాని మజానుఁడు వెర్రివానివలె వెర్రిచూపులు చూడనారంభించెను. అతని కీవిశ్వమున మరేమియు కాన్పించుటలేదు. 'తండ్రి యననేమిటి? తండ్రి యన నేమిటి?' అని యతని శరీరమంతయు ధ్వనించుచుండెను. 'కుమారా! నేను నీతండ్రిని. నీవు నన్నింకను గుర్తించుట లేదా' అని అతఁడు మరల నడిగెను. 'తండ్రి యన నేమిటి' అని మజాను డడిగెను. చూచితిరా! అతని కీవిశ్వమంతటిలోను తనప్రేయసి తప్ప, మరొకటి కలదా?

మజాను డీయస్థిమాంసములపై, విషయముపై, చర్మముపై చూపిన యనన్యప్రేమను సత్యముపట్ల కలిగి యుండుటే జ్ఞానము. అదియే యాత్మానుభూతి. బ్రహ్మజ్ఞానము. నీకా దివ్యప్రేమ కలిగినపుడు, తల్లి, తండ్రి, సోదరులు, శత్రువులు, సమస్తచరాచరములు మొదలగు వన్నిటిలోను నీవు బ్రహ్మత్వమునే చూడఁగలిగినపుడు, భార్యలో భార్యగాక బ్రహ్మత్వమే నీకు కాన్పించునపుడు నీవు బ్రహ్మమే యగుదువు.

వు. నీవు బ్రహ్మత్వ వాతావరణములోనే నిత్యస్నాన మాచరించుచుందువు. మజనుడు ప్రాణములను విడిచెను. అతడుజీవించియున్నంతకాలము తన ప్రేయసిని చూడనే లేకపోయెను. చనిపోయిన తరువాత నతడు భగవంతునివద్దకు తీసికొనిరాబడెను. 'ఓ మూర్ఖుడా! నీ వాప్రేమించిన విషయము నంతగా నేల ప్రేమించితివి? నీ ప్రేయసికొరకు నీవు వృథపుచ్చిన ప్రేమలో లక్షాంశము ప్రేమను నాపై చూపియుంటివేని నీకు నేను దేవేంద్రపదవి నిచ్చియుందునే' అని భగవంతుడనెను. "భగవంతుడా! నీకు ప్రత్యుత్తరము నిన్ను నేను క్షమించుచున్నాను. నాచే ప్రేమించబడుటకు నీకంత యుత్సాహమే యున్నయెడల నీవే నాప్రేయసివై వచ్చినచో నీకోరిక సిద్ధించెడిదే! నాచే పూజింపబడవలెనన్న నాప్రేయసి వేల కాకపోతివి?" అని మజనుడు భగవంతునే మందలింపజొచ్చెను. ఇతడంతయు తారుమారు చేసెను! అతనివలె మీరును అకుంఠితప్రేమ యుండవలెను. కాని సత్యమే, మీ నిజాత్మయే మీ లక్ష్యము కావలెను. దానినే మీరు సర్వత్ర చూడవలెను. గ్రహించవలెను. అనుభవించవలెను. తదితరమంతయు భ్రమ మజనునివలె మీరును భ్రష్టు లగుదురు.

"అయితే దానివలన లాభ మేమి? మేము దానిని తెలిసికొనవలసిన యగత్యము లేదు. మానవరూపమే మాకు సంతోషావహముగనున్నది." అని మీ రడుగవచ్చును.

మీ రెంతేని సంతోషము నొందుచుండవచ్చును కాని యెప్పటికైన నదియే మీపరమావధి యని మీరు గుర్తింపవలెను. కనుక నీమార్గమధ్యమున కుంటుకొనుచు మీ రేల యాలసించెదరు? ఏల వృథా కాలయాపన చేసెదరు? ఎప్పటికైన మీ రాస్థితిని పొందవలెను కనుక కర్దమమార్గముల నేల కౌగిలించుకొనెదరు? శీఘ్రగాములైన రైలుబండ్లు, ట్రాముబండ్లు లేవే! రెక్కలను ధరించియైనను మహావేగముగా పరమావధిని జేరక మార్గమధ్యమున కాలయాపన చేయుచు పడియుండుటలా!

నీ నిత్య, నిరంతర వాతావరణమును పరీక్షించుము! నిన్నా పరమావధికి జేర్చుచే పరిష్కృతివిధానమని నీవు గుర్తింపగలవు. ఇదియే పరిష్కృతి తత్త్వము. నీవు పరిశాంత, నిర్మలానందచిత్తమును కలిగి యుక్తస్థితియుండే కొంతకాలముందువేని నీ కేదో శుభవర్తమానము, శుభము, మాంగళ్యము చేకూరుటను నీవు తప్పక చూచెదవు ఇది యనుభవవాక్యము. పరమసత్యము. ఈ శుభోదర్కస్థితిలో, నీపరిశాంతతలో, నీసామరస్యములో నీవున్నపుడు నీ కేపరమస్నేహితుడో, మరేపరమహృద్యవిషయమో చేకూరును. కాని నీవీవిషయమునుచూచి మురిసిపోవుదువేని, దాని నత్యంతము ప్రేమించి నీకౌగిలింతలలో దానిని నలిపివేయుదువేని చివరకు దాని కేయనూహ్యపరిష్కారమో సంభవించి యదిమాయమగును మప్రతిహతము.

ఇట్లది మాయయగుటతోడనే నీవు విచారింతువు ; బాధపడుదువు. కొంతమంది యీవిచారముచేతను దోషమును గ్రహించలేక బాహ్యపరిస్థితులను విమర్శింపనారంభింతురు. వాటిపై నిందలు త్రోయనారంభింతురు. దానితో మరికొన్ని విచారములు, బాధలు వారికి సంప్రాప్తించును. అప్పుడు వారు 'దురదృష్టములెప్పుడును యొంటరిగా రాదుకదా! అవి తండోపతండములుగా వచ్చి పడుచుండును' అని విలపించుచుందురు ఏమిలాభము! ప్రజ లొకసారి దురదృష్టములకు పాల్పడుటతోడనే తమసమత్వమును తిరుగ ప్రతిష్ఠించుకొనలేక బాహ్యపరిస్థితులను విమర్శించుచు, అజ్ఞానముచే నిందలుత్రోయుచు దురదృష్టపరంపరలను తామే తెచ్చిపెట్టుకొందురు. చిట్టచివరకు సమత్వము, వైరాగ్యము, కామముల కతీతులగుట, సౌమనస్యము, ప్రశాంతత చేకూరి మర్భర, మన్నహావిచార మేఘములు విడిపడును మంచిపరిస్థితులేర్పడును కాని తిరుగ మునుపటి కథయే జరుగును. బాహ్యవిషయములపై మోహము జనించి దుఃఖములు మరల ప్రారంభమయి చిట్టచివరకు మతము శరణ్యమగుచు. విచారములును, బాధలును మతమునకు దారిచూపునని పెద్దలందురు.

ఇట్లు మీ నిత్యజీవితములలో రాత్రింబవళ్ళను మీర అనుభవించుచున్నారు. సంతోషమను పగలును రాత్రియను దుఃఖమనుగమించుచున్నది. రాత్రియను దుఃఖమును సంతో

మనను దినము వెంటాడుచున్నది. బాహ్యోపాధులను, విష
యములను మన మామోదించునంతకాల మిట్టే యుత్పతన,
అధఃపతనము లొకటితరువాత నొకటి వచ్చుచుండును. ఈ
యాంతరంగిక యుత్పతన అధఃపతనము లేల కలుగుచున్నవి?
వాటియుద్దేశ్యమేమి? నీ యాంతరంగిక భాస్కరుని గుర్తింప
జేయుటకే యివి యుద్దేశింపబడెను. భూమిమీద రాత్రింబవ
లులు కలుగుచున్నవి. కాని సూర్యుని కెప్పుడును దినమే
కాని రాత్రి కలదా? సూర్యునిచుట్టు తిరుగుచు భూమియే
దివారాత్రములను కల్పించుకొనుచున్నది. సూర్యునిలో మా
త్రము రాత్రి లేదు. అక్కడంతయు బ్రహ్మతేజస్సే! పగలే!
దుఃఖములు, విచారములు, బాధలు—ఇవన్నియు నీ యాం
తరంగిక స్వర్గమును వ్యక్తపరచుటకే యని గుర్తింపుము. భా
స్కరులలోని కెల్ల భాస్కరుని, తేజస్సులలోని కెల్ల తేజస్సును
గుర్తింపవలెను; గ్రహింపవలెను అను భావమును నీలో
కలుగజేయుటే వీటి యుద్దేశ్యము. అట్లు నీవు గుర్తించుటతో
డనే ప్రాపంచిక బాధలు, దుఃఖములు నీయందర పలాయన
మగును. ద్వంద్వము లన్నియు పటాపంచ లగును. నీవు వాటి
కతీతుడ వగుదువు. ఇదిగో వీటియుద్దేశ్య మెట్లగుచున్నది?
మొట్టమొదటి సంతోషములు నీకేమి బోధించుచున్నవి?
మనము మన బ్రహ్మత్వముతో సహచర్యము చేసినపుడే,
దానిలో మగ్నుల మైనపుడే లేక విశ్వముతో సామనస్యము

పొందినపుడే యది కలుగుచుండును. మనము విశ్వసామరస్యమును పొందినపుడే యన్ని సౌఖ్యములును మన వగును. ఈ ధర్మమునకు తిరుగు లేదు. అని యవి బోధించుచున్నవి. దుఃఖ మేమి చెప్పుచున్నది? ప్రాపంచికములపై, మాయావిషయములపై సంగము కలిగినపుడు, రాగము కలిగినపుడు, నేను నిరాకారుడనని చెప్పుచున్నది. ప్రాపంచిక విషయములు సత్యములు కావనియు, వాటికొరకు మన శక్తులను, కాలమును వృథచేయుట తగదనియు దుఃఖము చెప్పుచున్నది. రాముడు ప్రపంచచరిత్రనంతను యీధర్మముచేతనే రుజువు చేయగలడు. సంతోషము లక్ష్మియును మనలో సామరస్యముండవలెననియు, విశ్వమంతటితోను, సర్వప్రకృతితోను ఐక్యతయుండవలెననియు బోధించుచున్నవి. దుఃఖము వ్యతిరేకసాంప్రదాయమును అనగా ప్రాపంచికవిషయములందు సంగ ముండకూడదనియు, వాటిని సత్యములుగా భావించరాదనియు చెప్పుచున్నది; సర్వత్ర యున్న భగవంతుని హత్య చేయరాదనియు, నామ, రూపములకు మురిసి యతనిని విస్మరింపరాదనియు చెప్పుచున్నది. సంతోషదుఃఖములు రెండును వేదాంతమునే బోధించుచున్నవి. సత్యమును గ్రహించవు కనుకనే ప్రపంచము దుఃఖభాజన మగుచున్నది. సత్యమును గ్రహించుచో నీ వానందమయుడవు కాగలవు

భారతదేశములో కుండలను చేతులతో చేయుదురు.

మట్టిని తెన్నగా కాళ్ళతో పాకము వచ్చునట్లు త్రొక్కి చిన్న చిన్న ముద్దలుగా తీసికొని పైన చేతులతో మర్దించుచు గోడల దేనినో యాధారముగా నుంచుకొనుడు. అట్లే నీకు బాహ్యముగా తగులుచుండు మర్దింపులన్నియు నీయభివృద్ధికే, నీవు బ్రహ్మ మగుటకే యని గుర్తించుము. నీకు కలుగుచుండు బాధలన్ని యు నట్టిమర్దనలు; సంతోషము లన్నియు లోపలనుండు యాధారము. ఈ రెంటిచేతను శిల మేర్పడవలెను; ఈ రెండును నీ దేవత్వమును పెంపొందించవలెను ఇట్టిబాధలను కల్పించుచు నిన్ను దేవత్వమునకు జేర్చుటే ప్రకృతిధర్మము నీ వట్లభివృద్ధినొందనిచో విచారముపై విచారము, దుఃఖముపై దుఃఖము వచ్చిపడుచుండును. కుండ కాకారము వచ్చువరకును యివితప్పవు. ఈ 'తెంపుపెట్టులు' తప్పవలెనన్న నీయాత్మను గ్రహించుము అదియే నీపరమావధి రాముని శరీరము నెవరైనను పూజించునపు డతడవమానమును పొందుచుండును. అతని యంతరంగమున యనంతమైన సంతోషము, ఆనందము, శాంతియు నుండగా ధనధాన్యములనుండియు, స్తోత్రపాఠములనుండియు కలుగు సంతోషమువలన నతని కేమియు ప్రయోజనము లేదు. దీనిని నీవు గ్రహించితివేని పేరుప్రతిష్ఠలకొరకై కాశించు భిక్షుకత్వము నశించగలదు.

భారతదేశమున నొకస్త్రీ యుండెను. ఆమెకు తొమ్మండుగురు సంతానము కలరు. ఒక ముష్టివా డామెపెట్టిన బిచ్చ

మున కరుణామితానందము నొంది యామె నాశీర్వదించవలె నని 'ఓ భగవంతుడా! ఈతల్లి నేడుగురుబిడ్డల తల్లినిచేతువు గాక!' అని ప్రార్థించెను. పాపము బిచ్చగాని యుద్దేశ్యము మంచిదేయైనను నామె కిదివరకే తొమ్మండుగు రుండుటచే నది యిద్దరుపిల్లలను పోగొట్టుకొనమనున ట్లయ్యెను. ఆమె దానికిచింతించి మరియొకసారి యాశీర్వదింపుమన బిచ్చగాడు తిరుగనట్లే యాశీర్వదించెను ఆమె కెంతయు రోషము గలిగి వానిపై కోపపడుచుండ ప్రజలు గుంపుగూడిరి అతని యాశీర్వచన మాశీర్వచనము కాక శాప మగుటకు వారెంతయు నాశ్చర్యపడిరి. రామునిలో ననంత, యనిర్వాచ్యమైన యానంద మున్నది. దాని నందరు కూడ యనుభవించె దరుగాక! అదియే మన కీప్రపంచవిషయముల నుండి స్వేచ్ఛ నొసగగలదు ఈ శరీరము, ఈ వ్యక్తిత్వ మాదిరి పొంత వెలయు గులాబివలె నజ్ఞాతవాసమును చేయునుగాక! ఈ శరీర ముఱికొయ్యపై నుండవచ్చును; కారాగారమున మ్రగ్గవచ్చును; సముద్రతరంగములచే గ్రసింపబడవచ్చును; అగ్నిహోత్రమున త్రోయబడవచ్చును. దీని కన్ని జరిగినను నా యానంద మనంతము. అది కొరతపడదు. ఆయానందము ననుభవించుము! ఆయాంతరంగిక పరమానందముచే ప్రాపంచిక దంభములను, శశవిషాణములను, మౌర్ఖ్యములను తరింతువుగాక!

ప్రభువుల కెల్ల ప్రభువవుదువు! భగవంతులలో భగవంతుడవుదువు! తత్త్వమసి. తత్త్వమసి.

మానవుడు తనవిధికి తానే యాజమాని; తానే ప్రభువు

స్త్రీపురుషరూపములోనున్న సమస్తచరాచర విశ్వప్రభూతంసములారా !

మానవుడు తనవిధికి తానే యజమానియగుచున్నాడు; తన యునికికిని తన యవస్థకును తన సర్వస్వమునకును తానే కారకుడు; వాటి నన్నిటిని తానే కోరి తెచ్చిపెట్టుకొనును అను విషయమునుగూర్చి మనము చర్చింప నున్నారము. మన మిందివరలో మానవుని యథార్థతత్త్వమునుగూర్చి చర్చించియుంటిమి. యథార్థమానవుడు, మాయా విరహిత మానవుడు, బ్రహ్మమే ! భగవంతుడే ! అతడు బ్రహ్మము తప్ప మరేమియు కాజాలడు! యథార్థమానవుడు తన శరీరమునకు మాత్రమే కాక సర్వప్రపంచమునకును, ఈవిశ్వమంతకును, కూడ ప్రభువు. మనము 'మానవుడు' అనుదానిని వేదాంతులు చెప్పు సూక్ష్మశరీరము అనుయర్థముననే తీసికొందము; అనగా సంకల్పవికల్పములు, ఇచ్ఛాద్వేషములు, కామక్రోధములు మొదలగు మనశ్శక్తి గల మానవుడు. ఈ సంకుచిత భావములో తీసికొనినను మానవుడు తనవిధికి తానే ప్రభువగుచున్నాడు ; కారకుడగుచున్నాడు.

మానవుడు జననమొందినతరువాత తన యునికిని తానుచాలవరకు మార్చుకొనగలడు. మార్చుకొనుచున్నాడు అను సంగతి మన కందరకును విశదమే! మానవుని కొన్ని పరిస్థితులలో నుంచుము. ఎట్టి పరిస్థితులలోనున్నను అతడు వాటి కతీతుడు కాగలడు; వాటిని శాసించుశక్తి వానియందు కలదు. అతిదరిద్రమునుండి యతడు తనదేశ మందరిలోను కూడ మహా ఐశ్వర్యసంపన్నుడు కాగలడు. గర్భదరిద్రులును, నిరుపేదలును కూడ నఖండయశస్సును, ఘనప్రతాపమును గాంచినట్లు ప్రపంచచరిత్ర చాటుచునే యున్నది. అట్టి యుత్కృష్టవ్యక్తు లెందరో కలరు. నెపోలియను, షేక్స్పియరు, విట్టింగిటను, కాళిదాసు, పోతన, శివాజీ మొదలగు యోధులును కవీశ్వరులును యిట్టివారు కారా? మన మీ ప్రపంచములోనికి వచ్చిన తరువాత నాజీవితములోనే మన పరిస్థితులను మార్చుకొనగలమని యీయుదాహరణలు చాటుట లేదా? కాని నీజన్మమును, నీతల్లిదండ్రులనుకూడ నీవే నిశ్చయించుకొనుచున్నావని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. శిశువే ముందు కాబోవు మానవుని చూపుచుండును కదా! అంతే కాక శిశువే తండ్రికికూడ తండ్రి యగుచున్నాడు. తనతండ్రిని తానే నిర్ణయించుకొనుచున్నాడు నీవు జాత్యంధుడ వైనచో దానిని నీవే తెచ్చిపెట్టుకొంటివి. నీవు గర్భదరిద్రకుటుంబమున జన్మించినచో దానికిని నీవే కారకుడవు. నీవు దౌర్భాగ్యపరి

స్థితులలో జన్మించినను దానికిని నీవే కారకుడవు. నీపుట్టుకకు కూడ నీవే కారణము.

మానవుడు తన తల్లిదండ్రులను తానే యెట్లునిర్ణయించుకొనుచున్నాడు? ఆత్మ యొకశరీరమునుండి మరియొకశరీరమున కెట్లు ప్రయాణము చేయుచుండును? అను సమస్యను కొంతవరకు మన మిప్పుడు చర్చింపవలెను.

మానవుడు చనిపోవునపుడు సంపూర్ణముగా నాశనమగుచున్నాడనియు, అదియే ఆజీవి కాఖరుదశయనియు కొందరు భావించుచున్నారు. అతనిలో సహజముగానున్న యమరత్వభావముచే నేమి, మన స్నేహితులును బంధువులును చనిపోకుండ నుండవలెననెడు కోరికచే నేమి యీహాప్రపంచము నొకదానిని కొందరు మతాభిలాషులు సృష్టించి వారినందులో స్థాపించుచున్నా రని కొందరు భావించుచున్నారు. రెండవభావనలో కొంతసత్యమున్నది కాని యది పూర్తియైన సత్యము కానేరదు. చనిపోయిన తరువాత మనము స్వర్గమునకో నరకమునకో పోదు మనుసంగతి సంపూర్ణసత్యము కాదు. ఇక్కడ నొకమానవుడు చనిపోయి పాతిపెట్టబడె ననుకొనుము. "మట్టి మట్టిలో చేరినది" అని యీసమాధిపై నుండును. ఇందు సత్య మెంతవరకు గలదు? శరీరము మట్టియగుట సత్యమే కాని యది నశించుటలేదు. అది రూపాంతరమును మాత్రమే పొందుచున్నది. ఆశరీరములో నున్న పంచ

భూతసంచయమంతయు మఱియొక రూపములో నున్నది. దానికవస్థాభేదము మాత్రమే కలిగినది. నీస్నేహితుని యొక్క శరీరమే కొద్దిరోజులలో నాసమాధిపై సుగంధపరిమళముతో నొప్పు గులాబిపుష్పముగనో ఫలపుష్పభరితమైన మహావృక్షముగనో ప్రకాశించుచున్నది. అది నశించుటలేదు.

శరీరమే నశించినచో నిక నశించునదేది? ఆత్మ, బ్రహ్మము, లేక నిజతత్త్వము నశించునా? అది నశించనేరదు. దానికి చావు లేదు. అది యమృతము. అనశ్వరము. ఇక నశించునదేది? భావములు, కామక్రోధములు, సంకల్పవికల్పములు, ఇచ్ఛాద్వేషములు గల సూక్ష్మశరీరమా నశించునది? మానవులు పాతిపెట్టబడెదరు కాని యభిమాత్రము పాతిపెట్టబడలేవు వీటి నెవరును పాతిపెట్టజాలరు. అయినచో నివి యేమైనవి? ఇవి యెచ్చట నున్నవి? ఈసూక్ష్మశరీరము, ఈ యాంతరంగికభావనాసముదాయము, కామాదులు సంకల్పవికల్పసముదాయసంచితఫలమంతయు, నేమగుచున్నది? ఈభావనాశక్తి యంతయు నేమగుచున్నది? ఇది దేనినాశ్రయించుచున్నది? ఈప్రపంచములో నేదియును నశింపు కాజాలదు. శూన్యము కానేరదు. అని యాధునిక శాస్త్రములు కూడ ఋజువుచేయుచున్నవి. శక్తిరూపాంతరము చెందుచు ప్రవహించుచుండునే కాని దానికి నాశము లేదు. పదార్థముకూడ నశింపు కాజాలదు. ఈధర్మ మీ సమస్తవిశ్వమునకును చెందును.

శరీరము నశించక రూపాంతరము బొందుచుండ, ఆత్మ యెంతమాత్రమును చలించక స్థిరముగా, శాశ్వతముగా, కల్పాంతము నష్టైయుండ యీకామక్రోధాదులు, మనశ్శక్తి, యీయాంతరంగిక జీవితముమాత్రము నాశమునొందునా? అదెక్కడను నశించజాలదు శక్తికి నాశము లేదని యన్ని శాస్త్రములును రుజువు చేయుచున్నవి అది స్థలాంతరము నొందవచ్చును రూపాంతరము నొందవచ్చును. అవస్థాభేదము నొందవచ్చును. కాని యదిమాత్రము జీవించియే యుండును. దానికి చావు లేదు. మన మొక క్రొవ్వొత్తిని వెలిగించునపు డొక యరగంటలో వత్తియు, క్రొవ్వును సమస్తమును మాయమగుచున్నది. ఏమియు కాన్పించుట లేదు. కాని శాస్త్ర మేమి రుజువు చేయుచున్నది? రసాయనశాస్త్ర మేమిసాక్ష్య మిచ్చుచున్నది? ఇందేమియు నాశము నొందుట లేదు ఒక వంకరగాజుగొట్టముచే క్రొవ్వొత్తి కాలుచుండగా పోవువాయువును మొదలైనవాటిని పట్టుకొంటిమేని పదార్థ మంతయు నశించుట లేదని నీకు తెలియగలదు. వేసవికాలములో తటుకులలోను, చిన్నచిన్న గిన్నెలలోను యున్ననీరు యింకిపోవుచుండుటను నీవు చూచుట లేదా? తెలియనివా డానీరు నష్టమై పోయిన దనియు, నశించిన దనియు తలచును ఆనీరు ఆవిరి యగుచున్నది. గాలిలో కలసియున్నది. దీనిని నీవు పరీక్షచేసి కనుగొనవచ్చును.

ఇట్లే నీవు చనిపోవునపుడును నీలోనున్న మనశ్శక్తి, నీయాంతరంగిక జీవితము, భావసంచయము సంకల్పవికల్పములు మొదలైన శక్తియంతయు నశించునట్లు పైకికాన్పించును కాని వేదాంతము తన యాత్మరసాయనశాస్త్రప్రమాణముచే నిందేదియు నశించుట లేదనియు నిదికూడ యనశ్వరమే యనియు ఋజువుచేయుచున్నది. ఇది నశించనిచో నే మగుచున్నది? ఎందుపోవుచున్నది? నీ కాప్రపంచములో నేమి కాన్పించుచున్నది? చచ్చుట పుట్టుట. కొంతమంది చనిపోవుచున్నారు. మరికొంద రుద్భవించుచున్నారు. ఈచనిపోవువారి చిత్తశక్తి యంతయు, భావనాశక్తి యంతయు శూన్యమై పోవుచున్నదనియు; నశించుచున్నదనియు యనుకొందమన్న నది శాస్త్రవిరుద్ధ మగుచున్నది పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రము మొదలగు ప్రకృతిశాస్త్రముల కిది విరుద్ధము; వ్యతిరేకము ఈశక్తి పోవుచున్నదని మన మొక్కొకొను డెడల ఒకవస్తువు శూన్యములోనికి పోవుచున్న దనవలెను. ఇది యసంభవము, ఒకవస్తువు శూన్యములోని కెన్నడును పోజాలదు. నాసతో విద్యతేభావః; నాభావో విద్యతేసతః॥ ఉన్నదానికి లేకుండుట యెన్నడును సంభవించజాలదు. లేనిదానికి స్థితి యెన్నడును కలుగదు. కనుక మనము చనిపోవునపుడు కూడ మన చిత్తశక్తి యుండుననియే విశ్వసించవలెను. మరియొక టసంభవము కనుక మనము దీనిని యొ-

ష్టకాని తీరవలెను. అట్లయినచో నీశక్తి యేమగుచున్నది ?

పుట్టుకను గురించి మనము కొంచెము యోజింపవలసియున్నది. ఈప్రపంచములో ప్రజలు వివిధశక్తులతో, వివిధభావములతో, వివిధవాసనలతో, వివిధబుద్ధులతో పుట్టుచున్నారు. ఒకనికి గుండతల; ఒకనికి కోలతల; ఒకని కన్నుముక్కుతీరు వేరు, మరియొకని కన్నుముక్కుతీరు వేరు. చివరకు మానవులందరును నొకరినుండియొకరు భేదించుచునే యున్నారు. ఒకడు సకలసంగ్రాహి; ఒకడు మొద్దబ్బాయి. ఒకడు మహోన్నతశక్తి సంపన్నతతో పుట్టుచున్నాడు; మరియొకడు మందుడు. దీనికి కారణమేమి? ఒక తల్లిదండ్రులకే పుట్టినవారిలోకూడ నెంతమాత్రమును పోలికలేకుండుటయే కాక వ్యతిరేకాశయములను విరుద్ధసంస్కారమును గలవారిని మనము చూచుటలేదా? విభీషణరావణాసురులొకేతల్లికి పుట్టుటలేదా? ఒకేకళాశాలలో చదువుచు, నొకేవిద్యార్థిగృహములో జీవించుచు, నొకే యుపాధ్యాయునొద్ద విద్యగరచుచున్న విద్యార్థులు వివిధభావములను, వివిధరుచులను, వివిధశక్తులను ప్రదర్శించుటలేదా? ఒకనికి చరిత్రయం దభిరుచి; ఒకనికి రసాయనశాస్త్రమందు ప్రీతి మరియొకనికి గణితశాస్త్రమం దభినివేశము. ఒకడు చిత్రకారుడు; ఒకడు కవి; ఒకడు మొద్దు. వీరి శక్తులలోను, యభిరుచులలోను, సంస్కారములలోను భేదములు కాన్పించుటలేదా! చాల భేదములు

కాన్పించుచున్నవి దీని నెవరును కాదనజాలరు కొందరు పసితనమందే యద్భుతబుద్ధిబలులు; సింహబలులు శంకరుడు వాయుపుత్రుడు మొదలైనవా రెందరు లేరు! కొందరు పసితనమందే మందులు, బద్ధులు, కుంభకర్ణులు ఈ భిన్నరుచులను, ఈ భిన్నశక్తులను, భిన్నవాసనలను, భిన్నయభినివేశములను ప్రజలు కలిగియుండుటకు కారణమేమి? పుట్టుకయందే యీభేదము లెట్లు కలుగుచున్నవి వేదాంతము ప్రశ్నించుచున్నది దీని కేదైన కారణముండనక్కర లేదా? ఇదియీశ్వరేచ్ఛ, భగవన్నిర్ణయము, భగవత్కటాక్షము లేక అతడు వారినట్లు సృష్టించెను అని చెప్పుటలో నర్థ మేమియును లేదు. అది పైప్రశ్నలను తప్పించుకొను ప్రయత్నమే కాని దానికి సమాధానము కాదు. అది నీయజ్ఞానమునే సూచించును; అది యీశ్వరేచ్ఛ; అతడే వారి కా భిన్నశక్తులను, రుచులను కలిగించినాడని చెప్పుటకూడ శాస్త్రవిరుద్ధము. ఇచ్చట నొకవస్తువు శూన్యమునుండి వచ్చుచున్నదని నీవు మరల చెప్పుచున్నావు. ఇది యసంభవమని మనమిదివరకే చూచియున్నారము. కనుక నీ వివిధాభిప్రాయములను, వివిధశక్తులను, వివిధాభిరుచులను పిల్లలు తమతో మరియొక ప్రపంచమునుండి తీసికొని వచ్చుచున్నట్లు మన మొప్పుకొనవలెను. కాని వారు వీటన్నిటిని శూన్యమునుంచి తీసికొనివచ్చుట లేదు. ఇవన్నియు నేదోయొక వస్తువునుండియే రావలెను.

ఇవి తత్పూర్వమేయున్నవి. అనగా వారు వీటిని తమ పూర్వపురాకమునుండియే తీసికొని వచ్చుచున్నారు. చూచితిరా! చనిపోవుటకు పూర్వము కొన్ని కామములు, సంకల్పములు, యిచ్ఛాద్వేషములు మొదలగు కొంత చిత్తశక్తి యున్నట్లు కాన్పించుచున్నది పుట్టుకతో కొన్ని వచ్చుచున్నట్లు కాన్పించుచున్నవి. దీని భావ మేమి? వేదాంత మీ రెంటిని సమన్వయము చేయుచున్నది. మానవుడు చనిపోవునపుడు వానిలో కొన్ని భుక్తినొందని సంకల్పములుండును. అవి నశింపజాలవు. ఇక్కడ యొక మానవుడొకవిధమైన సంకల్పములతో పుట్టెననుకొనుము అవి శూన్యమునుంచి వచ్చుటలేదు. ఇంతకు పూర్వమే పాతిపెట్టబడిన మానవునిలోనున్న భావములే, కామములే యీనూతనముగా పుట్టినవానిలో తిరిగి పుట్టుచున్నట్లు మన మేల యంగీకరింపగూడదు? అట్లైనచో వస్తువు శూన్యములోనికి పోవుచున్నది. శూన్యమునుండి వస్తువు పుట్టుచున్నది యను అసందర్భసమస్య నివృత్తి కాగలదు. ఇదియే కర్మసిద్ధాంతము. దీనివలన పుట్టుక, చావు అనున వింత ప్రకృతిసిద్ధములో తేటపడగలదు.

ఇంకొకవిధముగా చూచినను యీ రీకర్మసిద్ధాంతము నంగీకరించవలెను. మరియొక తర్కముకూడ దీనికే ప్రోద్బలము నిచ్చుచున్నది. ఒకవిషయమును సులభముగా సహజమైన, సామాన్యమైన, సూత్రములచే సాధించగలుగునపుడు

దాసని యసహజమై, సందేహాస్పదమై, తెచ్చిపెట్టుకొనిన సూత్రములచే సాధింపజూచుట న్యాయవిరుద్ధము.

ఈశిశువులలో కలుగుచున్న విరోధభావములను విధిశక్తులను మేము కర్మసిద్ధాంతముచే సాధించము. అవిపారంపర్య అనగా తలితండ్రుల నుంచి వచ్చుచున్నవని మీరు చెప్పవచ్చును; శాస్త్రవేత్త లిట్లు వాదించవచ్చును. కాని కర్మసిద్ధాంతమునకును పారంపర్యమునకును భిన్నమేమియును లేదు; విరుద్ధము లేదు. పైగా కర్మసిద్ధాంత మీ పారంపర్యసిద్ధాంతమును స్థిరపరచుటే కాకుండ చనిపోవునపుడు మనకు పైకి కాన్పించుచున్నట్టి మనశ్శక్తి నాశమునుకూడ నిది సాధించుచున్నది. పారంపర్యము దీనిని సాధించజాలదు. కనుక కర్మసిద్ధాంతమీపారంపర్యము కన్న కూడ విశ్వసనీయము. గమనార్హము. కర్మసిద్ధాంతము పారంపర్యము నెట్లు బోధించుచున్నది? మానవుడు చనిపోవునపుడు చిత్తశక్తి నశించుచున్నట్లు పైకి కాన్పించుచున్నది. క్రొవ్వొత్తి కాలిపోవునపుడు క్రొవ్వును, వత్తియు నశించిపోయినట్లు పైకి కాన్పించినను యన్యోన్యాకర్షణ శక్తివలన వాటిలో నున్న యుదజనియు, కర్బనమును ప్రాణవాయువుచే నాకర్షింపబడి నూతనపదార్థములు తయారగుచున్నవి. అట్లే యీకోరికలు, యీ సూక్ష్మశరీరము, మరణానంతర మిట్టి యాకర్షణశక్తిచేతనే మరియొకదానితో కలియుచున్నవి.

క్రొవ్వొత్తిలోని పదార్థములు వాటి కనుకూలమైన ప్రాణవాయువుతో మాత్రమే కలసినట్లు యీకోరికలును వాటి యభివృద్ధి కనుకూలించు పరిస్థితులుగల క్షేత్రమునకే యాకర్షింపబడుచున్నవి. ఇట్లు భుక్తి కానట్టి కోరికలన్నియును భుక్తి కొరకు తమ కనుకూలించు క్షేత్రమును వెతకికొనినవి.

ఈవిధముగా ప్రతిమానవుడు తన తల్లిదండ్రులను తానే నిశ్చయించుకొనుచున్నాడు. మానవుడు జీవించియున్నపుడు వాని కనేకకోరిక లుండును అవి చాలవరకు వాని జీవితములోనే భుక్తిని గాంచవచ్చును. కొన్నిమాత్రము నిల్చియుండిపోవును వాటికి భుక్తి లేకపోవుటచే నవి నశించజాలవు. అదేమగును? తోటలో మొగ్గ కాన్పించినపుడది మరునాడు వికసించుచున్నది పుష్పించుచున్నది దానికోరిక సఫలమగుచున్నది. చీమలు మొదలగు క్షుద్రజంతువుల కోరికలుకూడ నెరవేరుచున్నవే! మానవుని కోరికలుమాత్రమే యేల ఫలించజాలవు? ప్రకృతి, దైవము, మానవునియేల పరిహసించును? మన జీవితములో మన కోరికలు చాలవరకు ఫలించుటలేదా? మనకోరికలే కదా మనకార్యము లగుచున్నవి! అవియే కార్యము వెనుకనున్న మూలశక్తులు. కనుక భుక్తి నొందని కోరిక లేమి కావలెను? భుక్తినొందని నీకోరికలన్నియు,నీమనశ్శక్తి యంతయు ఫలించి తీరవలెను. అవి యీజన్మలో కానిచో మరియొక జన్మలో నైనను ఫలించక తప్పవు. భుక్తియే వాటికి ముక్తి.

ఇక్కడ మఱియొక ప్రశ్న యుదయించుచున్నది. మనకు పూర్వజన్మ యుండి మనము చనిపోయినతరువాత ముందు జన్మములుకూడ నున్నచో మన కీవెనుక జన్మల జ్ఞాపక మేమియును లేకపోవుటకు కారణ మేమి? జ్ఞాపక మనగా నేమియని మనము ప్రశ్నించుకొనవలెను. ఇప్పుడు రాముడు మీతో స్వదేశభాషలో మాట్లాడుచున్నాడు. భారతదేశములో రాము డెప్పుడును యింగ్లీషుభాషలో మాట్లాడి యెరుగడు. మీతో మాట్లాడునప్పు డతని మాతృభాషలోని యొక్కమాటయైనను జారదు. అంతమాత్రముచే నతని మాతృభాష నశించినదా? లేదు లేదు. అది యతనిలోనే యున్నది. అతడు పెర్షియను అరబ్బీ మొదలగు భాషలలో మాట్లాడవలెనని సంకల్పించుచో నవన్నియు నొక్క త్రుటికాలములో పైకి రాగలవు. కనుక జ్ఞాపకశక్తి యనగా నేమి? మనలో చిత్తసరము లేక సరస్సు కలదు. రామునిలో నున్న యీసరస్సులో నిప్పుడు అరబ్బీ, పెర్షియను మొదలగు భాషలన్నియు అడుగుభాగమున చేరియున్నవి కావలె నన్నచో నీసరస్సు నొక్కసారి కదలించి వాటిని సరస్సు పైభాగమునకు తెప్పించ వచ్చును. జ్ఞాపకమును తెచ్చుకొనుట యన నిదియే. నీ వెన్నియో విషయముల నెఱుంగుదువు. కాని యవన్నియును నీజ్ఞప్తియం దిప్పుడున్నవా? లేవు. కాని నీచిత్తసరస్సునొక్కసారి కదలించుచో నీ వా విషయముల నీనిమిషములోనే

జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనగలవు. సరస్సు పైభాగమునకు వచ్చుట తోడనే విషయములు మెదడుకు తట్టును.

నీపూర్వజన్మము లన్నియును, నీ వెనుకటి జీవితములన్నియును నీ జ్ఞానసరస్సుయొక్క యడుగుభాగమున స్థిరపడి యున్నవి. కానవలెనన్న నీవు నీపూర్వజన్మవృత్తాంతములను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనవచ్చును. అది యెంతమాత్రమును కష్టము కాదు. కాని అట్టిప్రయత్న మెంతమాత్రమును ప్రయోజనకారి కాదు. ఏలనన పరిణామసూత్రము ననుసరించి మన మందరమును పురోగమనమునే చేయవలెను. ముందుకే పోవలెను. గతము గతమే! దానిని త్రవ్వుట యనర్థము. నీ వీప్రపంచములో చూచున వన్నియును, నీవు ప్రేమించు వస్తుసముదాయ మంతయు, నిన్నాకర్షించు విశ్వమంతయు నీ వగుటచేతనే యట్లు చేయుచున్నావని కూడ కర్మసిద్ధాంతము చెప్పుచున్నది. ఒకప్పుడు నీవు పర్వతరూపమును దాల్చి వాటిలో శయనించితివి; నీవు నదీతోయములతో ప్రవహించితివి; పాదపములతో పెరిగితివి; పశువులతో పరువెత్తితివి. వీటినే నీ విప్పుడు గుర్తించుచున్నావు. చూచుచున్నావు, ఈ సత్యమును మనము మరియొక వాదముచే గూడ సాధించవచ్చును. జ్ఞాపకముంచుకొనుట, గుర్తెరుంగుట యనగా నర్థమేమి? జ్ఞాపకమునకు తెచ్చుకొను వస్తువును నీవు తత్పూర్వమే యెరిగియుండవలెను గదా? ఇదివరకు నీకు తెలిసిన

వస్తువునే సవికల్పముగ జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనగలవు. మీకొక యుదాహరణమును చూపించెదను. రాము డుపన్యసించు యుపన్యాసములకు వారముకొలదినుండి యిద్దరు పురుషు లెప్పుడును కలిసియే వచ్చుచుండిరనుకొనుడు. నీవు వారిద్దరను జంటగానే చూచుచున్నావు. గాని యొకమిదవరోజున యొకడేవచ్చును. రెండవవాడు రాకపోవును. నీ స్నేహితులందరును యితడేమయ్యెనని యడుగుదురు. నీ స్నేహితు డెక్కడనున్నాడు? రాలేదేమి? అని ప్రతివాడును ప్రశ్నించును. వారిట్లెందుకు ప్రశ్నించుచున్నారు? వారిద్దరును యెల్లప్పుడును కలిసియుండుటచేతనే, అట్టిజ్ఞప్తి చేతనే, యీప్రశ్న వేయబడుచున్నది. మనకెప్పుడును వారిద్దరును కలసి కాన్పించుచుండుటచే వారిద్దరును మన మనస్సులో నొకరివలెనే ఐక్యము నొందిరి. తరువాత మనకు వారిలో నొకడే కాన్పించినపుడు వెంటనే రెండవవాని సంగతి జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నది మన మెదడులో సహజముగా జ్ఞప్తి జనించుచున్నది. తత్పూర్వ మొకటియైననే కాని, కలసియున్ననే కాని, జ్ఞప్తి కలుగజాలదు పూర్వము తెలిసియున్నకాని జ్ఞప్తి లేదు.

మానవులందరును మర్త్యులు అనగా మరణించువారు. రాముడు మానవుడు. కనుక రాముడును మరణించవలెను. మనుష్యులందరును మర్త్యులు, రాముడు మానవుడు అని చెప్పుటతోడనే వెంటనే, మన మీఫలితమును సూచించకుండ

గనే, జ్ఞప్తి వచ్చినట్లే రాముడుకూడ మర్త్యుడే యనుఫలిత
ము వానంతటదే తేటపడుచున్నది. మన మీ ఫలితమున
కెట్లు రాగలిగితిమి? మానవులందరును మర్త్యులు; రాము
డు మానవుడు రాముడు మర్త్యుడు అను మూడు యుపపాద
నలు కలవు మానవులందరును మర్త్యులు; రాముడు మాన
వుడు; అను రెండు యుపపాదనలను చేయుటతోడనే మొదు
దును కలసి కాన్పించుచున్న యిద్దరుస్నేహితులలో నొకస్నే
హితుడు రావడ్వడు వానిసంగతి యెట్లు జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్న
దో, యట్టే మూడు యుపపాదనలలోను రెండు కాన్పించుట
తోడనే మూడవది జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. ఈజ్ఞాపకము త
త్పూర్వము దాని నెరిగి యుండుటవలననే కలుగుచున్నట్లు
మన మిదివరలో చూచియుంటిమి.

నీ వొకలెక్కను చేయుచున్నా వనుకొనుము వెంటనే
నీకొకఫలితము వచ్చుచున్నది ఇది నీకుజ్ఞప్తివలననే వచ్చుచు
న్నది. ఈజ్ఞప్తియే ప్రతివానిమెదడునందును సహజముగా
నుండుటచే జ్ఞప్తిచే నీమెదడుకు తట్టునట్టి విషయముల నన్ని
టిని నీవు తత్పూర్వమే తెలిసికొని యుంటివని తేలుచున్నది.
ఇట్లు నీకు జ్ఞప్తికివచ్చు విషయములను తత్పూర్వమే నీవు తె
లిసికొని యుండవలెను గదా నీవు వాటి నెప్పుడనుభవించితివి!
నీ వెప్పుడీజ్ఞానమును సంపాదించుకొంటివి? నీ కీజ్ఞానము నీపూ
ర్వజన్మములలో కలిగిన దని వేదాంతము చెప్పుచున్నది.

అయ్యా! మనవిధికి మనమే కారకుల మైనచో మనమే యజమానులమైనచో, మేమెవరమును బీదవారము కావలెనని యెన్నడును కలలోనైనను కోరుకొనియుండమే! మే మిట్లు గర్భదరిద్రులమై పుట్టితిమి ? అని యడుగవచ్చును. మీరు సత్యమునంతను పూర్తిగా యోజించవలసియున్నది. అర్ధసత్యములపై నాధారపడక విషయముల నన్నిటిని చక్కగా గ్రహింతురు గాక! సత్యము నన్నివైపులనుండియు మీరు కూలంకషముగా పరికించవలెను. నిజముగా ప్రతివాడును జర్మనుచక్రవర్తి కావలెనని సహజముగా యాశించునా ? ప్రతివాడును కోటీశ్వరుడు కావలెనని కోరుచుండునా? అట్లు జరుగుటలేదు నెలకు రు 30 లు సంపాదించుకొనువాడు సహజముగా యే 40 లేక 50 రూపాయల కొరకో యాశించును. అత డెప్పుడును జార్జిచక్రవర్తి పదవి నాక్రమించవలెనని కోరుట లేదు. మీ యనుభవము మీకేమి చెప్పుచున్నదో యొకసారి చూచుకొనుడు !

మీరు మరియొకవిషయమునుకూడ యోజించవలెను. సాధారణముగా ప్రజలకోరికలన్నియు నసంబద్ధముగా నుండును. ఆకోరికల కొక తల తోక యుండక అవకతవకలుగా నుండును. వారు తమకోరికలను తమ పరిస్థితులతో సమన్వయింపజాలరు. వారు తమకోరికలకు బానిస లగుచున్నారే కాని యజమాను లగుటలేదు. కనుక వారు తమకోరికలచే

మీ జీవితము.

తన్నేమియు కర్మబాధలకున్ను దుఃఖములకును, విచారములకును లోనగుచున్నారు.

పశువులవలె కేవల విషయలాలసు లైనవారు మనలో కొందరున్నారనుకొనుడు. అట్టివారికి జ్ఞానసముపార్జన మవసరము లేదు మఱియు, 'నీతి' ఆధ్యాత్మికములు, కీర్తి, ప్రేమ ప్రతిష్ఠలు మొదలైనవాటిచింతకు వారెంతమాత్రమును పోరు. ఈ విషయములు వారికి సుతరాము పనికిరాని వగును. తనలో నున్న పశుస్వభావభుక్తినే యీ వృకోదరులు కోరుచుందురు. ఇంద్రియలంపటత్వమే వీరి పరమావధి. ఇట్టివారు చనిపోవుదురు. వారి కోరిక లట్లే యుండును. అప్పుడు వీరి కెట్టి తల్లిదండ్రులు సంప్రాప్తమగుదురు? వారి కోరిక తీరవలెనన్న వారు పండితకుటుంబములో పుట్టనక్కర లేదు. వారి మనోభీష్టము లేవియును తదభివృద్ధికొరకు శ్రీమంతులకుటుంబము నాశించుట లేదు; నాగరికతగల వంశమక్కర లేదు. దీనికి వేదాంత మేమిసమాధానము నిచ్చుచున్నది. ఇట్టివారికి సూకరదేహమో, శునకదేహమో చాల యనుకూలముగా నుండును. రాత్రింబవలులు తినుచున్నను విసుగు, విరామము చెందని యట్టి శరీరములు కాక మరేవి వారి కోరికల కనుకూలముగా నుండును? ఈవిధముగా మానవులు సూకరములైనను, శ్వానములైనను తమ విధికితామే యజమాను లగుచున్నారు.

ఈ ప్రపంచవాసు లందరును తమ కోరికలచే తమ కిట్టి ఫలితములు సంభవించునో, తమ కేస్థితికి పోదురో యా వంతైనను యాలోచింపక యట్టివి తటస్థించినపుడేమ్పుట, తమ విధిని దూరుట, రొమ్ములు బాదుకొనుట, దంతములు కొరుకుకొనుట, పెదవులు విరచుకొనుట, తమ నక్షత్రములు మంచివికావని దూరుట మొదలగు యశక్తిదుర్జనత్వమును చూపుదురే కాని యిదంతయు తమ కామముల ఫలితమే యని గ్రహింపకున్నారు !

భారతదేశమున నొక కవి యుండెను. అతడు మహా బుద్ధిశాలి ; నిపుణవచనముల చేతను, హాస్యరస వృష్టిచేతను నత డెట్టివారి నైన యానందాబ్ధి నోలలాడింపగలడు అతడొక రాజువద్ద యాస్థానకవిగా నుండెను ఒకనాడత డారాజు కనే కాద్భుతహాస్య రసభరితములగు కథలను చెప్పుచుండ రాత్రి చాల పొద్దుపోయెను. రాజుయింటికిపోయినతరువాత కూడ నా కథలలోని చమత్కృతిచే నిద్రనుకూడ మరచిపోయెను. అతని రాణి యిదంతయుచూచి మీరు నేడేల యింత పొద్దు చేసిరి ? ఇంకను నిద్రరాకున్నదేమి ? అని ప్రశ్నించెను. ఆ రాజు రాణి కా కవివృత్తాంతమును చెప్పి యతని చమత్కృతిని, చిత్రవిచిత్రకథలను వర్ణించుచు మరింత పొద్దుబుచ్చెను. ఆ రాణి యా కవిచమత్కృతిని, చిత్రకథలను తానుకూడ విని యానందింపవలెనని యతనిని తన రాణివాసమునకుగూడ

గొనిరమ్మని రాజును వేడుకొనెను. మరునాడు కవి రాణివా సమునకు తీసికొని రాబడెను. అతడు రాణివాసమున తన కవిత్వమును, చిత్రకథలను నతిశ్రావ్యముగ తన మనోహర కంఠము నెత్తి గానము చేసెను. అప్పు డాకవి తనకు నేత్రరోగము కలదనియు, నంధుడననియు చెప్పుకొనెను. కాని అతడు నిజముగా నంధుడు కాడు. తా నంధుడ నని చెప్పుచో రాణివాసమున తన యిచ్చవచ్చిన ట్లుండవచ్చుననియు, అంతఃపుర స్త్రీలందరును అంధుడగుటచే నట్టివానివల్ల తమ కేమియు హానముండదని విశ్వసింతురనియు, వా రతనివద్దకు ఘోషా లేకుండగనే వచ్చుచు పోవుచుందురనియు, వారి యంతఃపుర విస్రబ్ధసంభాషణలనన్నిటిని తాను వినవచ్చుననియు, నతడట్టి రోగము నభినయించెను. అతడు గ్రుడ్డివాడని యెంచి రాజతనిని రాణివాసమునకు బోవుట కనుమతించెను. కాని సత్యము బయటపడకుండు నెట్లు? పాతాళమున కణగద్రొక్కబడిన సత్యము ద్విగుణీకృత వేగమున తలయెత్తకుండునా? అనంత కాలవాహిని సత్యముయొక్క నాటకరంగము కాదా?

ఒకనాడు కవి యొక యంతఃపురపరిచారిక నేదియో వస్తువు తెచ్చిపెట్టుట కాజ్ఞాపించెను. కాని యాపరిచారిక తనకు తీరిక లేదనియు తా నింకొక పనికి నియోగింపబడె ననియు చెప్పెను. అప్పు డతడు మఱియొక పరిచారిక నాపని చేయుమనెను. అప్పు డామె 'యిక్కడ కుర్చీ లేదు' అని బదు

లు చెప్పెను. నా కొక చెంబులో నీరు కావలెనని యతఁడు తిరుగ యడిగెను. ఇక్కడ చెంబు లేదు, మరియొక చోటకు బోయి తెచ్చెదనని యామె చెప్పెను. 'అదిగో! అది చెంబు కాదా! కిడనెద వేల' యని అతఁడు ఆతురతతో తనను తాను మరచిపోయి యామెపై కసరుకొనెను. చూచితిరా! సత్య మిట్లె యబద్ధపుకోరులను గాఁడిదలను చేయును! ఆమాట వినుటతోడనే యాపరిచారిక నీరు తెచ్చుటకు బదులు వాని గుట్టెను, వాని ద్రోహచింతను రాణి కెరిగించెను. "అతఁడు గ్రుడ్డివాఁడు కాఁడు. అతఁడు కుటిలాత్ముఁడు అతనిని యంతఃపురమునుండి సాగనంపవలెను." అని యామె నిజవృత్తాంతమును చెప్పఁగా వెంటనే యతని నచ్చటనుండి పంపివేసిరి.

చిత్రము! ఇట్లు జరిగిన మరిమూఁడుదినముల కతని కన్నులు పోయెను. అతఁ డంధుఁడైపోయెను దీనికి కారణమేమి? అతఁ డేల యంధుఁడయ్యెను? అతని యిచ్ఛచేతనే యతఁ డంధుఁడయ్యెనని కర్మసిద్ధాంతము చెప్పుచున్నది.

తన విధి కతఁడే యజమానియయ్యెను. మరెవరును యితనిని శపించియుండలేదు. అంధత్వము నిట్లు తెచ్చిపెట్టుకొనిన తరువాత నతఁడు రోదనముచేయును; రొమ్ములు బాదుకొనును; నేలబడి యేడ్వసాగును. ఏమిలాభము!

ఒక వృద్ధుఁడు తన నెత్తిపై పెద్ద కట్టెలమోపు నొకదానిని గొంపోవుచుండెను. అతఁడు జరాభారముచే కృశించి

యుండెను. పైగ జ్వరపీడితుడయియుండెను. సూర్యు డాతని వీధిని తీక్ష్ణగాడ్పులను ప్రసరింపజేయుచుండెను. అత డెంతసేపో డస్సి యొకచెట్టునీడను చేరి కట్టెలమోపు నచ్చట పారవైచి యుస్సురనుచు "ఓమృత్యుదేవతా! రమ్ము! రమ్ము! నీవు వచ్చి నన్నీల యీభారమునుండి తప్పించజాలవు." అని మృత్యువు నాహ్వానించెను. అంతలో మృత్యుదేవత ప్రత్యక్షమాయెను; అత డాకాలుని వికృతాకారమును, భయంకర దృశ్యమును చూచి గడగడవణకుచు నీ వెవడవని ప్రశ్నించెను. "నేను నీవు పిలిచిన యముడను; కాలుడను. నీవు నన్ను పిలిపించితివి కనుక నీ కోర్కె నీడేర్చుటకే నేను వచ్చితిని" అని మృత్యుదేవత యనెను. అవ్వ డాముదుసలి భయకంపితుడై, అయ్యా! నిన్ను నేను నాప్రాణములను తీయుటకు పిలువలేదు. ఈకట్టెలమోపును నానెత్తిపై పెట్టుటకే నిన్ను పిల్చితిననెను.

ప్రజ లిట్లే చేయుచుందురు. నీబాధలు, నీదుఃఖములు, నీవిచారములు, నీమనోవ్యధలు-యివన్నియును నీయాహ్వానముల నంగీకరించియే వచ్చుచున్నవి. వీటి కన్నిటికిని నీవే యాజమాన్యమును వహించి యవి సంభవించునపుడు మాత్రము విచారించుచున్నావు. మృత్యువు నాహ్వానముచేసి యది వచ్చుటతోడనే విచారసాగరమున మునుగుచున్నావు. ఇది యసంభవము. కర్మ ననుభవించుట తప్పునా? ఒకవస్తు

వుడు కిమ్మతును చెల్లించినతరువాత దానిని తీసికొనక తప్పునా? వేలములో నీవెక్కువ పాటదారుడైనపుడు వస్తువును కొనక తీరునా? గుఱ్ఱము పరువెత్తునపుడు బండి యనుసరించకుండునా? నీవు నీకోరికను వెలిబుచ్చినపుడు దానిఫలితమును స్వీకరింపకుండునా? సాధారణముగా మానవులు వృద్ధాప్యములో చనిపోవుటకు కారణమేమి? యౌవనములో కొద్దిమందిమాత్రమే చనిపోవుదురు. వృద్ధాప్యము వచ్చుటతోడనే శరీరములు వ్యాధిగ్రస్తమగును. వారు వ్యాధిచే దుర్బలత్వమునకును, మనఃక్లేశములకును లోబడి మృత్యువును కోరుచుందురు మృత్యువు వారి యాహ్వానము నంగీకరించును. కనుక నీచావును నీవే తెచ్చిపెట్టుకొనుచున్నావు. ఇదియును నీయిచ్ఛాధీనమే! ప్రతివాడును ఆత్మహంతకుడే! యని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీవు కోరుటతోడనే మృత్యువు వచ్చుచున్నది. యౌవనములో కొందరు చనిపోవుచుండుటకు కారణమేమి? రాము డట్టి యనేకమంది యువకుల యాంతరంగికజీవితములో పరిచయమును కలిగి యుండెను. అతడు వారి జీవితరహస్యములను పూర్తిగా తెలిసికొనెను; వారి ననేకవిధముల పరీక్షించి చూచెను నిజముగా యీ యువకు లందరును తమ హృదయాంతరాళమున మృత్యువు నాహ్వానముచేసిరి. వారు తమ పరిస్థితుల కెంతయు దుఃఖించి వాటిలో ప్రాణము విసిగి యని యెట్లైన మారిన చాలునని

కోరుకొనిరి కావలెనన్న మీరును యిట్టిపరీక్షను చేసి సత్యమును తెలిసికొందురుగాక !

భారతదేశమున నొక కలాశాలలో ధీమంతుడైన పండితు డుండెను అతడు తన జీవితమునంతను తన సర్వస్వమును, ఆకలాశాలకొరకర్పించి తత్కలాశాలాభివృద్ధికి పాటుపడుచుండెను ఇంతలో నతని దృష్టి మారిపోయెను. అది యొక మతమునకు చెందిన కలాశాల అతని హృదయము వికసించెను; మనస్సు విశాలమయ్యెను. భావములు పరిపక్వము నొందెను ఇట్టి స్థితిలో నతడు ప్రత్యేకమతమునకు చెందిన కళాశాలలో, సాక్షీకదృష్టికలవారితో కలసి పనిచేయుట యసంభవమయ్యెను లోడిపండితుల కితనిచూచిన కష్టముగా నుండెడిది. ఇట్లు వారెంత కాలము బలవంత వాహా చర్యమును చేయగలరు. తన జీవితము నంతయు దానికొరకే ధారవోసెదనని యతడు వాగ్దానముచేసెను. దానిని భంగపరచు టెట్లు ? అతని హృదయ మొకచోట నుండెను. శరీర మొక్కడ చిక్కుకొనెను. శరీరహృదయములు విడివడియుండు టసంభవముకదా ! అతడు చనిపోయెను. అతని పరిస్థితులింకొక విధముగా మారుట యసంభవమగుటచే మృత్యువే యాతనికి బూనుకొనెను. చూచితిరా ! మృత్యువు మనము కోరుటచేతనే వచ్చును. దూరదృష్టితో శోధించినచో నది మన మనుకొను నట్లు పెనుభూతము కాదు. పిశాచము కాదు.

నీపరిస్థితులకును, నీవిధికిని నీవే యజమానివి. ప్రజలు దుఃఖముల పాలగుటకు కారణమేమి? వారిని కష్టములేల యెదుర్కొనుచున్నవి? వారి కామనుల యన్యోన్యసంఘర్షణమే దీనికి కారణము. నీవొక పనిని చేయునట్లు కొన్ని కామములు ప్రోత్సహించును. మరికొన్ని కామములు తద్విరుద్ధమైన కార్యాచరణకు గడంగ ప్రోద్బలము చేయును. రెండువిధములైన కోరికలు నీలోనుండును కొన్నికోరికలవలన నొకకవి, వక్త, సంగీతుఁడు, మతబోధకుఁడు లేక మరేవిధమగు ప్రజాసేవకుఁడో కావలెనని యుండును. మరికొన్ని కామములు వీటన్నిటిని విడనాడి యింద్రియలోలత్వమును బలపరచును. అప్పుడేమిజరుగును? రెండుకోరికలును సిద్ధించవలెనుగదా! ఒకటి యీడేరవలెనన్న రెండవదానికి స్వస్తి చెప్పవలెను. కనుక నదియొకబాధ. రెండవది సిద్ధించిన మొదటిది సిద్ధించదు కనుక నదియును విచారకారణమే! ప్రజల కష్టము లిట్లే సంభవించును.

భారతదేశమున నొకఁ డిద్దరు భార్యలను వివాహమాడెను. ఒకభార్య మేడమీఁద నివసించుచుండెను. రెండవభార్య మొదటియంతస్తులో నివసించుచుండెను. ఒకనాఁడొక దొంగ వారియింట బ్రవేశించెను. అతఁడు యావదాస్తిని దోచుకొనిపోవలెనని సంకల్పించెను. కాని రాత్రియంతయు యింటిలోనివా రెవరును నిద్రపోకుండుటచే వాని కేమియు

ను చిక్కకపోయెను. అతఁడేమియుఁ దోఁచక కొట్టుమిట్టులాడుచుండగా బల్లున తెల్లవారెను. ఇంటిలోనివారి కాదొంగ పట్టుబడెను. వానిని మేజిస్ట్రేటుకోర్టునకు తీసికొనిపోయి పోలీసు కేసుచేసిరి. అతఁడేమియును దొంగిలించలేదు. కాని కన్నమును త్రవ్వలోపల ప్రవేశించెను. ఈయపరాధమున కతఁడు దండనార్హుఁడని మేజిస్ట్రేటు నిశ్చయించి యతనికి శిక్షను విధింపఁబోవుచుండగా నతఁ డిట్లనెను. "ప్రభూ! మీరు నాకెట్టిశిక్షనైనను విధించవచ్చును. నన్ను చీకటికొట్టులో పెట్టించుఁడు; కాకులకును గద్దలకును పారవేయించుఁడు; నాశరీరమును తగులపెట్టించుఁడు; మీ రేమి చేసినను సరేకాని నాకొక్క శిక్షను మాత్రము విధింపవ"ద్దని యతఁ డా మేజిస్ట్రేటును వేఁడుకొనెను.

మేజిస్ట్రేటు ఆమాటల కాశ్చర్యపడి ఆశిక్ష యేమిటని యడిగెను. "ప్రభూ! నన్ను మాత్ర మిద్దరు భార్యలకు భర్తను చేయవద్దని మిమ్ము వేఁడుకొనుచున్నాను. నా కాశిక్ష కలనైనను యుండకుండునుగాక" అని యతఁడనెను. మేజిస్ట్రేటు కాశిక్ష బోధపడక యట్లందు వేమి? అది శిక్ష యెట్లగునని ప్రశ్నించెను. అప్పుడతఁడు తను పట్టుబడిన యుదంతము నిట్లు చెప్పెను. "నే నొకచోటనక్కి దొంగిలించుటకు వేచియుంటిని. కాని యజమాని రాత్రియంతయు నామేడమెట్లమీ[illegible]చిందులు త్రొక్కుచుండెను. అతనిని మొదటిభార్య 'మే

నా పెకి రమ్మని రెక్కపుచ్చుకొని లాగుచుండెను. రెండవ భార్య క్రిందకురమ్మని కాలుపట్టుకొని యీడ్చుచుండెను. ఈకొట్లాటలో యతనితలవెంట్రుక లన్నిటిని యూడబెరికిరి. కాలి మేజోళ్ళను చింపి ముక్కముక్కలుచేసిరి. పాప మాశీతకాలపురాత్రి చలిచేత నతడు గడగడ వణకుచుండెను. ఈవిధముగా నేను వ్యాకులపడితిని. నాకు నాలోచించుట కవకాశమే లేకపోయెను." కష్టము లన్నియును, దుఃఖము లన్నియును, మీకోరికలలోని యన్యోన్యసంఘర్షణచేతనే జనించుచున్నవి. మీకోరికలలో వైరుధ్యమే కాని సామరస్య ముండదు. అవి పరస్పరము పోరుచుండును గృహకల్లోలము బయలుదేరినతరువాత గృహము నిలుచునెట్లు? కనుక హృదయపరిశోధనము గావించుకొనుడు. మీమనస్సులను పరీక్షించుకొనుడు. అచ్చట మీకేమైనను శాంతికలదా? మీ రేక లక్ష్యమునే కలిగియున్నచో, ఏక కార్యదీక్షనే వహించుచో మీసంకల్పము లీడేరును. మీ కెట్టిదుఃఖములును సంభవించ జాలవు. మీలో నాసామరస్యము లేనిచో కొంపకూలుట తప్పదు; విచారములు మిమ్ము పట్టి కల్లార్చును.

కనుక మీవిధికి మీరే యజమానులు. ఒకనికి నీచాశయములును, ఉదారాశయములును కూడ యుండవచ్చును. ఈరెంటికిని పోరుజరుగును. కాని విశ్వపరిణామసిద్ధాంతము ననుసరించి యీపోరాటములో నగ్గతగలదానికే జయము

చేకూరదను. అదియే ప్రకృతి విధానము. ఏది బలవత్తరమై నదో యదియే జయించును కాని బల మెట్లు చేకూరుచు న్నది? దేనివలన కలుగుచున్నది? వేటిలో సత్య మెక్కువ యుండునో, యేని న్యాయ, ధర్మబద్ధములో, యేని పవిత్ర ములో, యేని బ్రహ్మప్రతిపాదకములో యట్టికోరిక లే జయిం చును. ప్రతివాడును ప్రాణాంతకము సంభవించినను యభివృ ద్ధిని పొందితీరవలెను నీవెల్లపుడును విషయానురక్తుడవై పడి యుండజాలవు; స్వార్థపరత్వమే నీపరమావధి కాజాలదు. కుక్షింభరత్వమే మోక్షము కాదు; నీవు క్రమముగా, విధా యకముగా యభివృద్ధిని గాంచవలెను.

ఇదియే ఆనందము ఈకర్మసిద్ధాంతమే ప్రతివానికిని యానందము నొసగూర్పజాలినదై యున్నది

నీకోరిక లెందుకు సఫలము కావలెను! అమృతత్వ మే నీయథార్థతత్త్వమని వేదాంతము చెప్పుచున్నది నీయా త్మ అమృతము రాముడు భగవంతుడే! అతడమృతుడు. నీకోరికలు, నీమనస్సు, నీశరీరము—యివన్నియును సనాతన సత్యసలిలములలో తరంగములు, చిన్న చిన్న కెరటములు. కనుక నీ వేతత్త్వముతో చేయబడితివో యాతత్త్వమే వాటి యందును యీమహాత్మ్యము కలదు. ఆపరాత్పరుడే యీవి శ్వమునంతను తన యుచ్ఛ్వాసముగా చేసినాడు; విశ్వమంత యు నాయుచ్ఛ్వాసమే! కనురెప్పపాటుకాలములో నే

మును సృష్టించితివి. నీవును నీకనుకొన్నపాటు కాలములో నీవిశ్వమును సృష్టించుకొంటివి. మనకోరిక లన్నియును కొంతయీబ్రహ్మత్వ తత్త్వమును, కొంత కించదహంకారతత్త్వమును కలిగియున్నవి. ఈబ్రహ్మతత్త్వమున్న కారణముచేతనే మన కోరికలు సఫలము కావలసివచ్చుచున్నవి. కాని మాయ నాధారముచేసికొనివచ్చినకోరికలే కార్యసాఫల్యమున కడ్డుతగులుచున్నవి. కోరికలలో బ్రహ్మతత్త్వ మెట్లున్నది? అని నీ వడుగవచ్చును. కోరిక లనగా ప్రేమయే! ప్రేమయన భగవంతుడే! కోరికలన్నియు ఆకర్షణశక్తి వంటివి. ఆకర్షణశక్తి అనగా నేమి? భూమి చంద్రుని యాకర్షించుచున్నది సూర్యుడు భూమి నాకర్షించుచున్నాడు ఒకగ్రహము మరియొక గ్రహము నాకర్షించుచున్నది. ఒక పరమాణువు మరియొక పరమాణువు నాకర్షించుచున్నది. ఇదియే విశ్వప్రేమ. ప్రేమ తత్త్వము. అణువుల నన్నిటిని బాధించుచున్న శక్తి యేది? ఒక యణువు మరియొకయణువు నాకర్షించుచున్నది. నీవు దాని నాకర్షించుచున్నావనగా దానిని కోరుచున్నావని యర్థము. ఆకర్షణ మంతయు కోరికే కాని మరియొకటి కాదు. కనుక కోరికలలో బ్రహ్మతత్త్వమున్నది ఈతత్త్వముచేతనే యవి సాఫల్యము నొందవలసివచ్చుచున్నది. ఆకోరికలే స్వార్థపరత్వ ప్రేరితములైనపుడు, అనగా మాయచే నావరింపబడినపుడు తత్సిద్ధి యాలస్యమగుచున్నది కనుక నీకోరిక లన్నియు నీదేరవ

లెనన్న, మాయను స్వార్థపరత్వము ను తగ్గించవలెను. దానిని లేకుండ చేసి బ్రహ్మాత్మత్వమును వృద్ధిచేయవలెను. అప్పుడు సంకల్పసిద్ధుడ వగుదువు. నీకోరిక లన్నియు ఫలించును. నావిధికి నేనే యజమానినని నీవొకసారి గ్రహించునపుడు నీకు పరమానందము చేకూరుట లేదా! కన్నుమూసికొని ఓంకారమును ధ్యానించుచు నావిధికి నేనే యజమానిని, నేనే ప్రభువును, అని నీవు గ్రహించునపుడు దుఃఖములకును, పన్నాలకును, పెడబొబ్బలకును తా విచ్చటనుండును! నీపరిస్థితులను నీవు దానితో మార్చుకొంటివి. నీప్రభుత్వమును గ్రహించుము. నీపరిస్థితులకు నీ వెన్నటికిని బానిసవుకావని గ్రహించుము నాపరిస్థితు లెట్టివైనను, నాగృహస్థితి యెట్లున్నను, ఈశరీరము కారాగారమున బంధింపబడినను, ప్రవాహాంతరంగములలో కొట్టుకొనిపోవుచున్నను, రాక్షసపదఘట్టనచే చూర్ణీకృత మగుచున్నను మరేమైనను సరే నేను బ్రహ్మమును; నాపరిస్థితులకు యజమానిని. నేను శరీరమును కాను. నేను నావిధికి ప్రభువును. నాస్నేహితు లందరును మత్కృతములే; నేను శత్రువు లనుకొనువారందరును నాసృష్టియే! నాకోరికయే నాకొరకు వీరిని సృష్టించెను. ఓస్నేహితులారా! మీరు నాసంకల్పస్వరూపులే! ఓశత్రువులారా! నాసంకల్పసిద్ధికొరకే మిమ్మును నేను సృష్టించుకొంటిని! ఈసత్యమును మీరు గ్రహించుడు! మీకు బ్రహ్మానందము సమకూడును.

అనుభవ పరిజ్ఞానము

"అగ్రరహితమైన వస్త్రఖండము నొక్క నిముసమైనను గొప్పవాడు తనశ్మశానమున కొఱకయినను ముందుకు వేసి నవాడగుచున్నాడు"

పాండిత్యము వేఱు పరిజ్ఞానము వేఱు. అవి రెండును యొకటే కాజాలవు. అవిల్లప్పుడును సంయోగమును కలిగి యుండవు. పాండిత్యము భూతకాలముకొఱకు వెనుకకు చూచును. పరిజ్ఞానము భవిష్యత్తుకొఱకు ముందుకు వీక్షించును. మన భావికర్తవ్యకర్మను తెలియజేయునదే పరిజ్ఞానమని నిర్వచింపబడుచున్నది. దాని నాచరించుటే సుకృతము.

సుకృతము లేని పరిజ్ఞానము నిరుపయోగము. కాని కోరిక కావ్యముగాను, శాస్త్రము కళగాను, జ్ఞానము శక్తిగాను యెట్లు రూపాంతరమును జెందునో యట్లే పరిజ్ఞానముకూడ సుకృతముగా మారగలదు. భావము క్రియగాను, యుపదేశము లాచరణగాను యెచ్చట మారుటలేదో యచ్చట మానసికాజీర్ణవ్యాధి లేక యాధ్యాత్మిక మలబద్ధము నిధాయికముగా సంభవించుచున్నది. ఒకకవి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. "నేను మనుష్యులను, విషయములను తఱచి తఱచి చూచితిని. ప్రజలు తమ ప్రార్థనలను క్రమక్రమముగా నాచరణకు పెట్టనిచో నట్టి ప్రార్థనలవలన లాభమే లేదు. నీ వేదైనను కావలెనని యం

తఃకరణశుద్ధిగా కోరెదవేని చేతులు జోడించుకొని వెక్కి-వెక్కి యేడ్పులు యేడ్చుచు బొబ్బార్పు లార్చిన నిను వారెవరును లేరు నడుముకట్టి పురుషకారమును చూపుము."

బాహ్యపరిస్థితుల నవలోకించి యోగ్యములు ప్రమాదరహితములు నగు మార్పులను చేసికొను శక్తియే జ్ఞానమునకు ప్రధానలక్షణము. అవసరములకు తగినట్లు కార్యములను మార్చుకొనలేకపోవుటే యజ్ఞానము. 'మార్పు లేక నాశము' ఇదియే ప్రకృతియొక్క భీషణవాక్యము. అభివృద్ధి చెందుచున్న యీ కాలముతో నీవును ముందుకు పోవలెను. అప్పుడే యీ జీవితపోరాటమునందు నీవు జయించియుండగలవు. (భారతదేశమా ! నీవు దీనిని గమనించవలెను)

శ్రీకృష్ణు డర్జునున కీపరిజ్ఞానమును గురించి యిట్లు సూత్రప్రాయముగా చెప్పియుండెను. "నీకు కర్మచేయుటకు మాత్రమే యధికారము కలదు ; కర్మఫలితములపై నీ కెట్టి యధికారమును లేదు. కర్మఫల మెన్నడును నిన్ను బాధించకుండునుగాక ! అట్లని యకర్మకు నీ విష్టుడవు కానివవు. కాకుండువుగాక! ఈ యోగము నభ్యసించి కర్మను చేయుము. ధనంజయా ! సక్తత్వమును దరికి రానీయకుము. ఫలాఫలములు రెంటియందును సమత్వమునే చూపుము. జయాపజయములు రెండును నీకు సమమే ! సమత్వమే యోగము "

యుద్ధరంగమున ప్రవేశించుము ; అదియే నీధర్మము ! కాంతుడు ప్రేయసిని ప్రేమించునట్లే నిజమైన యోధుడు కర్మను వరించును. ఆహవరంగమున మడసెదవా నీవు సత్య దేవతకు యశస్సును చేకూర్చెదవు. (అర్హులైనవారు జీవించుటే విశ్వపరిణామసూత్రముకదా) నీవే జయింతువేని నీద్వారా, అద్వైతమను సత్యమునే ప్రకాశింపచేయుదువు. జయశీలుడ వగు నీవే సత్యముకాని యాహవరంగమున నశించు నీశరీరముగాని మఱేశరీరముగాని సత్యము కాదు. నీవెన్నడును జయశీలుడవే! సత్యములు స్వయం ప్రకాశకములు ; కనుక నీవును నీజీవితశక్తివలె స్వయంప్రకాశకుడవు కమ్ము ! స్వయంజ్యోతివగుము. చనిపోయెదవా నీవు స్వర్గము నలంకరించెదవు ! జయించెదవా పృథ్వీతలమునకు సార్వభౌముడ వగుదువు! కనుక ధనంజయా! లెమ్ము ! యుద్ధసన్నద్ధుడ వగుము లాభాలాభములు, సుఖదుఃఖములు, జయాపజయములు నీకు సమములే ! అపన్నడును నీకు లేనేలేవు! ఈభావముతోనే యుద్ధమును చేయుచో నీకు పాప మెన్నటికిని సంభవించదు ”

ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధియే యథార్థజయము గాని బాహ్యలాభనష్టములు కావు. కనుక జయ మెంత శుభోదర్కమో యపజయముకూడ నంత శుభప్రదమే !

ఓ మంగళాశయధీరవతంసమా ! నీ విపువిశ్వకేళీరంగమున నున్నాడవు. సాగింపుము ! అనవరతకేళిని సాగింపుము!

మానవుని యెన్నికష్టము లెదుర్కొనునో యతని శీల మంత సాన పెట్టబడును.

ఈ భూతలస్వర్గమును నరకప్రాయముగా చేయునట్టి కష్టపరంపరల నాలింగనము చేయుము ; కష్టములన్నియు నిన్ను పాతాళమునకు క్రుంగదీయుటకు గాని, లేక కొరమాలిన కొయ్యవలె చైతన్యహీనుని చేయుటకు గాని కాక నిన్ను ముందుకు పొడుచుటకే యని గ్రహించుము. మహాధువంతులం దుఃఖములే నీసుఖములగునుగాక ! సాగింపుము ! యుద్ధమును సాగింపుము ! బాధను నిగ్రహించుము; తెలిసికొనుము; అభివృద్ధిగాంచుము; కష్టములను నరకు చేయకుము. సాహసించుము. దెబ్బలను సహించుము. చిత్ర మిచ్చుటనే కలదు. ఈయుద్భుతము నీకేగోచరము కాగలదు. అపజయము కాన్పించినచోటనే జీవితములో జయము కలదు. ఇది హాస్యాస్పదముగా గాన్పించినను యాత్మానందము నొసగును.

సూక్తులు, నీతులు, సూత్రములు, ప్రమాణములు 'ఇది చేయుము' 'ఇది చేయరాదు' అను నిర్బంధవిధులు మొదలైనవి బుద్ధిపూర్వకముగనో యబుద్ధిపూర్వకముగనో బ్రహ్మభావమం దకుంఠితవిశ్వాసము నుంచనివారిపట్ల నిష్ఫలములు. చైతన్యవిహీనమైన శవముయొక్క కాలికండరమునో చేతికండరమునో కదలించి బూటకజీవితము నుత్పాదించు విద్యుచ్ఛక్తివలె నివి బాహ్యవిధానములు. ఛాందసప్రకరణములన్ను,

కొట్టి వేదాంతమును విడిచి యాంతరంగికానుభవసత్యములను ద్యోతకపరచుటే పరిజ్ఞానలక్షణము.

"బలవంత మెప్పటికిని బలవంతమే! దానికి యథార్థబలము చేకూరదు." ప్రేమచే నిర్మింపబడని గృహము సైకత గృహము.

మహాత్ముల యొక్క కార్యములు తెల్పునటుల 'పరిశ్రమ ఫలితములే' యనుమాట సత్యము కాని యితరుల దృష్టిలో నేది యపరిమితబాధ నొసంగు పరిశ్రమయో యది మహాత్ముల దృష్టిలో మాత్రము వినోదకమే యగుచున్నది. 'నేను' అను స్వార్థకించదాత్మతో చేయబడు చైతన్యరహితమగు, రసవిహీన గార్దభకర్మ మన కవసరము లేదు. కర్మ దానంతట కదే యాత్మసాధనమైన నీ ద్వారా జరుగుచుండునప్పుడో నిగాఢమైన మోత యంతయు నిరర్థకము. పేరుప్రతిష్ఠల నాశించు ననసత్య కించదాత్మచే నిద్వబడు రసవిహీన నిరర్థక కృషినే శంకరుడు దానిసత్య మని నిర్వచించెను.

ఒకపిల్లవాడు హుషారుగా యీల వేసికొనుచుపోవుచుండెను. ఒక పోలీసు వానిపై కన్నెఱ్ఱజేసెను. అప్పుడాపిల్లవాడు 'నే నీలను వేయుచుంటినా? లేదు. దానంతట అదే యీలవేసికొనుచున్న'దని బదులు చెప్పెను!

కోయిల యాకసవీథుల నంటు సాలతరుశాఖలపై నధి వసించును. వెంటనే ముద్దులొలుకు పికరుతము లంబరవీధిని ప్రతిధ్వనించును ఇట్లే కించదాత్మను విశ్వాత్మలో హోమము చేయుము. సచ్చిదానందముతో నీయైక్యమును గ్రహింపుము. వెంటనే యానందప్రవాహ మానంద వీరకర్మకలాపముగా ప్రకటిత మగును. ఇదియే ప్రబోధజీవితము; ఇదియే నీజన్మ హక్కు.

"తనలో తా నాత్మానందమును కనుగొనుట బహు కష్టము. కాని దాని నింకొకచోట గ్రహించుట యసంభవము" అని స్కోపనుహారు చెప్పుచున్నాడు.

మహాత్కార్యము లన్నియును కించదాత్మసంబంధము లేకుండ యహంకారరహితముగనే జరుపబడెను. భాస్కరుడు స్వయంప్రభాభాసమానుడై సాక్షిమాత్రముగా నిర్లిప్తతతో ప్రకాశించును! వెంటనే నదులు హిమవన్నగాగ్రములనుండి ప్రవహించుచున్నవి; వాయువులు మందహాసముతో ప్రకంపించుచున్నవి; ప్రకృతియంతయు చైతన్యముతో నుజ్జీవిత మగుచున్నది; పశువులు మేల్కొనుచున్నవి; మొలకలు మొలక లెత్తుచున్నవి; పుష్పములును కమలములును వికసించుచున్నవి; శిశువులు, స్త్రీలు, పురుషులు మొదలగువారి నేత్రకమలము లుకూడ సూర్యభగవానుని దర్శనమాత్రముచే వికసించుచున్నవి.

నీవు విశ్వాత్మవలె, తేజోనిధివలె, ఆనందసరస్సువలె ప్రకాశించిన చాలును యశోనిధీ! సచ్చిదానందములు నీ నుండి విరాజమాన మగును. పుష్పము వికసించును! వెంటనే పరిమళము దానంతట దే వ్యాపించుచున్నది.

ఈత నేర్వనివాడు దురదృష్టవశమున నీటిలో మునిగిపోవును. సహజముగా నీరు వానిని తేలగొట్టును. కాని యతడు ధైర్యమును వీడి, శాంతమును పోగొట్టుకొని కాళ్ళతోను, చేతులతోను తన్నుకొని మునిగిపోవుచున్నాడు. విచారోత్కంఠతలచే గిజగిజ కొట్టుకొను కించదాత్మయే మానవుని ముంచివేయుచున్న ముంపుడురాయి. "ఇజరేలు దేశములో నొక యరణ్యమున ప్రతిదినమును యమృతము వర్షించుచుండెను. కాని మోసెసుయొక్క దుష్టగణములోని యాత్మజ్ఞానశూన్యులు కొందరు యుల్లిపాయలు కావలెనని కోరుకొనిరి వెంటనే యమృతము వర్షించుట మానివేసెను."

తలనొప్పి, నడ్డిగూను, గుండెదడ మొదలైనవి యెప్పుడు కలుగుచున్నవి? కాళ్ళతో నడుచుటకుమారుగా తలతో నడచునపుడే యిట్టివిపరీతములు సంభవించుచున్నవి. పాదములను భూమిమీదనే యుంచుము! తలనుమాత్రము గాలిలో నుంచుము (స్వర్గీయానందమునే పూరించుము) భగవద్విధానమును తలక్రిందులు చేయకుము. ధూళిని శిరమున దాల్చి యుదియే

యుదారజీవిత మని పొంగిపోకుము! యథార్థతత్త్వమును విడచి బాహ్యరూపమునే మహాప్రసాదముగా భావింపకుము.

కుక్కగొడుగులకొఱకు ప్రయత్నము చేయువాఁడు పాల వృక్షములను తనకాళ్ళక్రింద త్రొక్కివేయునని పెద్దలు చెప్పుదురు. సోదరా! అఖండసచ్చిదానందమును (నీయాత్మను) కోలుపోయి స్వల్పపు లాభనష్టములకొఱకు కేలపరితపించెదవు?

బాధ్యతలతో మునుగుచు పేరుప్రతిష్ఠలకు ప్రాకులాడుచు, విధాయికములకు బద్ధమగు కించిదాత్మ నిజముగా చేయగలుగున దేదైనకలదా? అట్లయిన గుఱ్ఱపుకుంటెపై నున్న జోరీగకూడ తానే గుఱ్ఱమును బరువెత్తించుచున్నట్లును, బండిని తోలుచున్నట్లును మురియవచ్చును.

ఆనందమయ మగు సత్యపథమున నీయహంకారమును చొరనీయకుము. అసత్యశక్తిని విశ్వసించకుము. ఏశక్తిచే యబుద్ధిపూర్వకముగ నేచిన్నక్రిమి యుత్తమమైన దివ్యమానవరూపముగా పరిణామము నొందెనో యట్టిపరమాత్మ, అట్టిదివ్యతత్త్వము నీయందింకను కలదు. ఆబ్రహ్మము నశించుటగాని నిద్రించుటగాని లేక నీయందు సదా జాగరూకుఁడై యుండ నీకు పతనమెక్కడిది? "తరంగలీల హెచ్చుటకు గొంపోవునో తెలియకుండ పక్షులు సముద్రశయనమును చేయుచున్నవి. సూర్యచంద్రులను, గ్రహములను, నక్షత్రములను [illegible]

యఖండబ్రహ్మానందరసస్థైపై మనసును విశ్రమించవలెను” విచారములును బాధలును నీవు నీబాహ్యపరిస్థితులచే బంధింపబడినాడ వనుటకు నామాంతరములు. దైవదూరమైన యిట్టి కారాగారభ్రమను తెరిచివేయుము. బాహ్యప్రకృతిని పాలించు తత్త్వము నీయాంతరంగికతత్త్వమునుండి భిన్నమైనచో శిరసు వంచి దానికి నమస్కరించవలసినదే. కాని పరిస్థితులచే నావరింపబడినట్లు నీ వొకవంక గాన్పించుచున్నను నీవే యాపరిస్థితులనగా కూడ గాన్పించుచున్నావు. అద్దము నా చేతిలో నున్నది. నే నద్దములో నున్నాను. మానవునిలో నున్న పరమాత్మను నిరాకరించుటచే దేవభాగమునకు నరకమునకు త్రోయబడినట్లు మహమ్మదీయ మతగ్రంథములు బోధించుచున్నవి. మానవునిలోనున్న బ్రహ్మమును తెలిసికొనినచో మహాపాపికూడ స్వర్గమును పొందుచున్నాడు.

“ నేనే అందరిలోను యున్నాను; నాతత్త్వమే యందరిలో నున్నతత్త్వము” అను యనుభవ, సచేతన జ్ఞానమే జ్ఞానము అది విశ్వాసముమాత్రమే యనుట న్యాయముగాదు. ఇదియే యుత్తమోత్తమ శాస్త్రము; వేదాంతజ్ఞానము. ఇదియే యుత్తమోత్తమ కళ. ఇదియే యుత్తమోత్తమధర్మము.

సత్యమునకు చివరపరీక్ష యెద్ది? మనజీవితములను మానసము దాని కర్పణచేయవచ్చును. ఈదృశ్యప్రపంచము

వెనుకనున్న సత్యమునకు నీవు నీయాత్మ సమర్పణను చేయవచ్చును. "నేనును నావిశ్వజనకుడును ఒకటే" తత్త్వమసి.

ఆకర్షణ సూత్రము విశ్వాసము నెప్పుడైనను భంగపరచిన భంగపరుచవచ్చును గాని యాధ్యాత్మికైక్యతమాత్రమెన్నడును నిన్ను వంచింపజాలదు. ఈయైక్యతను నీవొక్కసారి యనుభవించుము. ప్రపంచమంతియు నీశరీరముపలెనే నీకు సేవజేయును. ఓమాయామోహిత మానవుడా! వెండిబంగారములు నీజీవితమునకు భీమా నొసంగగలవా? ప్రాణమునకు చైతన్యమును, వెండిబంగారమునకు కాంతిని, సూర్యచంద్రులకు, తేజస్సును యొసంగునది నీవే యని గుర్తించుము.

ఇతరుల యభిప్రాయములు, ఛాందసాచారములు, హిమాలయములవంటి విషయములు మనుష్యుల నణచివేయుచుండుటచే వారుతగినయభివృద్ధిని పొందజాలకున్నారు; ఒక యడుగైనను ముందుకు పోజాలకున్నారు. అనిశ్చితకరమైన పదార్థములనన్నిటిని యిక నైనను విడుము. ఈప్రపంచము నీలో ప్రవేశించునప్పుడెల్ల దానిని కరిగించు ద్రవపదార్థమొకటి నీమనస్సులో నుండవలెను. ఈవిశ్వమునంతను కరిగించు యాత్మజ్ఞానమను ద్రవము విశ్వమును కరిగించుకొని తనలో నుంచుకొనినను తన స్వచ్ఛతను, నిర్మలత్వమును పోగొ

ట్టుకొనజాలదు. యథార్థచింతనము నీకలవడినచో స్వర్గము విరిగిపడుచున్నను, భూమిబ్రద్దలయి యాపులించుచున్నను యవి నిన్ను ముందుకుగొంపోవు మంగళతూర్యములే యగును. నీకు శత్రువులే యుండరు. గానములో యుదాత్తానుదాత్తస్వరములు క్రమశుద్ధిని కలిగియుండవచ్చును. కానియీస్వరములను పరీక్షించుటచేతను, పోల్చుటచేతనుమాత్రమే గానరసము గ్రాహ్యము కానేరదు; ఆగానమునకు తేజమును గలిగించునట్టియు, ఆధారమైనట్టియు, మూలకారణమైనట్టియు నుతుంగభావగంభీరతకును ఆస్వరములకును గలసంబంధము ననుభవించుటే గానమును గ్రోలుట యగును.

అట్లే బాహ్యధర్మములను, స్థూలకార్యకారణములను చూచినంత మాత్రముననే గ్రాహ్యము కానేరదు. ప్రకృతి మానవ శరీరమైనపుడే దాని సత్యము గ్రాహ్యమగును సర్వమును గ్రహించినగాని, భావించినగాని, నీవు సర్వమును తెలిసికొనజాలవు. నామరూపముల కతీతమైన యంతరంగమును పరీక్షించుట, యథార్థతత్వము నవలోకించుట, నదులను పర్వతములను, అరణ్యములను వనములను, రాత్రిని, దివమును, నక్షత్రములను, మేఘములను, స్త్రీలను, పురుషులను, పశువులను, దేవతలను—ఈయన్నిటిని యాత్మతత్త్వభావముననే ప్రవేశించుట—యిదియే జీవి

అను:- "ఇదియే యాత్మజ్ఞానము; ఇదియే యనుభవజ్ఞానము.

ప్రపంచ మంతటితోను తనయైక్యత నెవరు తెలిసికొందురో వారి నీ విశ్వమంతయు సేవించితీరును. వారి యాజ్ఞలను శిరసావహించును. ఇది యనుభవసిద్ధాంతముగాని మెట్ట వేదాంతముకాదు. తత్త్వమసి యనుజ్ఞానము హృదయాంతరాళమున ప్రవేశించుటతోడనే అంతయు ప్రేమమయమగును. విశ్వైక్యభావమును, బ్రహ్మానందమును స్వయం ప్రభాభాసమానమగు భాస్కరునివలె ఘటమున పేక్షించక పోయినను అప్రయత్నముగనే యద్భుత శక్తిగాను, యమోఘక్రియగాను భౌతికరూపమున ప్రవహించుచుండును.

సంపూర్ణము.

శాశ్వత పోషకులు.

1. శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, చెన్నపట్టణం.
2. నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, కోమూరుపాడు.
3. జాలాల చలమయ్యశాస్త్రిగారు, రాజమండ్రి.
4. దేవులపల్లి సోమయ్యగారు, ఆకిరిపల్లి.
5. చింతలపాటి బాపిరాజుగారు, పత్తేపురం.
6. తాడి పెదనాగయ్యగారు, సత్రారామేశ్వరం.
7. బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం.

రాజపోషకులు.

8. దామోజీపురపు సత్యాధిరావుగారు, కొవ్వూరు.
9. శ్రీరాజా వెంకటాద్రి అప్పారావు బహద్దరు జమీందారుగారు, నూజివీడు.
10. వేడ నారాయణమూర్తిగారు, తొండంగి.
11. పెన్మెత్స రాజంరాజుగారి కుమారులు సత్యనారాయణ రాజుగారు, కేలంగి.
12. రావుసాహేబ్ కల్లి చిట్టిఅబ్బాయినాయుడుగారు, వుల్ల.
13. పసల సోమయ్యగారు, తాడేపల్లిగూడెం.
14. ముళ్లపూడి తిమ్మరాజుగారు, జమీందారు, తణుకు.
15. ఇందుకూరి సీతారామరాజు, లక్ష్మీపతిరాజుగార్లు, ముక్వ.
16. ద్వారంపూడి సౌదరయ్యగారు, సత్రారామేశ్వరం.
17. ద్వారంపూడి వెంకయ్యగారు, సత్రారామేశ్వరం.
18. వెలగల బాపిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగార్లు, అరవల్లి.
19. వెలగల శ్రీరామరెడ్డి, తాడి నాగిరెడ్డిగార్లు, అరవల్లి.
20. జవ్వాది లక్ష్మయ్యగారు, పెనుగొండ.

21. డాక్టరు కేతవి సత్యనారాయణగారు, తాడేపల్లిగూడెం

22. గాడేపల్లి సత్యనారాయణగారు, వకీల్, రామచంద్రపురం.

23. కుంకపల్లి సుబ్బారాయుడు బ్రదర్స్, నాచుగుంట.

24. పేరి విశ్వనాథశర్మగారు, బండార్లంక.

పోషకులు.

25 డాక్టరు జీడికుంట రామరాజుగారు, నిడదవోలు.

26. పల్లె సూర్యనారాయణగారు, వకీల్, కొవ్వూరు.

27. బలిజేపల్లి సుబ్రహ్మణ్యంగారు వకీల్, తణుకు.

28. కల్లాప్రగడ రామేశ్వరరావు, శ్రీకేశ్వరరావుగార్లు, కుంకుటూరు.

29 బోళ్ల వెంకటరత్నంగారు, పెదపట్నయగ్రహారం.

30 జేవులపల్లి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు, తిమ్మరాజుపాలెం.

31. ఇందుకూరి సుబ్బరాజుగారు, విప్పర్ర.

32. మాజేటి రామచంద్రరావుగారు, ఏలూరు.

33. గాడేపల్లి కూసుమూములంగారు, అత్తిలి.

34. డాక్టరు బోరుగంటి రామమూర్తిశర్మగారు, నిడదవోలు

35. ఆరుమిల్లి వెంకటసుబ్బారాయుడుగారు, నాగుల్లంక.

36. ఆగవ తిరుపతిరాయుడుగారు, రాజమండ్రి.

37. కేతవి సీతారామయ్యగారు, కేతవి

38. రెబ్బాప్రగడ మందేశ్వరశర్మగారు, కొవ్వూరు

39. [illegible]కొండ వెంకటరత్నంగారు, వంగలపూడి.

40 విష్ణుభట్ల లక్ష్మీనారాయణగారు, చిలకలంపాడు.

41. శివరాజు వెంకటరామారావుగారు, రాజమండ్రి.

42. వలాగుల రామబ్రహ్మం సన్స్ కొవ్వూరు

43. కాటికేటి విశ్వనాథంగారు